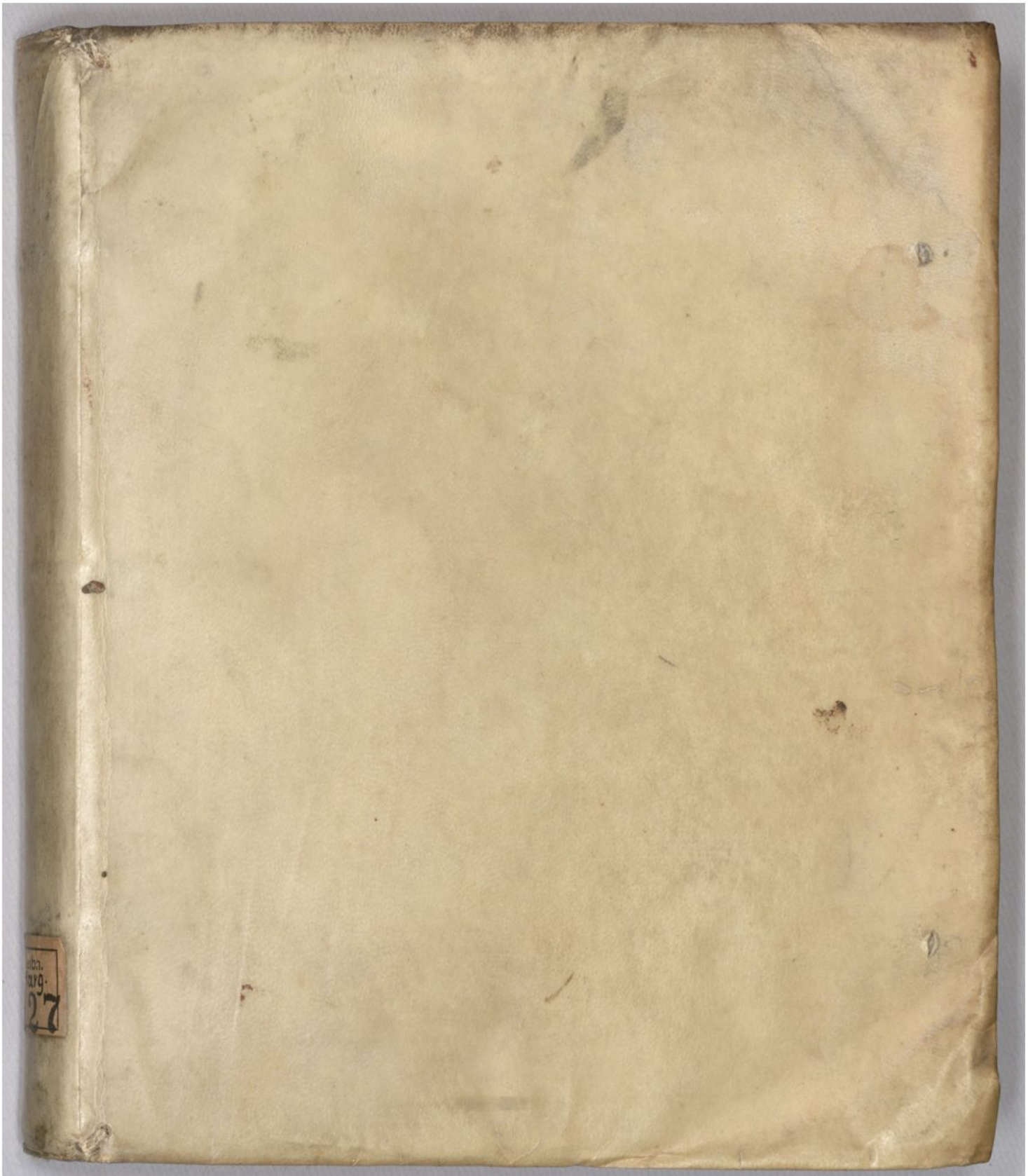
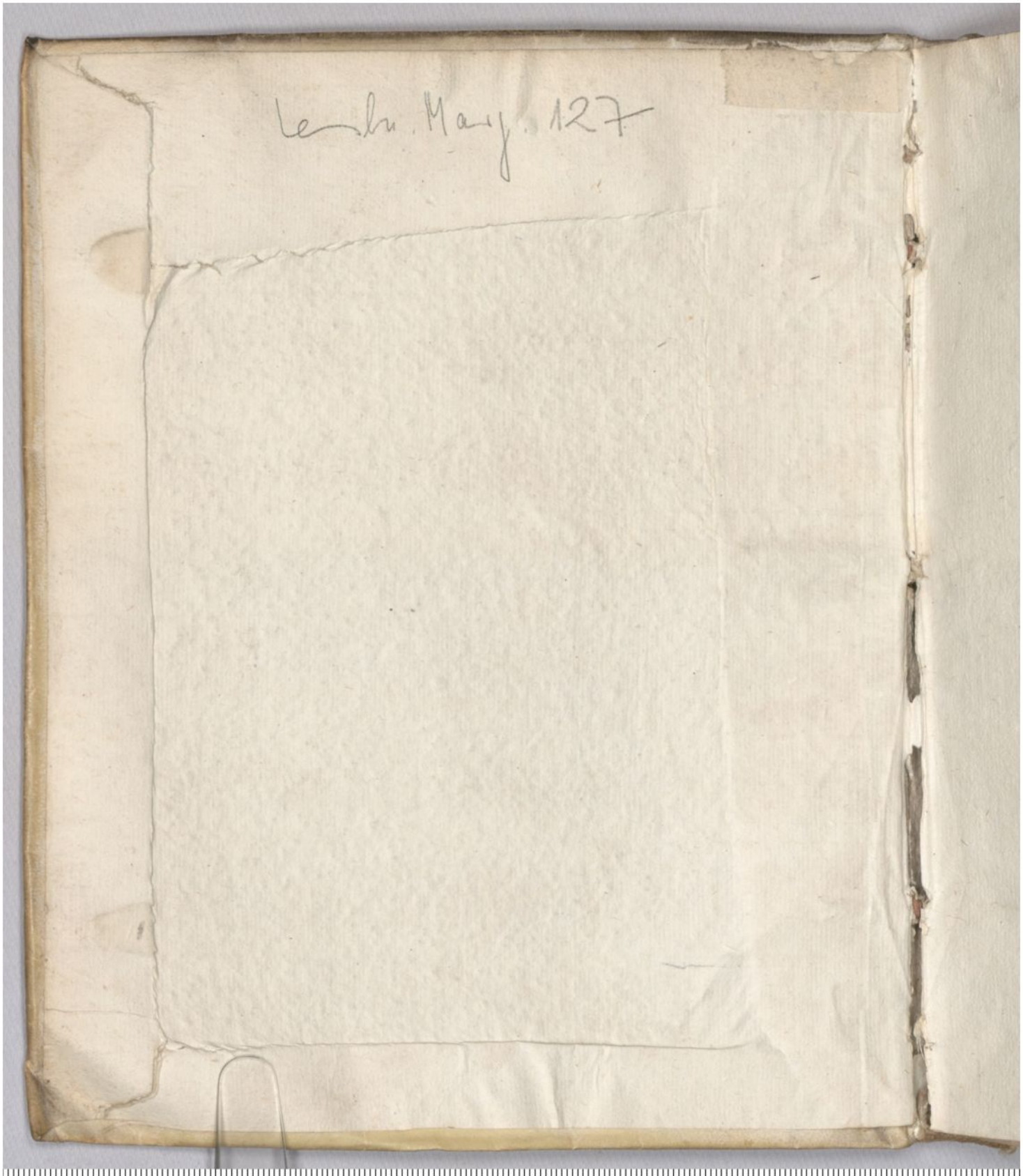

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [1] - -

PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [2] - -

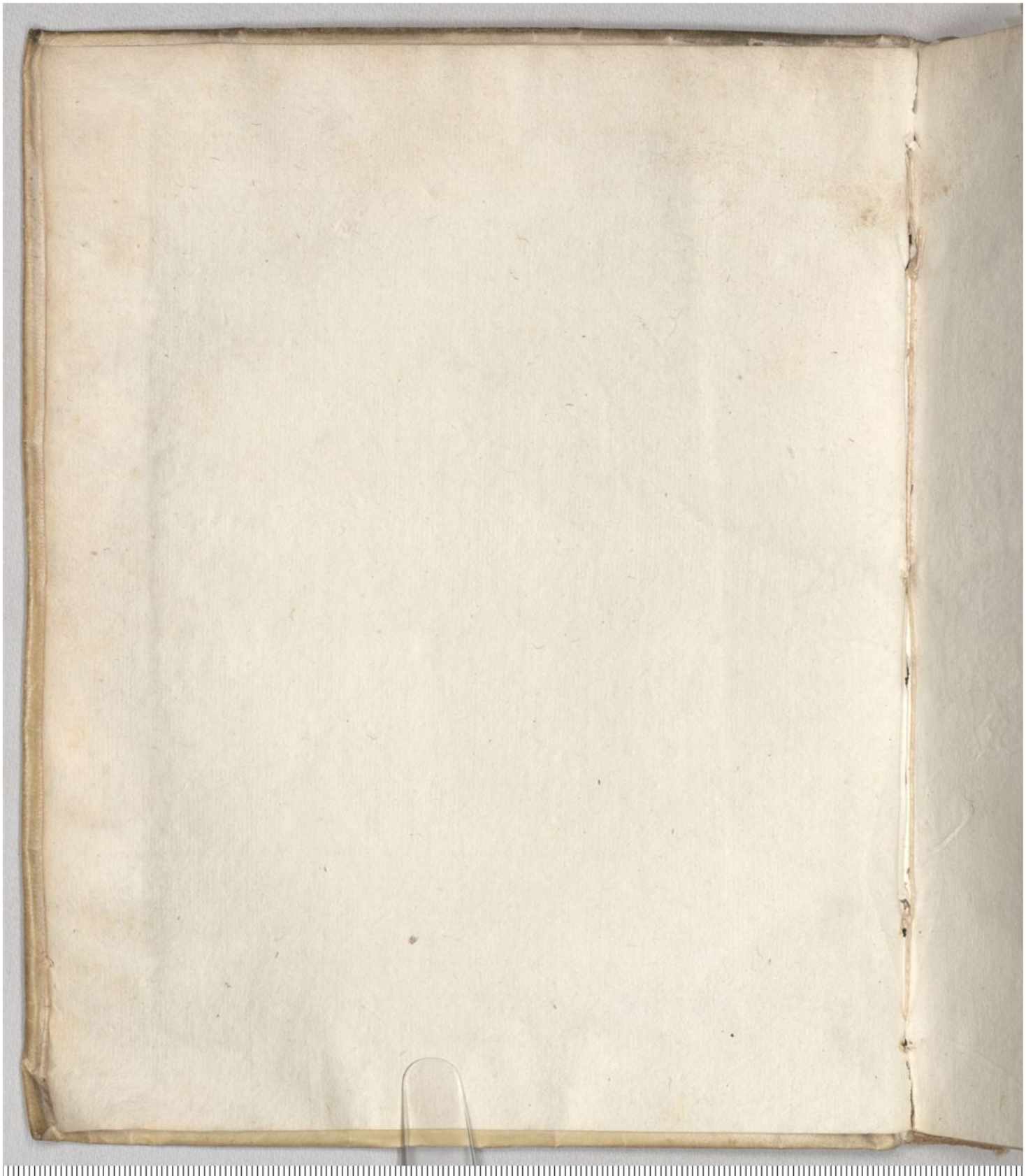
PUBLIC DOMAIN

Leibn:
S. 84, 86

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [3] - -

PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [4] - -

PUBLIC DOMAIN

IOANNIS KEPLERI

S. Cæs. Maiest. Mathematici

DE

IESV CHRISTI SERVATORIS

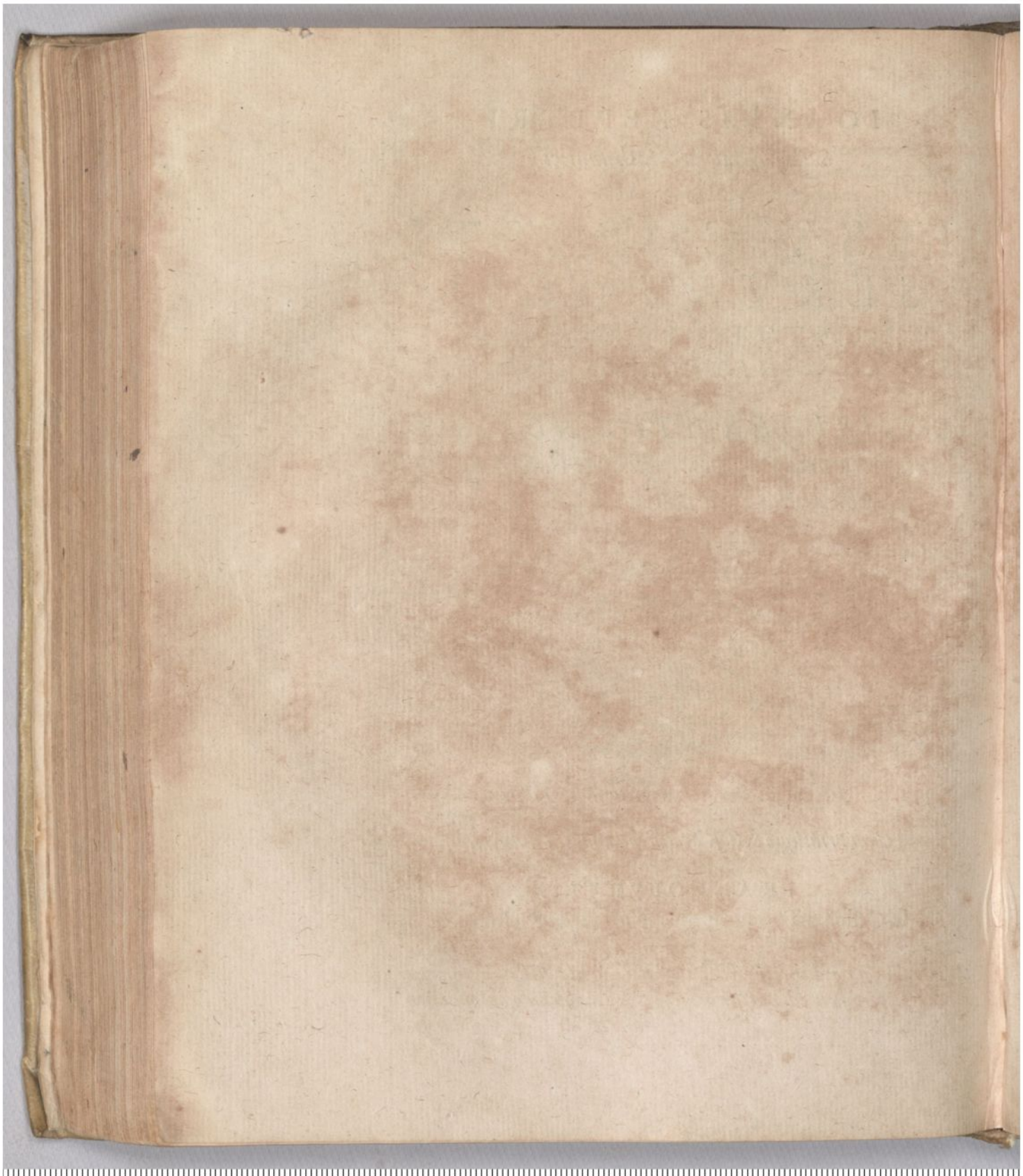
NOSTRI VERO ANNO NATALITIO,

CONSIDERATIO NOVISSIMA sententiæ Laurentii Suslygæ Poloni, quatuor annos in vsitatam Epocham desiderantis.

Cum Priuilegio S. Cæs. Maiest. ad annos quindecim.

FRANCOFVRTI,
In Officina Typographica Wolfgangi Richteri.

M. DC. VI.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [6] - -

PUBLIC DOMAIN

PERILLVSTRI VIRO
Dn.
IOANNI BARVVITIO
Sac. Cæs. Maiest.
RVDOLPHO II.
à
CONSILIIS IMPERIALIBVS AVLICIS ET SECRETIS INTIMIS,
Domino meo gratioso.

CVM superiori æstate S. Cæs. Maiest. permissu & veniâ, per Illust. Dominationẽ Tuam impetratâ, in Styriam profectus essem, domestici negocii causâ: bono quodam studiorum meorum fato accidit, vt venalem Grätii inuenirem libellum Laurentii Suslygæ Poloni; cui titulum fecit; Theoremata de anno ortus ac mortis Domini, deque vniuersa Iesu Christi in carne œconomia. *Cuius libri argumento mirificè delectatus, cepi de eo, ad meum libellum, de Noua Stella Serpentarii, quem tunc meditabar, accommodando cogitare. Nam si veræ dixisset author, quatuor annos adiiciendos vsitatæ Christianorum Epochæ, ad ætatem Christi constituendam: sequebatur igitur, Christum natum esse anno vno atq; altero post coniunctionem Magnam Trium superiorum in principio Arietis, seu fine Piscium, à qua sextum ab orbe condito recurrebat Triplicitas ignea: stellam igitur, quæ Magos perduxit ad Christi præsepe, vtpote biennio antiquiorem*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [7] - 3
PUBLIC DOMAIN

natiuitate Christi hac circumstantiâ nostræ huic stellæ fuisse comparandam.

Cum igitur descriptionem ipsam Stellæ, ex officio scriptam, Suæ C. Maiest. vt debui, dedicauerim: hanc vnicæ huius circumstantiæ temporariæ, quoto anno Christi fulserit nostra stella, elucidationem, in illo meo ocio Styriaco scriptam, cui potius offeram, quam Illust. Dom. Tuæ, vt, sicut illic Suæ Maiestati officii mei, sic hic ocii per Te mihi procurati rationem tibi reddam? Accedunt Illust. Domin. Tuæ merita, cùm in Artes omnes, & potissimum in Astronomiam Braheanam; tum verò & in earum cultores, meque adeo ipsum: vt quorum patrocinium in hac Augusta Aula sic susceperis; vt hanc palmam cedas nemini. Atque vtinam aliquid à me proficisci possit, quod Tibi tantum pariat voluptatis, quantum ex hac Tua tutela Ego sensi vtilitatis hactenus. In præsens maiora non potui: & spero Tibi placituram vel solam in me voluntatem. Vale, meque tueri & promouere perge. Pragæ VIII. Id. Septembris, anno vsitatæ Epochæ 1606.

Illust. Domin. Tuæ

Obseruantissimus
cliens

Ioan. Keplerus.

DE VE-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [8] - 4
PUBLIC DOMAIN

DE VERO IESV CHRISTI MEDIATORIS NOSTRI NATALI ANNO.

VIDES, lector, in libello de Stella Noua Serpentarii, pagina 135. momentum aliquod accedere nostrę contemplationi, si constet Christum Iesum natum anno Iuliano 41. Augusto XII. & Sylla Coss. Quia sic stella Christi cum stella nostra hoc commune nanciscitur; vt vtraque in coniunctionem magnam incidat.

Itaque non admodum præter institutum in hanc syluam Chronologicam excurrero. Quod si olim Censorinus suo Q. Cærellio de die Natali gratulaturus, materiam censuit idoneam, qua omnes omnium gentium Epochas vno quasi fasciculo colligatas ob oculos exhiberet, eoque labore studium Chronologicum adiuuaret: quæso te, quid adeo alienum à nostro proposito; si & ipse Natalem noui sideris, & quæ cum illa coincidit, Triplicitatis igneæ, qua geminata celebritate Deus Optimus Maximus quendam quasi clauum fixit, Lustro magno condito, ludosque sæculares & spectacula Orbi Terrarum, in Circo cœlesti, seu Planetadromo magno, per integrum annum exhibuit: si hãc inquam sæcularem celebritatem repetitione & emaculatione Epochæ Christianis commendatissimæ exornauero.

At non tam necessitate meæ materiæ, quam peculiari quodam studio impellor ad repetendam Laurentii Suslygæ Poloni sentẽtiam: Cupio enim hanc, vt veram meo iudicio, innotescere quam plurimis hominibus: & verò vereor, ne negligatur, quatuor potissimum de causis; primâ, quod Authoris noui liber titulum præfert Chronologicum, cuius nominis artes à paucioribus excoluntur; alterâ, quod grauatur author præiudicio Magnorum virorum; tertio, quod neglexit astronomiam, & in disputatione de passionis anno hanc scientiam traditionibus plane postposuit; quæ res astronomos à thesi per se verâ abalienare possit; denique quod ipsa sibi solet obstare nouitas & solitudo Authoris, difficulter hominum animis euellantur vsu trita, multorumque consensu stabilita.

Quibus incommodis etsi nonnihil prospectum iam est a Posseuino, qui Authorem publicè commendat, facit id tamen, intactâ

hac quæstione, nulla significatione in vllam partem inclinans.

Itaque non abs re putaui, sententiam Suslygæ transscriptam in hunc libellum, (quem ob materiæ curiositatem in multorum manus venturum existimo) & communiorem facere, & argumentis perspicuis etiam astronomicis adiuuare, adeoque vnius insuper anni subtractione in Herodis, filiorumque funeribus, probatiorem, & veritati propiorem reddere, vt habeant lectores pulchrum aliquid, quo frustratam inutilium diuinationum expectationem solentur.

Quod dum aggredior; Deum Opt. Max. suplex oro; ita mihi mentem obfirmet, vt veritatem nudam vndecunque oblatam irretortis oculis aspiciam: neque me personarum & partium vel admiratio, vel despectus, quod hodie plerisque contingit, fascinet: iis vero, qui me vel ob hoc, vel ob illud reprehensuri, vel suspicionibus oneraturi sunt, hoc vicissim pœnæ irroget; vt agnitis prauitatibus affectuum, quibus hodie vulgus etiam literatorum in studia abit pernicioſissima, hoc ipsum, quod in me culpant, imitentur.

An & qualis error in Christi Epocha vulgata.

Aberrari hodie in notatione annorum Christi publica & receptissima; fatentur pleriq; omnes ex Chronologorum turba: quidam annum vnum, quidam biennium desiderantes. Qui vero ad quartum vsque annum progrediantur, præter quem dixi Suslygam recentissimum, noui neminem.

Erroris vero causæ, neque pudendæ sunt, neque omnibus ex æquo Christianis communes. Nam quod has externas circumstantias attinet natiuitatis Christi, non duxerunt necessarium Ecclesiæ patres, omnes minutias persequi, maximè nondum vsu confirmato, tempora per annos Christi signandi.

Quod si ēt quispiam Theologorum vsq; ad contentionum studia prouehatur, ista curiosius inquirendo: iam censurā incurrit increpantis Apostoli. Eusebio quidem & post eum Chronologis, qui hanc materiam ex officio tractāt, maior necessitas incumbit, quam ipsis Theologis, vt Christianam Rempub. ab hoc ludibrio vindicent.

Quis author Epocha erroneæ.

Iam quod eorum sententiam attinet, qui hodie vnum vel alterum annum in annorum Christi notatione desiderant: ab iis non antiqui patres, sed recentior Ecclesia post annum Christi 500. in hac aberratione deprehenditur. Nec enim aliud tradunt illi Veteres ante 500. annos, aliud hodie Chronologi de circumstantiis, & characteribus anni, quo Christus natus est; sed vtrique iunctim, & illa primitiua Ecclesia, & hodierni Chronologi ex eius testimonio, medios, se inter & nos, hallucinantes arguunt; vt quibus contigit ista hallucinatio non

Qua causa errandi.

igno-

ignoratione circumstantiarum, cum Christi Natiuitate coincidentium, sed sera receptione moris numerandi per annos Christi. Quid mirum enim, si Dionysius Abbas, ignoratis iam, post tot sæcula, moribus Romanorum, Nouembrem proximum ab illo Septembri, quo Tiberius decimum quintum Imperij annum finiuerat, adhuc partem fecit quindecimi anni Tiberij, qui primus eius error esse videtur: quid item mirum si Locutionem B. Lucæ Euangelistæ sic accepit, ac si ille dixisset, Christum, cum baptisaretur, anno quindecimo Tiberij, Mense (vt authores Dionysio probati voluere) Nouembri; incepisse agere annum ætatis tricesimum, quasi nuper completo vndetricesimo, vix ingressus esset Tricesimum: qui alter eius error tanto fuit promptior, tanto excusabilior, quod etiamnum hodie in tanta luce literarum de ea locutione varie disputatur. Quibus duabus hallucinationibus accessit neglectus historiæ Romanæ, & Iudaicæ; condonandus & iste sæculo illi, vix ab irruptione barbarorum sese recolligenti, cum ex hoc ipso neglectu etiamnum hodie apud Viros clarissimos, ocio librisq; abundantes, omnis residua dubitatio pendeat. Quid si verò coniectura ista nostra, qua in re Dionysius aberrauerit, falsa sit, sic vt Dionysius B. Lucam aliter forte intellexerit, quasi triginta solidos retrò quindecimum Tiberij numerantem ad ortum Christi, recte etiam quindecimum Tiberii definiuerit, sed eundem non rectè ab annis Diocletianeis, quibus ætate Dionysij vtebantur Christiani, dimouerit, confusus perplexa Consulum, Imperatorumq; serie?

Nostra Epocha pugnat cum traditione primitiua Ecclesia.

Quidquid huius sit, & Dionysio condonari potest, & veteribus Patribus commune non fuit. Nam colligens eorum suffragia scriptor Annaliū Baronius & concilians, potissimos in hoc consentire deprehendit, Christum natum esse, vel exitu consulatus Messalahæ, & Lentuli, vel initio consulatus immediate sequentis Augusti XIII. & Syluani, à quo anno hic annus est supra Millesimum Sexcentesimū octauus, quē nos à nativitate Christi perperā numeramus sextū.

Quin ne his quidem vltimis sæculis defuere, qui biennij errorem in Dionysio animadverterent. Producit testem Scaliger Marianum Scotum, clarissimis verbis testantem de hac discessione Dionysij à Veteribus Patribus.

Cæterum, quia & hos antiquos etiamnum vno aut altero anno à vero abesse contendit Suslyga: quæras non iniuria, quæ ipsis causa aberrandi, cum fuerint temporibus Christi vicini.

An etiam primitiua Ecclesia computatio in errore versetur, & quatenus?

Ego vero dico, vestigia B. Lucæ Euangelistæ religiosè secutos, tanquam

tanquam minimè aberrauerint, ſic explicari poſſe. Dicit B. Lucas anno quindecimo Tiberij, Ieſum cum inciperet (ſcil. curſum prædicationis, vt Ignatius, Beda, Bernardus intelligunt) fuiſſe, quaſi triginta annorum. Anni triginta ablati ab anno quindecimo Tiberij relinquunt quadrageſimum ſecundum Auguſti, annum ſecundum Olympiadis CXCIV.

Idē Lucas act. 1. v. 1. Περὶ πάντων, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν καὶ διδάσκειν. Et v. 22. Ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου. Cum his confer locū ipſum Luc. 3. v. 23. καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὢν, ὡς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσὴφ, &c. Vt interpunctionē ante ὢν mutuemur ex citatione Epiphanii, fauente phraſeos concinnitate.

Quicunq; ergo B. Lucam in voce imitatus, dicit Chriſtum natum, circiter hunc Auguſti, & Olympiadis annum, non debet pro errante corripi, etſi calculo ſubducto accuratius, vel XLI. vel XL. annus Auguſti exeat. Nam & ipſe tricenarius numerus per ſe, quo B. Lucas vtitur, rotundus eſt, & compendiarius ſeu ſummarius, & vox (quaſi, ὡσεὶ) ex abundanti addita, omnem huiuſmodi ſcrupuloſitatem repudiat. Et quid attinuit Patres ſcrupuloſius iſta tempora rimari, quæ B. Lucas ipſe, quo loco de Baptiſmo agit, rimatus eſt?

Quin potius, ſi quis articulum Nativitatis preſsius inquirat, proprios Euangeliſtarum locos adeat, quibus ipſas Natiuitatis circumſtantias deſcripſerunt: inueniet quantum & tunc ſuffecit Rerum geſtarum è propinquo memoribus, & hodie dum ſufficit diligentibus hiſtoriarum lectoribus; Natum eſſe ſcilicet, quo tempore ex decreto Auguſti cenſus in Iudæa actus, viuente Herode Rege.

Vides vſitatas temporum notationes Veteribus, per Reges & Imperatores: cum ijs iam perge ad hiſtorias, quas Lucas ipſe tibi commendat, dum citat; minus te fallent, quam rotundus Euangeliſtæ numerus, triginta annorum, alieno loco, vbi non de Natiuitate, ſed de Baptiſmo loquitur, expreſſus.

De exceſſu Herodis.

IGitur Luca Euangeliſta duce peruenimus ad exceſſum Herodis, nec accuratius deſcribitur Natiuitatis tempus, quam quod præceſſerit Herodis mortem; niſi forte cenſus actus nos poſtmodum in arctiori conſtituat ſpacio, aut omnino fidem mereatur vetus traditio de bimulo Chriſto quando ex Aegypto redijt.

Omnis igitur labor in exceſſu Herodis indagando vertitur: Cuius hiſtoriæ ſcriptor Ioſephus & diligentiſſimus & Romanarum rerum peritiſſimus, & publica Romanorum Imperatorum honoratione de fide commendatus, cum hodie diuino beneficio ſuperſit: mirum equidem

quidem est, quo fato fiat, vt Christiani homines potius illi fidem abrogent, (quo rotundum B. Lucæ numerum, reclamante particula ὡσεὶ, rigidè sequi possint) quam vt ex fide Iosephi, etiam Euangelistarum fidem de Natiuitate scribentium, ad exteros & gentiles, quibus tamen disputandi conditionem deferunt, luculento & penetrabili argumento commendent.

Cæterum Iosephus, aiunt, errauit in annorum computatione sæpius, & citra controuersiam: non tutum igitur, ex eius fide, definito Euangelistæ numero vim facere.

Accipio conditionem huius campi, & occurro; quod si Iosephus in historia Romana, (cui Iudaica sic intexta est, vti subtegmina staminibus) nullius erroris, ex Tacito, Dione, Suetonio, Paterculo cæteris coargui potest, & si Iudaica Herodis negocia Natali Christi vicina (de antiquioribus enim excusationes sunt variæ) per huiusmodi circumstantias Romanorum concurrentium describit, quas Romani scriptores easdem, nec tamen ex composito, commemorant, iure merito fides ei est habenda etiam in Iudaicis. Atqui hoc demonstrauit Suslyga; hic illius libelli scopus, hæc summa est: Hoc si repetiero, & diserte explicuero, liberabitur Iosephus ab errorum intentatorum suspicione: nisi si quid forte peccauit librarius, à quo casu ne ipsa quidem sacra volumina ex omni parte manserunt immunia: quibus tamen nihilominus sua constat irrefutabilis authoritas.

Vtar autem ad hanc rem proponendam his potissimum Hypothesibus.

I. In confesso est apud omnes, Anni ordinationem Iulianam, vti ab Augusto est restituta, mansisse hucusq;, & Calendas Ianuarias, à quibus init nostra vitiosa Christi æra, principium fuisse quadragesimi sexti Iuliani, Caio Cæsare Augusti filio, & Aemilio Paulo Cos. Primum vero Iulianum Cos. habuisse C. Iulium Cæsarem, & Fabium Maximum. Hac Iulianorum serie libenter in hoc negocio vtor, vt quæ centenariorum repetitione non sit onerata.

II. Confessum & hoc est historicis, à quo tempore cœpit Iulianorum annorum series, Consules annorum singulorum sic sciri, vt alteri alterorum sint indices: saltem vsq; ad Tiberij excessum: quia cum sequentibus temporibus nullum nobis in præsens est negocium. Itaq; breuitatis causa vtar vt plurimum numero Iuliani anni, omissis Cos.

III. Valde vereor, vt omnes Romani juris prouinciæ, ne Iudæis quidem sub rege precario exceptis (nec enim Rex hic eos censu Orbis excipere potuit) annos Imperatorum & Regum per consules numerent, sic vt qui fuit vltimus Augusti, eius residuum à XIV. Cal. Sept. numeretur pro integro & iusto anno primo Tiberii, duobus Sextis, Pompeio & Apuleio Cos. Et Cal. Ian. sequentibus, Druso, & Norbano Cos. iam dicatur inire II. Tiberii, vix tertia anni parte in Imperio exacta. Videtur id innuere Tacitus Annal. III. Cuius verba hæc: *M. Silanus ex contumelia consulatus, honorem Principibus petiuit: dixitq; pro sententia, vt publicis priuatisq; monumentis ad memoriam temporum, non consulum nomina præscriberentur, sed eorum qui Tribunitiam potestatem gererent.* Tiberius vero *decretas ob Tribunitiam Drusi potestatem cæremonias temperauit.* Hæc Tacitus. Noluit nempe morem numerandi annorum spacia per Cos. abrogari. Equidem in prouinciis, quæ sub regibus consueuerant, obtinuisse par est credi, vt anni Imperatorum præscriberentur actis; at quia soliti vna Consules addi, omnino vt Imperatores numerum, sic consules metam annis præfigebant.

Suslyga eandem numerandi & signandi formam latenter sequitur in loco Lucæ, annos Tribunitiæ potestatis Tiberii computans, quod non probo; nec verisimile, Iosephum & B. Lucam, non Romanos, sed prouinciales, Tribunitiæ potestatis potiorem, quam Monarchiæ rationem habere.

Hanc igitur hypothesin adhibebo ad coniecturas formandas: nihil tamen obstinate defendam. Viderit autem Scaliger quo modo diuersa imperiorum initia ex Iudæorum consuetudine desumpta, cum iis argumentis, quæ hic sum allaturus, conciliare velit.

I. Calculus Iosephi & Dionis. Anno 37. Actiaca pugna, relegatus Archelaus, qui est 51. Iulianus.

I. Cum igitur annus 15. Iulianus sit annus pugnæ Actiacæ; 51. Iulianus erit tricesimus septimus pugnæ Actiacæ: quoto Iosephus affirmat Archelai bona fisco Cæsaris vindicata, relegato Archelao in Gallias.

At eodem 51. Aemilio Lepido, Lucio Arruncio Cos. Dio refert: *Herodem Palæstinum, accusatum à fratribus, trans Alpes damnatum in exilium, ditione, quam tenebat, Reip. vindicata.* Nulla diuersitas nisi nominis, seu filio Patris nomen hallucinans Dion indiderit, (legimus enim & anno secundo Caji Herodem Galilææ tetrarcham relegatum in Gallias) seu Herodi Archelao nomen fuerit. Quemadmodum Agrippæ, ei qui Herodis ex filio Aristobulo nepos, solus ex posteris Herodis

Ierosolymas

Ieroſolymas tribus primis annis Claudii tenuit, & Cæſareæ mortuus eſt, ei inquam Actorum 12. etiam Herodi nomen eſt. Immerito itaq; hic Ioſepho imputatur error, & videtur Scaliger diuerſa ſecutus annorum initia ſeipſum inuoluere. Sed neq; Suslyga hic ſibi per omnia conſtat, dum hunc ipſum Dionis locum citans, ad Iulianum 52. accommodat, contra manifeſtam literam.

Fuit vero decimus imperii Archelai.

Archelaus hic apud Ioſephum habet annos Imperii nouem, alibi decem. Intellige decimum inchoatum, vel ex hypotheſi tertia, vt ceperit imperare anno 42. Iuliano, à quo hic 51. relegationis, ſit decimus. Cum ergo Iuliano 42. ſucceſſerit, oportet vt Herodes magnus deceſſerit eodem anno 42. ante paſcha.

Ergo 42. eſt primus Archelai, vltimus Herodis.

II. Idem confirmatur etiam eo numero annorum, quem Ioſephus Herodis imperio diſertis verbis aſcribit. Nam Herodes Rex declaratus eſt anno 6. Iuliano, quia Domitio Caluino & Aſinio Pollione Conſulibus, quos Ioſephus indicat. Regnauit verò ab hoc initio annos 37. Si ergo 6. Iulianus eſt Herodis primus, ergo 42. Iulianus eſt triceſimus ſeptimus, & ſic annus mortis Herodis.

II. Calculus Ioſephi Herodes mortuus anno 37 à Renunciatione, 34 à captis Ieroſolymis. Ergo anno 42.

Rurſum Herodes cepit Hieroſolymas, capto & paulo poſt deleto Antigono rege, anno Iuliano 9. quia Marco Agrippa, & Caninio Gallo Coſs. quos itidem Ioſephus indicat. Regnauit vero ab hoc initio annos 34. Si ergo 9. Iulianus eſt Herodis primus ab hoc initio: igitur 42. Iulianus eſt Herodis 34. & ſic annus mortis Herodis. At ſi ſpreta hypotheſi tertia ſcrupuloſè agas, currebant de triceſimo ſeptimo inchoato dies forſan aliqui à priore regni initio. Et à poſteriore deerant triceſimo tertio complendo menſes amplius tres; quia Ieroſolymas cepit æſtate, die ieiunii.

Quod Ioſephus incluſiuè numerat.

At ne turberis lector, neque diffidas, Ioſephum numero hoc complecti voluiſſe Conſulum paria, quæ regnando Herodes atti git. Ecce enim huius numerationis exemplum etiam alterum in hoc ipſo authore; dum à captis per Pompeium Ieroſolymis, Cicerone & Antonio Coſſ. ad eaſdem per Soſium captas, Caluino & Pollione Coſſ. annos numerat 27. qui ſunt completi 26. eâdem præcisè die redeunte, ſed 27. paria conſulum Romanorum attingunt: quo nomine etſi Ioſephũ Ioſephus Scaliger fol. 422. inſignis peccati reum agere viſus eſt, rediit tamen cum eo in gratiam in ſecundis curis. Verba ſcribam. Fragmentorum Chronologicorum folio L. ſic

Cum ex summi Viri Iosephi Scaligeri Opere plurimum profecerim: nolo hæc aliter ac citiantur, quæ à me proponũtur: scilicet ad instaurandam rerum notitiã, quas certatim hodie quærimus. Quicunq; hac mentione ad suam obtrectandi libidinem fuerit abusus: is & me & bonas literas vi signi iniuria flagellauerit. Idem de cæteris dictum volo, pro cuiusq; merito.

Iosephus de Dauide: διέταξε δὲ μίαν πατειὰν ἡμερονυκτίου τῷ Θεῷ ὅτι ἡμέραι ὀκτὼ, ἐπὶ σταθέντα ἐπὶ σταθμόν. Dixit octo dies ἡμερονυκτίους, cum essent tantum septem solidi. Lucas, ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον. Atqui ἐπλήσθησαν ἐπὶ duntaxat. Sic πεντεμερίς dicitur, quæ quatuor tantum annis solidis constaret. Hæc ibi:

At in additamentis fol. 747. sic

Tamen Xenophontis hæc de re verba sunt hæc: τελευτῶντα ἤδη δὲ δέκατος, εἰς ὃ ἐξ ἡμῶν, καὶ ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἔτη τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. Præter sex menses ait octo & viginti annos præterea huic bello absolutos fuisse. Sed vitur idiotismo loquendi, viginti & octo annos, pro vigesimus octauus annus, quæ locutio apud * Iosephum, Plutarchum, Gregorium, Turonensem, & alios veteres frequens occurrit, quod mihi impositum, & cautioribus imponere potest. Itaque qui hallucinari putant * Xenophontem, ipsi potius hallucinantur. Non enim est hallucinatio, sed ἀκριβολογία καὶ ἰδιωτισμός.

Et alibi excusat Taciti locutionem similem, qui eadem de causa *Tribunitiam Augusti potestatem continuatam* ait *per septem & triginta annos*; cum ne sex quidem & triginta solidi fuerint. Plura exempla suppeditabunt argumenta sequentia. In præsens illud solum considera, non posse ex hoc Iosephi loco scrupulos colligi temporum, vel ideò saltem quod non ita accuratus sit circa Regnum Herodis, vt fuit circa imperium Augusti: in hoc enim menses, & dies computandos sibi putauit, in Herode solos annos; scilicet inter vtriusque initii consules duo tantum paria consulum intersunt; sic vt annus captæ vrbis quartus sit ab anno regni traditi per Senatum.

Adde quod hoc pacto, si imperium Herodis, alium sensum literæ secutus, in 43. Iulianum termines, Archelaus ditionem solos 8. annos tenuisset, planeque fallum dixisset Iosephus de anno Archelai decimo. Sic altera manu Iosepho medicinam applicans non necessariam, altera atrocius lædes. Magis igitur ad fidem Iosephi, moremque Romanum est, vt dicatur Herodes mortuus anno 42. Iuliano, quod quidem ex sequentibus etiam argumentis patebit.

Atque hæc mihi supereſt controuersiola cum Suslyga: conuenimus interim in hoc vterque, Herodem non serius anno 43. Iuliano decessisse.

Ecce

** Subsume Iosephum.*

Itaq; illi, qui annos Herodis regni 34. vel 37. à pugna Actiaca numerandos putant non verisimili coniectura nituntur. Quale namq; absurdum, eum, qui Herodis diarium confecit, vnde Iosephus omnia transcripsit, in hoc diuersissimo initio regni Herodis, hacque anno-

Iosephum plerumque nu-

annorum summâ vel hallucinatũ, vel mentiri voluisse. Si Iosephum diligenter legeris, inuenies semper vere spectatum ab eo initium illud, quando Ierosolymas Herodes cepit; non quando à Cæsare confirmatus fuit, post victoriam Actiacam. Nec enim erat illi Cæsar quæstionem moturus, vtrũ hactenus legitimus rex fuerit, iuuerat. n. Antonium in Herodis dignitate constituenda; sed regno hactenus possesso, ipsum vt Hostis sui Antonii sociũ rursus erat priuaturus.

merare à captis Ierosolymis.

Ecce L. 15. C. 7. Pugnam Actiacam, quæ incidit in 15. Iulianum, confert Iosephus in septimum Herodis, itaque Nonum Iulianum, quo Ierosolymæ captæ, primum numerat Herodis.

1. In pugna Actiaca anno 7.

Et C. 12. Regni decimo tertio famem Iudææ cõmemorat, quã Herodis prouidentia subleuatã ait anno sequente, puta Regni decimoquarto. Eodẽ vero tempore auxilia misit Ælio Gallo in Arabas mouẽti. Hanc autẽ Ælii Galli expeditionẽ Arabicam Dion refert in Iulianum 22. Is si est 14. regni Herodis, oportet vt 9. Iulianus, quo captæ Ierosolymæ, sit Iosepho primus regni Herodis.

2. In fame per Iudæam & expeditione Arabica. anno 22.

Sic annum 36. Iulianũ, quo Augustus, Dione indice, fuit in Galliis, & vnde redeuntẽ exitu anni Herodes ex Syria veniẽs inuenit Aquileiæ; hunc igitur annum Ioseph. confert in Herodis vicesimum octauũ: sic dicẽs: *Tùm (*intellige æstate priore, quã isset Herodes Romã*) perfectam fuisse Cæsareã, Olympiade CXCII,* qua notatione frequẽter solet signare tota quadriennia, nõ certum eorũ annum. Itaq; ablatis 27. solidis à 36. relinquitur 9. Iulianus, qui primus Herodis perhibetur; quia scil. eo cepit Ierosolymas. Obiiciat mihi quis celebritatẽ ludorum, quos Herodes instituit Cæsareæ? scilicet vt suspicionẽ faciat Olympiadici ludicri, quod nonnisi annis Iulianis 34. 38. celebrari potuit? At perpende nõ decuisse, vt Herodes Olympiacam celebritatẽ, quã ipse auxit Cæsarienſi minueret, eodem anno occupato. At vide consiliũ Herodis aliud: Anno 36. Iuliano, vicesimus annus cõplebat à morte Antonii, & Cleopatræ, & recepta Alexandria; post quam victoriam Cæsar solus imperio potitus est, à quo Herodes Cæsareæ suæ nomen dedit.

3. In dedicata Cæsarea & itinere Romã anno 28.

Huc quadrat ẽt locus Ioannis 2. mediocriter, quẽ pede nõ inoffenso trãsit Scaliger. Anno 15. Tiberii, qui est p hypothesin tertiã, Iulianus 73. Iudæi dicunt Christo, 46. annis ædificatũ esse templũ, quantum eius eo vsq; erat consummatũ. Auffer 46. solidos à 73. restat 27. Iulianus curtẽs. Dicunt igitur Iudæi cœptã structuram Iuliano 27 Iosephus verò ait, aliquid temporis datũ demolitioni templi prioris, &

4. In demolitione templi anno 18.

conuectioni materiæ. Idem ait promulgatum ab Herode decretum hoc, de tẽplo ædificando, anno regni 18; additis 17. ſolidis ad 9. Iulianum currentẽ, exit 26. Iulian. currẽs, quo Ioſephus ait decretã ædificationẽ templi, annus nempe proximus ante illũ, quo anno Iudæi dixerunt cæptã ſtructuram. Numerat igitur & hic Ioſephus annos Herodis à captis Ieroſolymis. Itaq; de bello Iud. lib. 1. c. 16. vbi quindecimo regni anno aſcribitur hoc decretum, omninò mendum eſt.

5. In Auguſti aduentu in Syriam, anno 17.

Sic l. 1. c. 15. de bello I. Auguſtũ ait anno 10. reuerſum in Syriã: ergo 25. Iuliano. Nam ſexdecimo in Syria fuerat, iens in Ægyptum cõtra Antoniũ. Hunc 25. Iulianũ in animo habens, appellat 17. Herodis, eoq; affirmat amplificatum Herodi Regnum ab Auguſto. Aufer 16. ſolidos à 25. currente, reſtat 9. Iulianus currens, quo Ieroſolyma capta, vnde Herodis initium putat Ioſephus.

Hic ſi Dionẽ conferamus, videtur naſci inſtãtia, noſtræ hypotheſi tertiæ. Nã Dioni Auguſtus anno 24. abit in Siciliam, animo eundi in Syriã, ibiq; hibernat; anno 25. in Samũ, & hic hibernat, anno demum 26. in Syriam excurrit: rediensq; in Samum, ibi ſecundo hibernat, & hunc Ioſephus appellat 17. Regni, videtur igitur hic 17. cõpletos, aut à die captæ vrbis, non à Cal. Ianuariis currentes numerare? Ego vero iam ante probaui Ioſephum, cum de hoc excurſu Auguſti in Syriã loqueretur, non 26. ſed 25. Iulianum in animo habuiſſe. Quare vt concedam vel Ioſephum vel Dionem vno anno aberrare in hiſtoria, illud non eſt neceſſe, vt concedatur, Ioſephũ numerare hic completos. Vide an Dion duobus ſæculis Auguſto poſterior, deceptus in hoc ſit, quod nimium ſero traiicit Auguſtum in Aſiam, nimium diu retinet in Samo: Si quis tempora rebus adminiſtrandis in proportione iuſta admetiatur.

Quæ obiici Ioſepho poſſint de duobus regni Herodis initiis.

Iam & hæc nobis eſt amolienda ſuſpicio, quaſi Ioſephus in cõſulibus allegatis fuerit hallucinatus; ſic vt temporibus cogitatis non genuinos præfigeret conſules. Simul autem fides facienda iis, quæ dixi: Herodem Regẽ declaratum priori parte anni 6. non poſteriore; Ieroſolymas verò cepiſſe anno 9. non octauo. Sunt. n. qui decepti amphibolia vocis χειμῶνος, Herodẽ putant hyeme nauigaſſe Romam, quod nõ poſſet alio tẽpore fuiſſe, quã exeunte Sexto. Itaq; irruptionem Parthorum in Syriam, & occupationem Hieroſolymarũ aſcribunt anno ſexto, confirmati in hoc inſuper mendoſo Ioſephi loco, De bello Iud. l. 1. c. 11. vbi legitur *poſt biennium à pugna Philippica*, quæ in 4. incidit, illa contigiſſe. Sed videt̃ ſic accipiendus Ioſephus, vt qui

Hero-

Herodem dicat triſti cœlo nauigaſſe, etſi vernum tempus fuit. Et allegatum biennium explicat locus Ant. l. 14. C. 23. vbi rectius eſt, *anno altero*. Sic cladem Ieroſolymarum Dion conferre videtur in annum octauum, ſub alios conſules, dum multis commemoratis, quæ anno 8. per Antonium geſta, vel per Soſium incepta diutius protracta fuere, concludit generali voce Τότε ἔτος ἐγένετο *ſub Claudio & Norbano Coſſ.* At ſi contuleris hiſtoricos, patebit inceptum quidem hoc anno bellum Iudaicũ à Romanis exercitibus, Soſio parentibus, ceptamq; per Herodem Hieroſolymarum obſidionem; ſed finitam tandem anno ſequente, quo Dion ait Romanos nihil præterea memorabile in Syria geſſiſſe.

Hæc igitur aliter confirmari nõ debent, quã ſi probetur ex Liuio, Velleio, Suetonio, Dione, Strabone, Plutarcho, eiuſque deſcriptore Appiano: Ioſephum in hiſtoria horum annorũ nuſpiam, nec in circumſtantiis, nec in temporibus, ab hiſtoria Romana aberrare. Quod vbi per omnia deprehendetur, iam porro & fidem ipſe Ioſephus merebitur, ſi alicubi circumſtantias nonnullas temporis ſolitariè commemorauerit: ex quibus reciprocè Dionis ſenſum vnico loco enucleare nobis licebit.

Igitur ſeries hiſtoriæ Romanæ temporum illorũ longè alia, quam in Cuſpiniano, nimirum hæc eſt. a *Bruto & Caſſio in Philippicis Macedoniæ campis interfectis, Victores Cæſar & Antonius Romanum imperium, & quod reſiduũ fuit belli ciuilis partiti*, b *Cæſar in Italiam*, c *Antonius in Aſiam diſceſſerunt. Antonius per ciuitates Aſiæ* d *plurimas exegit pecunias. In Cilicia* e *Cleopatræ amoribus irretitus, anni quarti Iuliani fine in Ægyptum cum illa deſcendit, ibiq; hiemauit. Eo amante, vêre anni quinti*, f *Parthi Aſiã & Syriam occuparũt*, g *Saxa legato Antonii occiſo; in Palæſtina* h *Hyrcano depoſito*, i *Antigonum Regem faciunt*; k *ſolis Tyriis in Romanorum fide manẽtibus. Antonius amore implicitus, per totum annum quintum quieuit, nihil adiutis prouinciis. Tranſactaque & altera hyeme in Ægypto, tandem anno ſexto ineunte nauigauit Tyrum.* Hæc Antonius.

a b c d e f g h i k — *Hiſtoriæ Romanæ illorum temporũ.* IV. V. VI.

Cæſarem vero à pugna Philippica reuertentem in Italiam anno 4. morbus remoratus eſt, tandem Romam venit, conſule Lucio Antonii fratre, hoc eſt, anno quinto. Nec diu ſtetit, cũ Fulvia vxor Antonii, Conſulq; Lucius, Cæſarẽ multis obtrectationib. vexatum, deniq; hoſtem fecerunt. Belli apparatus tota Italia per æſtatẽ fuere. Aduocati ex Galliis exercitus Antonii, duce Ventidio, cõtra Cæſarem. Tempore autumni l Lucius à Cæſare cõcluditur Peruſiam, dum obſidetur, l

Fulvia

Iuliano IV. V.

VI. *Fuluia maritum per literas ex Aegypto aduocat in Italiam. Post Calendas Ianuarias Iuliano. 6. Lucius dedit Perusiam; Fuluia, duce Ventidio, fugase ex Italia proripit in Graciam; cui Athenis fit obuius Antonius.*

Aũ Tyrum enim acceptis vxoris literis, cum & impar esset Syriæ li-
ll *berandæ; circumnauigata Asia* ll *perrexerat in Italiam. Hic primum*
audit de Perusia dedita; fuit igitur hoc mense Februario circiter. Qua-
m *re* m *hostem Cæsarem facit, & recta nauigans in Italiam, Brundusium obsi-*
det: Sed interuentu communium amicorum statim conciliatur Cæsari,
n *tunc ex Galliis redeunti,* n *in quas dedita Perusia excurrerat. Antonius noua*
o *imperii partitione, cum Orientem nactus esset, confestim mittit* o *Ventidium*
p *in Asiam contra Parthos.* p *Sic amici facti Cæsar & Antonius,* q *Romam ve-*
q *niunt circa vernum æquinoctium anni sexti. Antonius prouincias suas partim*
r *Legatis, partim & Regibus tributariis distribuit, inter cæteros* r *Herodi Idu-*
ſ *mæam, & Samariam,* ſ *Senatu ipsius acta rata habente. Inde pacem Antoni-*
t *us, & Cæsar cum Pompeio faciunt; &* t *Autumno propinquante Antonius ab-*
x *iit contra Parthos,* x *hyemauit autem Athenis. Ibi primum nuncium ac-*
u *cipit de* u *Ventidii legati sui victoriis; qui per æstatem anni sexti,* y *Pharnapa-*
y *ten deleuerat, Parthosq3, & ducem eorum* z *Pacorum Syria expulerat, Anti-*
z *gono, Iudæa Rege, per* A *Silonem in ordinem redacto,* B *pecuniisq3 ab illo, &*
A B *à* C *Malcho Nabatheæ Rege, extortis.*

C *Incipiente vere anni septimi Antonium in Parthos iturum Athenis, reuoca-*
VII. *uit Cæsar in Italiam, quod Pompeius non staret pactis; Antonius verò breui re-*
uersus est ex Italia in Graciam, inde mouens in Asiam. Interea Parthis bel-
D E *lum reparantibus, Ventidius occurrit;* D *cæsoq3 ductore Pacoro,* E *Parthos*
Asia & Syria exuit: Victoriamq3 persecutus, ad Euphratem pergit, Antio-
VIII. *chumq3 obsidet in Samosatis, & cum ipso de deditione paciscitur: cum ei subi-*
F *to superuenit Antonius, & spretis conditionibus, arctius* F *Samosata obsidet;*
G *sed parum proficit, tempus trahitur,* G *damnis Antonius plurimis multatur.*
H *Deniq3 iam Claudio & Norbano Coss. hoc est,* H *anno 8. leuioribus conditio-*
I K *nibus* I *deduntur Samosata. Antonius pro Ventidio* K *Sosium præficit Syriæ,*
L *qui Aradios expugnat, Antigonum Palæstinum,* L *qui præsidia Romana, quæ*
M N *in sua ditione erant, deleuerat,* M *prælio vincit, &* N *Ierosolymas fugere cõ-*
O *pellit.* O *Antonius reditum parat in Italiam. Anno 9. eundo in Italiam, & re-*
IX. *deundo in Syriam, totum annum consumit, nihil in Syria effecto; nisi quod ego,*
P *Dionem interpretãs ex se ipso & ex Iosepho,* P *expugnationem Ierosolymarum*
Q *in hunc annum protractam fuisse affirmo. Ex eo enim intelligas* Q *diuturnam fuisse obsidionem, quod Dion commemorat, multa damna Iudæis illata, multa etiam accepta.*

Ierosolymis

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [20] - 16
PUBLIC DOMAIN

Ierosolymis deditis R Herodes præficitur: Rex S Antigonus, ad Antonium missus, virgis cæditur, cruci alligatus, & denique securi percutitur, exeunte anno nono. Postero anno T Antonius infœlicem expeditionem suscipit in Parthos, & Medos, reditq; hyeme in Ægyptum. Atque hæc est series historiæ Romanæ, in qua ea retuli, quę temporum articulos produnt, aut cæteroqui ad rem faciunt; secutus Appianum, vbi Dion paulo confusior & indistinctior visus est, ea plerumque connectens, quæ rerum ipsarum, non quæ temporum serie cohærent. Vide nunc consensum Iosephi exquisitissimum in gestis Antonii; qui alterum imperii Romani caput tum crebro rebus Iudaicis concurrebat, vtpote Orientem tenens. Primum narrat Iosephus, a Bruto & Cassio circa Philippos interfectis, b Cæsarem isse in Italiam, puta anno 4. & 5. n & in Gallias, puta initio anni 6. Antonium vero circumiuisse c Asiam: & primo in Bithynia, iterum Tyri, d accepisse ab Herode grandem pecuniæ summam; in Cilicia e habuisse obuiam Cleopatram, eiusq; amore captum, ei turpiter seruisse. Altero deinde anno (vides annum 5.) f Syriam occupasse Parthos, g Sexa Didio occiso, vbi nominat, y & Barzapharnem Satrapam & z Pacorum Regis filium, illumque Ptolemaide, & Sidone receptum k exclusum Tyro: Hierosolymas occupasse pentecoste; h Hyrcano cum affine Herode loco motis, Regem fecisse i Antigonum. Multis deinde Parthorum, & Herodis actionibus profectionibusq; interpositis, & C Malcho Arabiæ rege frustra de auxiliis rogato, G quod studeret rebus Parthicis; quibus consentaneum fieri potest, anni quinti reliquum, menses circiter 7. aut 8. transactos; tandem confugisse Herodem in Ægyptum, ll ibiq; non inuentum Antonium. Et quamuis Cleopatra studeret Herodis iter remorari, eo quod esset mare procellosum seu inclemens cœlum, & l turbulentus Italiæ status nunciaretur (audis bellum Perusinum, cum in Ægypto nondum sciri posset; pacem Brundusii factam) m Herodem tamen contemptis periculis properasse, & iactura facta, venisse Rhodum, ibiq; naui ædificata tandem venisse in Italiam: cum o Ventidius iam præmissus esset in Syriam contra Parthos, & p Antonius cũ Cæsare iam q Romæ amice degeret. Ibi narrat Antonio gesta Parthica aliquot mensium; & credibile est, Antonium partim in Aegypto, partim in itinere absentem, nondum eo vsq; audiuisse, quæ in interiori prouincia gererentur. Profusse autem r Herodi ad regnum, quod vtilis ab Antonio diceretur futurus bello Parthico, & Cæsarem quoq; in gratiam Antonii iuuisse Herodem, & s Senatum super eius negocio conuocatum. Atq; hæc facta Caluino & Pollione Coss. currente adhuc Olymp. 184. id est, anni sexti t parte prima. Nam æstate sequente expectabatur Olympias 185. Exquisitissimus consensus. Ex eo narrat reditum Herodis in Iudæam u ad Ventidium, & res gestas Ventidii

R S

T Iuliano. X.

Consensus Iosephi cum historia Romana circa initium Herodis.

a b n c d e

Iuliano. IV.

f g y z k h i

C G

l l

l

m

o

p q

r

s

t

u

C & A

A B VII. & A Silonis, & quomodo B pecunias ab Antigono acceperint. Atque his aliũq; geſtis annus 6. conſumptus eſt; oſtendit enim Ioſephus, Tunc exercitus in hiberna ductos, & Herodem aliqua geſsiſſe hyeme, ergo initio anni ſeptimi, quo tempore ait X Antonium fuiſſe Athenis; rurſum eximio conſenſu. Statim ſubiicit

X D E nouum apparatum belli Parthici, & quomodo Ventidius D Pacorum acie victum occiderit, E Parthisque recedentibus, Herodi ſubſidia miſerit. Quæ igitur Herodes, vel horum auxilio, vel ſolus contra Antigonum fœliciter geſsit, ea innuit, reſiduum de anno 7. occupare; eo quod Macharam, Romanorum Auxiliorum ducem, Ieroſolymis excluſum, Hierichuntem abiſſe ait; quaſi in hibernaſcilicet euidentius per ſequentia. Tunc enim ait Herodem ad Antonium abiſſe,

VIII. FH oppugnantem F Samoſata ad Euphratem, at q3 interim dum abeſt, H in Iudæa fuiſſe meſſem; abierat igitur hyeme, initio anni 8. Veniſſe autem ad Antonium

GI L KO M N IX R G opportuniſsimo tempore, nec ſine periculo; I & deditionẽ illi procuraſſe Samoſatæ. Dum abeſt, Ioſephum fratrem, L & quinq3 Romanas cohortes ab Antigono deletas. Dum redeunt, K Soſium Syriæ fuiſſe præfectum. O Antonio vero in Ægyptum eunte, miſſas eſſe Herodi legiones à Soſio; cæſos M eſſe exercitus Antigoni, ſemel atq3 iterum, & Herodem imminẽtem Ieroſolymis, ſic N vt Antigonus fugam ex vrbe circumſpiceret, retentum fuiſſe tempeſtatibus, quibus deſæuientibus caſtra locata ad Ieroſolyma, anno tertio R ex quo rex fuerit declaratus; puta fine anni 8. de cuius meſſe ſupra loquebatur. Interim nuptiis procul dubio per hyemem cum Mariamne celebratis Samariæ, iam anni tempeſtate

Q fauente (quod ex ſequentibus intelligitur) veniſſe Soſium, ex Phanie, adductu q3 vndique magnis exercitibus obſeſſam Ieroſolymam; Q duraſſe obſidionem menſes quinque; expugnatam die Ieiunii, anno Sabbathico, Agrippa, & Caninio Coſſ. Dionem, qui Sabbatho captum dixit, explicat Strabo; qui diem Ieiunii dicit, quod Dion Sabbathum. Nempe, vt Scaliger monet, omnes feriæ Iudaicæ,

P S T quandoque dicuntur Sabbatha. P Expugnatis iam Ieroſolymis, Antonius Ioſepho rurſum ingreditur Syriam; ad quem Soſius S Antigonum vinctum adducit. Quem cum Antonius vellet ſeruare ad triumphum, Herodis inſtantis ſecuri percuſsit Γ apud Antiochiam; vbi procul dubio apparabat bellum in Parthos, anni ſequentis primo vêre ſuſcipiendum. Hæc Ioſephus. Quid igitur contra

Etiam circa mortem Herodis hiſtoria tẽpori conſentit in Ioſepho.

hunc exquiſitiſsimum conſenſum authoris cum hiſtoria Romana excipi poſsit plane non video. Omnino itaq3 fide dignus eſt circa initia regni Herodis; nec minus igitur circa eiusdem exceſſum.

Quod ſi fidem Ioſepho tribuendam exiſtimas rerum, quæ Herodis exitum præceſſerunt, narratarum; omnino res ipſæ de tempore teſtantur. Ecce enim ſeriem. *Æſtate* anni 38. *Herodes Romam it: in*

Iuliano XXXVIII. *itinere namque olympiadicum ludicrum offendit.* Redierit in Iudæam ante

finem

finem anni. *Interim ipsi domi conflatum erat bellum cum Trachonitis,* XXXIX.
quorum latrones tunc comperit latitare apud Arabas. Itaque conquisiuit, &
interfecit ipsorum domesticos : quod vnius mensis spacio fieri potuit.
Latrones itaque vicissim vastant Herodis prouincias ; da his secundum &
tertium mensem. *Tum Rex apud Syriæ præsides. Arabas postulat deditionem*
latronum. Et dum dies Syllæo dicitur, iudiciumque peragitur : transeat men-
sis quartus & quintus. Sextus sit illud *30. dierum spacium, præscriptum*
restitutioni latronum, & debiti, quam Syllæus iurauit. Expectet Herodes,
& septimum mensem, dum *Syllæus non stat pactis, potiusque Romam abit;*
interimque Herodes à præsidibus Syriæ accipiat potestatem exsequendi, & o-
ctauum *exsequendo* consumat, *etsi paucissimorum dierum tempus fuit.* No-
nus vero detur *relationi Herodis ad præsides, & Arabum vicissim ad Syllæum*
Romam; & decimus transeat *accusatione Herodis apud Cæsarem*, vndeci-
mus vero *rescriptioni Syllæi ad Arabas*, *Cæsaris ad Herodem*: dum duode-
cimo *mittat Herodes legatos Romam sui purgandi causa; qui* per 13. *detenti,*
tandem infecta re 14. *redeant ad Herodem.* Iam 15. 16. 17. 18. dabimus rebus XL.
pendentibus, dum *Herodes malis, & insolentia hostium coactus, rursum*
mittit Legatum Nicolaum per 19. *atque is Romæ Syllæo diem dicit*; detur hu-
ic 20. *Tunc Cæsar habebat in recenti memoria numerum occisorum Arabum,*
quem prius Syllæus, Herodem accusans, dixerat. Vide igit̃, ne tempus lon-
ge breuius, quam 10. mensium interceſſerit inter accusationem, & excusationem. *Cæsar Nicolai oratione reconciliatus Herodi* ; *literis vero*
Herodis, de filiorum perfidia eodem momento rursum perturbatus ; mensem
21. interponat, *donec rescribens Herodi, potestat̃ ei necis filiorum facit*; qui
nuncius occupet 22. reſiduos duos *Herodes conuocatione Romanor̃ Bery-*
tũ, damnatione & cæde filiorũ consumat. Sane nec odium eius in filios,
post ipsius reditum instauratum, diutius biennio in hoc fastigio stare
potuit. Itaq; hæc omnia intra spacium 24. mensiũ, scilicet in 9. & 40
Iulianũ incidunt. Ab hinc inuenies circiter 14. menses ad finem vitæ
Herodis. Etenim *filiis Herodis Alexandro & Aristobulo fraude fratris An-*
tipatri sic ab Herode patre interemptis, Antipater (recẽti vtiq; memoria fa- XLI.
cti) *paulatim venit in odiũ.* Detur huic rei spaciũ menstruũ, dum *is inte-*
rim regni cupiditate & manifesto periculo instigatus patri quoque Herodi in
Iudæa & fratribus cæteris Romæ per clandestinas literas struxit insidias. Alter
mensis abeat dum *literas mittit Romam, ab amicis petitum, vt curent se à*
Cæsare accersi: tertio redeant Romæ responsa amicorum, & vocatio ; quarto
ipse citatus eat Romam.

Atq; interim ipse absens & fratribus author necis, & fratribus cæteris, ipsiq; Patri Herodi insidiatus fuisse conuincatur. Ab hoc articulo, vsq; ad eius discessum ex vrbe Roma, dum Patri reuocanti paret, Iosephus diserte numerat menses septem, admiratus ipse, tãtum temporis spacium labi potuisse Antipatro non intelligente suum periculum. Mensem itaque duodecimum insumat in reditum. *In ipso aditu patriæ in vincula coniectus est, missæq; ad Cæsarem scelerum nunciæ literæ,* quibus *tertius* decimus cedat mensis; & quarto decimo *referatur sententia mortis à Cæsare, qua accepta Herodes, iam morbo implicitus, cæde in filii properasse* legitur, *cui non amplius quinq; dies superuixit.* Vt ita etiam ex historiæ contextu intelligas Herodem mortuum anno 42. Iuliano.

XLII.

III. Calculus Iosephi. Vicesimus Tiberii, vel 78 Iulianus est 37. Philippi, ergo 42 Iulianus est primus Philippi, vltimus Herodis.

III. Idem annus mortis Herodis, per alterum etiam Herodis successorem Philippum probatur in hunc modum. Affirmat Iosephus *mortuum Philippum anno vicesimo Tiberii*; is est, per nostram hypothesin, Iulianus 78. *Imperauit* vero *annos 37. eodem teste.* Itaque sit annus 78. regni Philippi tricesimus septimus. Ergo 42. Iulianus est primus imperii Philippi, vltimus igitur imperii Herodis: ita vt Herodes illo anno fuerit mortuus.

Atque hæc duo argumenta se ipsis adeo valide sunt reuincta, vt si in annis Herodis velis argutari, & scrupulos colligere, neque, vt hodie loquimur, inclusiue numerare, sic vt Herodis decessus in 43. incidat, statim Iosephus vt prius in Archelao, sic iam in Philippo plane dicat falsum, nisi & illic Dionis 51. Iulianum, & hic Iosephi 20. Tiberianum per Coss. numeratum, velimus excedere.

Mirum in his rebus fatum, cum Scaliger hic hæreret, cœpit coniectare mendum in Iosepho & pro 20. legere 22. quod cum fecisset, inuenit Rufinum veterem Iosephi interpretem, qui ita, vt ille coniecerat, est interpretatus. At seu mens Rufino aberraueritin cõputando, ijsdem cum Scaligero rationibus mota, seu manus scribendo, aduersa habet Iosephi Græca exemplaria, aduersum Iosephi morem numerandi per Romanos Consules, aduersam ipsam adeo veritatem.

Obijcitur vero series historiæ Iosephi lib. 18. Cap. 6. vbi Vitellij res Parthicæ, & Armeniacæ recensentur, quæ certum est ex Tacito, in Iulianum 80. 81. incidisse. Quibus expeditis Iosephus Philippi mortem subiungit, quasi is non anno 78. sed anno 81. vel 82. sit mortuus.

Ego nihil, nisi quod Vitellius rebus Philippi nihil admisceatur; & si connexionis particulam (*Tùm*) respicere velimus; æquè mortem Philippi

Philippi ad Cai Imperium, cuius mentio fit verbis proximè superioribus, ac ad Vitellij tempora referre queamus, quod absurdum quidem est, cum *Tiberius* Iosepho ipso indice huius *Philippi* morte superfuerit, eiusq; *ditionem Syriæ adiunxerit*. Mos est historicis, hoc loco Iosepho vsurpatus, addo & Tacito in gestis Vitellii, simul referre, quę inter se cohærent, etsi temporibus sint diuisa. Hoc factum inquam hoc loco à Iosepho. Versatur enim in rebus per Pilatum gestis, sub quo Parthorum tumultus exorti: quos Vitellius sedauit, simulq; Pilatum magistratu mouit, simul etiam cum Herode Tetrarcha negocia habuit. Importunum erat huic sermonis contextui mentionem inijcere mortis Philippi. Contentus igitur fuit Iosephus, si proximè subiiceret hanc Philippi mortem; ostenso, quod circa illa tempora contigerit, & definiret tempus accuratius, addito anno Tiberii. Mortuus est igitur Philippus anno 78. Iuliano ante consulatum Vitellii, in mediis turbis Parthicis, Pilato Iudæos affligente.

Manifestum quidem est ex Tacito, gesta Vitellii (quæ Iosephus commemorat) in 80. 81. Iulianum incidere, quæ tamen ipsa quoq; Iosephus dictâ de causa posterius commemorat, quam Pilati loco motionem, quamuis hæc anno 82. Iuliano accidit, paulo ante excessum Tiberij.

Non ignoro per hunc Iosephi locum ad *Tiberii vicesimum* etiam illum annum referri posse, qui potiori parte cum vicesimo coincidit, annum nempe 79. Iulianum, Vitellio, & Paulo Fabio Coss. Nam si 37. solidos addas ad 42. annus mortis Philippi prodit 79. Iulianus. At quo minus sic numerem, hoc impedior, ne fiat inconstans numerandi ratio, iam inclusiuè, iam exclusiuè. Si vero inclusiue numerem, vtrinq; æqualiter numero, salua Iosephi fide, eundemq; modũ etiam in tertio, & quarto exemplo comprobo. Sed audiamus etiam ex Astronomia argumentum.

IV. *Circumstantia Astronomica. Herodes mortuus inter duo plenilunia proxima, Ecliptica, & paschale.*

IIII. Iosephus disertis verbis testatur, Herodem esse mortuum inter Plenilunium Eclipticum & paschale.

Scaliger indicat Eclipsin anno 45. Iuliano, quæ contigit inter 8. & 9. Ianuarii, si Iulianus tunc cucurrisset, vt nunc currit.

Hac Eclipsi mirum quantum confirmetur vir ille de excessu Herodis, vt hac fiducia Iosephi textui diserto, qui non vltra 37. numerat, vim quodammodo facere cogatur, sanè quam inuitus; vt qui ex se ipso non iniuria quærat, *potuerit ne ignorare Iosephus quæ legerit in actis Herodis?*

Ego primum nego, hanc Eclipsin posse esse : abfuit enim tribus integris mensibus à paschate. Morbus vero Herodis tantas moras non fert, vt qui pridie lunaris deliquii iam pro mortuo proclamatus in ipsa regia fuerat. Legatur historia totius reliqui morbi : tota enim vna cum profectione transIordana ad Callirhoen, & cum reditu Hierichuntem, vbi offendit Primores Iudæorum, edicto forsan antea conuocatos, iisque in Hippodromum conclusis, mortuus est; totum hoc, inquam, intra viginti dies includi, res ipsa clamat.

Adde quod Iudæorum seditiosi, socios suos aquilæ demolitores, qui ea nocte, qua defecit Luna, viui cremati fuerant, octaua die à morte Herodis; adhuc, vt recens interemptos deflebant, à templo non digressi; adeo vt mendicato viuerent; at si tres iam menses lapsi, quomodo recens interempti? Hæc omnia cum simul affirmet Iosephus, certum est, deliquium Lunæ tale fuisse, quod proximo ante paschale, plenilunio contigit. Gratias tamen debeo Scaligero, qui me exemplo commonefactum ad Astronomiam adduxit.

Anno itaque 43. prima Martii contigit plenilunium proxime nodum, sed non Eclipticum; Medium tamen plenilunium cadit intra terminos Eclipticos, sicut suspicionem prima computatione facere possit Eclipseos. Quod si prima Martii Plenilunium, igitur, & tricesima prima Martii. Et quia 24. Martii Æquinoctium, igitur 31. Martii Pascha Iudæorum. Non fuit igitur hic annus mortis Herodis, quem Suslyga dixerat.

Hoc autem accidit solo anno Iuliano 42.

Sed verissime fuit annus 42. cuius anni 27. Martii in Nouilunio, quod erat æquinoctio proximum, iniit annus Iudaicus, & secutum pascha 11. Aprilis. Die vero 13. Martii præcedentis, Luna defecit ad 6. digitos in 20. gradu Virginis horis antelucanis, meridionale latus vmbræ Terræ transgressa. Quod si Iosepho mentiri collibuit, oportet & valde oculatum, & bonum Astronomum fuisse. Quodnam vero precium fuisse dices mendacii tam laboriosi?

Ergo Herodes omnino mortuus anno 42. octo vel nouem diebus ante pascha. Hac Eclipsi considerata spero, Suslygam in meam omnino sententiam iturum. Consideret ipse, si vult, annum alterum, 43. à se dictum.

Motu-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [26] - 22
PUBLIC DOMAIN

Motuum ἐποχαὶ ex Prutenicis·	Ex Tychone per constantem Eccentricitatem solis.
Tempus æquatum Hierosolymis	
13. Martii. mane H 3.31.	13. Mort. H. 3.10.
Locus Solis 19.58.X.	20. 5.X
Anomalia ☾.48.18.58.	49.11.3.
Latitudinis. I. 42.10.9.	6.12.20.47.
Latitudo Merid. 44.11.	44.34.
Semidiam. vmbr. 41.17.	43.56.
Lunæ 15.26.	16.19.
Digiti °/₄ 52′.	Digiti °/₅ 27′. Paulo min⁹ dimidio.

Hactenus itaque Iosepho ipsum etiam cœlum attestatur, videamus nunc & historiam Romanam; ex qua Suslyga tria luculenta affert argumenta.

V. Philippus Herodis filius nactus ex Augusti concessu, quartam partem regni patrii, vicum Bethsaida, à se conditum, à Iulia Cæsaris filia denominauit, quod singulare genus obsequii tunc temporis fuit in totam Augusti domum. At Iulia hæc adulterii rea anno Iuliano 44. nempe, vt Velleius Paterculus refert, *triginta annis ante consulatum Vinitii, Octauio XIII.* & quem is author addit, *Caninio Gallo Coss. relegata ab Augusto fuit in Insulam Pandatariam*, tanta indignatione Augusti, vt qui eius gratiam retinere voluit, ab ipsa etiam mentione filiæ se abstinere debuerit. Philippus igitur, Herodis filius vicum à se conditum à Iulia denominauit, Iulia adhuc florente, scilicet ante annum 44. nec vno anno vtique; quare pater Herodes, cuius hæreditatem adierat, mortuus ante 44. & 43. Iulianum, & omnino 42. Iuliano.

Relegationem autem Iuliæ in hunc annum incidere probat Lipsius etiam ex Macrobio, qui anno ætatis 38 relegatum; & ex Dione, qui natam tradit anno Iuliano 7. Probo etiam hinc: Dion ad annum 48. *Populus, ait, tentauit Augusto persuadere, vt Iuliam reduceret. Nec tamen statim, sed aliquando post, hoc illi extorsit.* Suetonius vero ait: *quinquennio postquam relegata fuit, restituta*; itaq; anno vel 43. vel 44. fuit eiecta. Quibus confirmantur, quæ de condita Iuliade dixi.

VI. Efficacius argumentum affert Suslyga ex historia C. Cæsaris adoptiui Aug. filii. Caius Cæsar fuit natus anno 26. vt Dion ad hunc annum. Anno 40. expleto 14. ætatis, prætextam posituro, cum senatus officii causa consulatum in sequentem annum deferret, negauit Augu. in eas necessitates deuenisse Remp. vt ante vicesimũ annũ, quo ipse

V. Philippus extruxit Iuliadem, florente Iulia. At hæc nõ amplius floruit anno 44. Hic Octauiano abdicanti suffectus videtur. Constat. n. ex Suetonio, Augustũ hoc consulatu functũ, non toto anno, vt quẽ in id solum petiit, vt Luciũ Cæsarẽ suo tyrocinio deduceret in foriũ, amplissimo præditus Magistratu. Natus. n. est Lucius, Dione indicãte, anno 29. Iuliano, & anno priore 43. prætextam posuerat. Ergo Iulias cõdita ante 44. Et Philippus igitur Tetrarchiã tenuit ante 43. Igitur Herodes mortuus non post 42.

VI. Caius anno 44. Iuliano abiit in Asiam nunquam reuersus.

ipſe conſulatum primum inuaſerat, iuuenibus crederetur. Atque ita (vt Tacitus) *C. & L. filios, nec dum poſita puerili prætexta principes iuuentutis appellari, deſtinari conſules (ex eo die quo in forum quiſque deduceretur, poſt annos quinque*, vt Auctor Auguſtus ipſe in lapide Ancyrano) *ſpecie recuſantis, flagrantißime cupiuerat.* Caio ſacerdotium, & multa alia Senatorum ornamenta indulſit, vt Dion. Anno ſequenti 41. *conſulatum Auguſtus vltro petiit, vt Caium ſuo tyrocinio in forum deduceret, ampliſſimo præditus magiſtratu.* Tacitus. Deduxit autem Caium in forum, *vt intereſſet conſiliis publicis:* quod lapis Ancyranus Auguſti habet. Nempe vt Suetonius: *Teneros adhuc ad curã Reip. admouit, & Coſſ. deſignatos,* (puta in longinquum) *circum Prouincias, exercituſque dimiſit.* Denique vt Paterculus, *Breue* (à Iulia relegata anno 44.) *interceßit ſpacium, cum C. Cæſar, ante aliis prouinciis ad viſendum* (ſic Lipſius legit) *obitu* (vtiq; per annum 43. 44.) *in Syriam miſſus eſt.* Ac *Iudæam præteruehens Ieroſolymis non ſupplicauit.* Sueton.

Quod autem Caius anno 44. in Syriam iuerit, vel hinc patet, quod Tib. Nero, Caii vitricus Anno 40. (cum Caius iam ſumpſiſſet virilẽ togam) in Rhodum ſeceſſit, (Paterculus) inde rediit octauo poſt ſeceſſum anno (Suetonius & Pat.) & Ti. Vinitio Coſſ. (Paterculus) id eſt, Iuliano 47. Biennium vero, hoc eſt, 45. 46. anxie egit in Rhodo, eo quod Caium Sami conueniens, Lollii criminationibus alienatum deprehenderat: Paterc. Sueton. Dion. Hoc ergo factum anno 44. Propterea ſecuritatis cauſa, anno 45. ſcilicet, *expleto Tribunitiæ poteſtatis tempore,* puta quinquennio (Suet. & Dion.) reſtitui petiit. Et quid opus argumentis. Tacitus apertè: *Quirinius proficiſcenti C. Cæſari ad Bellum Armenicum, datus Rector, nondum vicesimum annum agenti.* Natus eſt Iuliano 25. authore Dione, anno igitur 44. completurus erat annum vndeviceſimum. Itaque omnino Caius ante finem anni 44. iuit in Syriam, ac poſt in Armeniam, nec rediit. Mortuus enim eſt in Lycia, vel Syria anno 49. *Sc. Sex. Ælio, & Sentio Coſſ.* (vt Paterculus) cum conſulatum anno 46. geſſiſſet abſens.

Et Iudææ præteruehens non habet obuium Herodem.

Ex hac igitur hiſtoria duo naſcuntur argumenta. Primum ſi anno 44. quo Caius in Iudæa fuit, ſuperſtes vixit Herodes, qui factum vt nulla Herodis in eum à Ioſepho commemorẽtur officia, qualia Auguſto, & Agrippæ præſtare eſt ſolitus, quoties in Aſiam appulerunt, vt in quorum gratiam longiſſima terrarum ſpacia, ſalutandi cauſa, ſæpius eſt emenſus. Omnino itaque iam perierat ante annum 44. Herodes.

Ergo is perierat antea.

VII.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [28] - 24
PUBLIC DOMAIN

VII. Alterum Herode mortuo, cum eius filii coram Augusto de hæreditate contenderent, Caius Augusti filius iudicio præsedit, indicante Iosepho. At iam dictum anno 44. abiisse Caium in Syriam, nec reuertisse, annum vero 43. forte & partem de 44. consumpsisse in visendis prouinciis, & exercitibus: vt Suetonius & Paterculus. Ergo iudicium filiorum Herodis omnino ante 44. vel etiam ante 43. Iulianum peractum. Itaque Herodes ante hos annos est mortuus.

VII. *Caius præsedit cognitioni causæ filiorum Herodis Romæ. Ab anno vero 43.44. Romæ fuit absens, nec rediit. Ergo iudicium peractum ante 44.43. Ergo ante mortuus Herodes.*

Illustrissimum certè mendacium dixerit Iosephus, & à tota vrbe, ne dicam ab aduersario eius Appione, exprobrandũ; si de causa filiorum Herodis, cui Caium Augusti filium præsediisse affirmat, cognitum sit, Caio iam Româ absente in Asia, aut iam planè mortuo. Quæ si nemo alius, certè posteri Herodis passim regnantes, multæque Romanorum familiæ clarissimæ, quibus cum Herodianis amicitia intercedebat; poterant refutare. Contra vel tacentibus Herodis posteris, Iosephus Romæ diu commoratus potuit ea, quæ veritatis studio quærebat, vel à conscis, vel ex actis publicis obtinere, citra erroris aleam; quibus veritatis adminiculis Iosephus ipse contra Appionem plurimum gloriatur.

ARGVMENTA.

De anno natalitio Christi.

I. Cognito Herodis excessu, iam vnà demonstratũ est, Christum certò non serius esse natum, quam anno 41. Iuliano aut pauciss. mis diebus post. Itaque annorum 32. fuisse baptisatum; quo tempore B. Lucas obiter ait, ipsum fuisse annorum circiter 30. populari modo loquendi. Quod si vtaris hypothesi tertia, reperies eundem 41. Iulianum, numeratum esse 27. Actiacum, sic vt primus Actiacus ab iis Calendis Ianuariis anni 15. Iuliani incipiat, quas proximè secuta est iisdem sub Coss. Victoria Actiaca. Facit cum hac forma numerandi Censorinus, exemplo Augustanorum annorum, quos more Romano incipit à Cal. Ianuariis eius anni, quo anno paulo tamen post Cæsari nomen Augusti datum fuit.

I. *Herodes mortuus anno 42. Iuliano. Christus igitur natus ante 42.*

Cum itaque Clemens Alexandrinus vetustissimus scriptor de Vetustiorum sententia, referente Scaligero, testetur, Christum natum anno 28. Actiaco; siquidem de initio consulum loquitur, quib. consulibus 27. Actiacus completur, quam proximè mecum facere deprehendi-

henditur, differentiâ non maiore vno anno, aut forte pauciſſimorum dierum.

II. *Chriſtus ſub Sentio Saturnino in tabulas cenſus Romani relatus eſt.*

II. Hoc pacto etiam Tertulliani tenemus teſtimoniũ, qui Chriſti natalem non obſcure ſub Cenſum Sentii Saturnini confert. Nam hæc eſt in Ioſepho ſeries hiſtoriæ. Herodes mortuus eſt anno 42. Iuliano; quinq; diebus ante occidit filium Antipatrum, ante paſcha ſc. Antipater nuper Roma redierat. Abeat menſis dum legati, poſt reditum Antipatri perferentes accuſationem Antipatri; eunt, redeunt Româ. Menſe itaque Februario, vel Ianuario Antipater Roma redierit. Atqui quo tempore ad patrem venit, erat cum eo Q. Varus, per id tempus Succeſſor Saturnino miſſus in Syriam. Ergo anno præcedente 41. Saturninus erat adhuc præſes Syriæ, vtique quia etiam Iudicio interfuiſſe legitur, quo iudicio damnati filii Herodis Alexander & Ariſtobulus, anno circiter vno ante cædem Antipatri, vt ſupra probatum.

His vero anno 41. Iuliano deceſſit Syria. Ergo ante finẽ anni 42. natus Chriſtus.

Anno igitur 40. vel 41. Cenſus per Saturninũ in Iudæa agi, Chriſtus naſci, Pueri infra bimatum cum filiis Herodis Alexandro & Ariſtobulo, Macrobio teſte, occidi potuerunt.

Quomodo cenſus Saturnini ſit idem cum cenſu Quirinii.

Porro hic ſolet obiici, non dixiſſe B. Lucam de cenſu Sentii Saturnini, ſed de cenſu Quirinii. Huic obiectioni reſpondebit Suslyga, optimè conuenire Tertulliano cum B. Luca. Non enim dixit Lucas, *Chriſtum cenſum ſub Cyrenio*, ſed hoc dixit, *deſcriptionem vniuerſi orbis, ſub qua natus Chriſtus, primũ factam, cum Cyrenius eſſet præſes Syriæ.* Nempe rem totam explicat hiſtoria Romana in hunc modum.

An & quando Quirinius Syriam tenuerit.

Anno 34. P. Sulpitius Quirinus conſulatum geſſit. Etſi igitur Suetonius latam ab Auguſto legem commemorat, *ne Magiſtratus ſtatim à depoſito conſulatu in prouincias mitterentur*, & Dio lib. 53. quinquennii ſpacium huic ceſſationi præfinitum fuiſſe affirmat: quod Suslygam turbat, hic tamen *Quirinus*, Corn. Tacito authore, *mox* à conſulatu, puta anno 35. Iuliano, *caſtella Homadenſium expugnauit in Cilicia, & triumphi meruit inſignia.* Ex quo Baronius ſpeciosè colligit, Quirinium Proconſulari cum imperio iuiſſe in prouinciam Syriam; cui contributa fuerit Cilicia vicina prouincia. Id enim fieri cæptum ſub triumuiratu, cum Antonius ex Syria in Italiam nauigans Caio Soſio, & Syriam & Ciliciam commiſit, Iuliano 9. Et quem alium Auguſtus prudentiſſimus Imperator C. *Cæſari res Syria, & Orientis adminiſtraturo* anno 44. *re-*

ctorem

Horem Iuuentutis, consiliorumque daret, quod de Quirinio Cornel. Tacitus affirmat, quem insuper alium anno 51. ad confiscanda bona Archelai mitteret in Syriam, quod habet Iosephus, nisi eum, qui præses Syriæ paulò ante fuisset?

Itaque hoc sit in confesso, Cyrenium post consulatum per annos 35. & 36. præfuisse Syriæ.

Res gestæ, quib. Augusto fuit oblata occasio censendi orbis.

Hic iam confer, quæ Dion & Paterculus vno ore ad annos 34. 35. 36. recensent. Anno 34. Pannoniæ, Agrippa domitore mortuo, defecerunt, à quibus, vt Paterculus, *magnum atroxque, & perquam vicinum bellum imminebat Italiæ.* In hos iit Tiberius anno 34. iisque domitis, insignia triumphi meruit; qui dum anno 35. Romæ abest ab exercitibus, denuo Pannoniæ defecerunt, adiunctis Dalmatis, & per annum 36. rursum debellati sunt à Tiberio, non sine difficultate. Iisdem temporibus frater eius Drusus victorias populi Romani per Germanias circumtulit, ad Visurgim vsque penetrans. Causam belli dedit prouinciarum inferioris Germaniæ defectio, & clades M. Lollii: quod *bellum tanti momenti fuit, vt Cæsarem Octauium ex vrbe exciret in Gallias*, vt habet Paterculus. Et Dion anno 36. Augustum exhibet absentem in Galliis; & Herodes cum redeuntem inuenit Aquileiæ, Iosepho teste.

Quando census Orbis vniuersalis institutus.

Tertium quoque bellum, & ipsum atrox, ortum est, iisdem annis in Thracia, à L. Pisone confectum triennio, *domitis gentibus ferocissimis, quo Macedoniæ pax, Asiæ securitas reddita.* Paterculus. Tria hæc bella eodem tempore feliciter gesta, & anno 36. Iuliano finita, Augusto dederunt animum, *faciendi descriptiones omnium, quæ possideret, perinde ac solent priuati*; quod Dion narrat ad annum 36. Iulio & Fabio Maximo Coss. Quod apud Corn. Tacitum, & Suetonium explicatur largius: *Breuiarium* voluisse *totius Imperii, in quo opes publicæ continebantur, quantum ciuium, sociorumque in armis, quot classes, Regna, prouinciæ, tributa, aut vectigalia, & necessitates & largitiones.* Neque hoc solum, sed & Senatus ipse eodem anno 36. decreuerat Ianum Geminum claudere, teste Dione, vtpote bellis omnibus per hãc incredibilem trium Imperatorum, Drusi, Tiberii, Pisonis felicitatem sublatis. Nunquam certe tempus Orbem describendi, nisi cum bellis quiescentibus Ianus clauderetur.

Argumentum altæ pacis & ocii ad descriptiones orbis faciendas, Ianus clausus.

Quirinius census indixit prouinciis suis.

Dico itaque Quirinium ex Consule per annos 35. 36. Præsidem Syriæ, hoc anno 36. ab Augusto mandatũ accepisse, descriptiones pro-

uinciarum quas regebat, faciendi: idq; mandatum more solito promulgasse, diesq; singulos singulis Territoriis, itaq; & Iudææ in longinquum constituisse. Cur vero census iste anno 36. sub Quirinio promulgatus, & forte inchoatus anno demum 41. in Iudæa sub Sentio Saturnino fuerit peractus, causam ex eodem Dione colligimus. Cum enim Ianum, quamuis decretum esset, ideo non clausum dicat, quod *hyeme aduentante, Daci Istrum concretum transierint, Dalmatæ per exactiones*, vtiq; per hanc ipsam descriptionem *exasperati defecerint, Celtæ & Chalti, Sicambris coniuncti*, Drusum vexare ceperint: satis clare innuit, nouis bellis vndique consurgentibus, ne descriptiones quidē confici potuisse, ne vniuersæ prouinciæ eodem tempore vexatæ dictarum exemplo in Rempubl. Romanam arma simul capesserent.

Cur Ianus ex decreto Claudi non potuerit.

Nec descriptio orbis peragi.

III. Suslyga hoc argumentum pressius persequitur. Anno inquit 54. Iuliano, Quintilius Varus cum legionibus extinctus est in Germania, Tunc apertæ belli Portæ, quæ Orosij testimonio erant per integros 12. annos clausæ. Itaque clausæ anno 41. Iuliano. Itaq; census tunc peragi potuit.

III. Christus sub censu natus, ergo clausis belli portis. Clausæ verò belli portæ anno 41. Iuliano.

Constat ex Suetonio Ianum ab Augusto ter clausum primo finitis bellis ciuilibus, tertio paulo ante excessum eius: Secundo decretum quidem, authore Dione, Anto. 36. atquando factum (impeditum enim tunc) ex Dione & Paterculo non nisi coniecturâ assequaris, sc. inter annos 40. & 44. quod tempus transiliunt; quia intermedio tempore, quippe altissima pace, nihil memoratu idoneum inuenerunt. Itaq; quidam in Dione defectum arbitrantur.

IV. Amplius addit Suslyga ex tribus lustris generalibus, vicenis annis inter binos interpositis, medium, in quo censum egit Augustus sine collega, ex indicio lapidis Ancyrani; incidisse in 38. Iulianum, tunc igitur existimat, missum P. Sulpitium Quirinum in Syriam ad censum peragendum, cumq; postea per Saturninum fuisse continuatum. Hic etsi vereor, ne me deficiat iusta cognitio antiquitatis; non possum tamen intermittere, quin moneam, consideret Suslyga, an idem sit *censum peragere Ciuium Romanorum & descriptionem facere totius Orbis*, in qua non Romanus tantum Ciuis, seu in vrbe seu in prouinciis, ciuitate donatus, sed etiam prouincialis quisque profiteretur, in qua, vt Corn. Taciti lib. 1. Annalium, imo & Dionis lib. 56. verbis vtar: *Opes publicæ continebantur, quantum ciuium, Sociorumque in armis, quot classes, Regna, Prouinciæ, Tributa, aut vectigalia & necessitates, ac largitiones. Quæ cuncta a sua manu perscripserat Augustus*, inquit Tacitus; puta

IV. Tria lustra generalia peracta anno 18. 38. 59. Iuliano; credibile igitur Christū Paulo post medium, sc. anni 38. Iuliani natum, anno videlicet 40. vel 41.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [32] - 28
PUBLIC DOMAIN

puta anno 36. Iuliano, vt Dion refert, initio facto. In Cassiodoro certe leguntur hæc distincta: *Census*, inquit, *Romanorum ciuium primus Seruius inuenit; mox Augustus per orbem ampliauit.* Quod si, quod ego puto, diuersa hæc sunt; nihil attinebit igitur lustrum anno 38. Iuliano ex consuetudine peractum ad descriptionem orbis, nouo exemplo factam, in qua Christus recens natus cum Parentibus Nomen professus est.

Adde quod Iosephus Ant. l. 16. c. 12. an. 38. (nam hoc anno Olympias acta, quam Herodes Romam nauigans offendit. L. 1. de bello Iud. c. 16.) Titum quendam Syriæ præsidem commemorat: eiq; statim, c. 13. Saturninum, & Volumnium successores dat. Nullus igitur his annis Quirinio locus. Census itaq; lustri generalis, non est census orbis à Luca dictus. Concinnè tamen dixeris, occasionem huic iam continuando præbitam ab illo iam peracto.

V. At multò maiorem habet verisimilitudinem, quod idem Suslyga ad huius argumenti confirmationem affert ex inscriptione quadam, cuius Plinius lib. 3. cap. 20. meminit, in qua Senatus profitetur, *Gentibus omnibus, quæ à mari supero ad inferum pertinebant, sub imperium Pop. Romani redactis* facta esse inscriptionem illam, *Tribunitiæ potestatis XVIII.* (in meo exemplari vitiose XIIII.) Iam constat ex Dione lib. 53. vt & cæteris, Tribunitiam potestatem Augusto decretam esse Iuliano XXIII. V. Cal. Iulii (vt eam scilicet Cal. Ian. anni sequentis more omnium magistratuum Romanorum iniret; quia Capitolini fasti ab his eam numerant.) Igitur additis completis 17. ad 24. Iulianum currentem, ostenditur annus labens Iulianus 41. gloriationis tam splendidæ. Quod si connumeretur annus decretæ potestatis (Tacitus enim *continuatam ait per annos septem & triginta*, quo nomine cum annus 59. fuerit vltimus, annus 23. necesse est sit primus) igitur decimus octauus in Iulianum 40. incidit. Post hunc igitur annum, verisimile est, Iani templum, quod anno 36. ex decreto fieri non potuit, clausum, censumq; Orbis Romani, qui eodem anno 36. ab Augusto erat institutus, hoc anno denique peractum fuisse.

V. Anno 40. vel 41. Iuliano Romanis altiũ ocium ad descriptiones orbis faciendas.

Tunc igitur, vel tãdem Ianus clausus, descriptiones peracta: sub quib. Christus natus.

Hæc itaque, etsi ad hunc modum habent, & omnino Quirinius anno etiam 36. Syriam prouinciam tenuit, non tamen video, quid Iosephus peccauerit, qui post Archelaum relegatum anno sc. 51. Iuliano in hæc verba de hoc Quirinio scribit: *Cæterum ditione Archelai contributa Syriæ, missus est illo à Cæsare vir Consularis Quirinius, qui censum ageret per Syriam, & ipsius Archelai domum venderet.* Et initio lib. 18. In-

De censu altero Quirinii quo descripsit solam Iudæã, nato iã Christo.

circa Quirinus Senator Romanus per omnes honorum gradus ad consulatum vsque provectus, & imprimis clarus, à Cæsare mittitur in Syriam, vt Iura populis redderet, facultatesq; censeret omnium. Quid hic dicitur, quod Iosephi fidem vocet in dubium? Num quia censum peractum in Syria dicit, Christo iam nato? At verum dicit, si voce πρώτη pro nomine vtaris, fatetur id Euangelista noster, propterea dicit, *illum censum*, sub quo Christus natus, *primum à Quirinio peractum*, innuens, & alterum ab eo peractum: Etsi ego malo Græcissmum agnoscere, in Nomine πρώτη, pro aduerbio πρώτον.

Quæ Iosepho circa hunc Quirinium obiici possint.

An illud male, quod Consulatus Quirinii meminit quasi nuperæ rei? At hoc non dicit Iosephus, nuper fuisse consulem, sed laudat Viri industriam, qui per omnes honorum gradus ad consulatum vsq; fuerit euectus. Causam commendationis, ni fallor, Tacitus insinuat, nouitatem hominis, & municipalem originem.

An forte in contrarium aliquis pugnabit, negaturus præsidem Syriæ fuisse Quirinium antea, eo quod Iosephus huius dignitatis iam non meminerit? At neque meminit eius, quod cum C. Cæsare anno 49. biennio scilicet ante in Syria fuerit, quæ res præcipuam illi Viro dignitatem circumdederat. Consulatus commemoratur non tanquam postrema dignitas, sed tanquam suprema. Sic enim Iosephus & de Saturnino loquitur: *primus* inquit *Saturninus vir consularis, multisq; defunctus honoribus protulit sententiam.* Ecce tacet hic inter dignitatis axiomata, quod sit Syriæ præses; Ne cædem quidem infantum,

Cur Iosephus cædis infantũ non meminerit.

Macrobio notum, commemorat, seu quia clam habitum consilium facti, nec in acta Herodis relatum, nec à Nicolao Historico, Iosephi authore, commemoratum, seu quia querelæ miserarum matrum, quæ omnes iam erant mortuæ, ad Iosephum non peruenerant, ne ad Macrobii quidem ætatem peruentura notitia rei, nisi dicterio Augusti, scito & arguto fuisset excepta. Nec enim probo insimulationem Suslygæ, quasi rem cognitam Iosephus dissimulauerit. Patiantur quæso homines, & Iosephum, quæ profitetur scire, & quædam interim, quæ tacet, ignorare; vtraque vero vera interim esse.

An Quirinius anno 51. successerit Quintilio Varo.

Sed hic forte Iosephus tenetur, quod Q. Varo successorem dat Quirinium anno 51. Iuliano, cum Varus ad annum vsq; 54. in Syria manserit? Primum quæro, quis hoc affirmet? Dion aiunt, anno demum 54. Varum habet in Germania. Quasi vero ab anno 51. non Romæ, aut in ipsa etiam Germania degere potuerit, aut quasi de

Varo

Varo neceſſe ſit, nos illud vſurpare, Venit, Vidit, Victus & Occiſus eſt. Varus in pacata Germania, vt putabat, degens, materiam Dioni nullam præbuit niſi clade ſua, quæ ei per inſidias obuenit anno illo 54. Iuliano. Deinde quid prohibet etiam manente Varo, vel etiam alio aliquo Syriæ præſide, Quirinium mitti ad conſtituendas prouincias cum ampliori poteſtate, (quod l. 18. Ioſephus dicit) vt olim Agrippas, vt C. Cæſar filius, vt Auguſtus ipſe; quibus in Syria præſentibus, fruſtra præſides prouinciæ è conſpectu, honoris puto cauſa, amouentur. Imo quid prohibet Quirinium ſolius cenſus cauſa (cuius Ioſephus diſertè meminit) mitti, vt perficeret in Iudæa anno 51. quod inchoauerat anno 36. & fortaſſe pauculas aliquas controuerſias inter locorum præſides dirimeret. Nulli ne vnquam legati Cæſaris, nulli Procuratores (quod officium Ioſephus Quirino lib. 17. aſſignat) miſſi ſunt ad ipſos præſides? Numquid Pedaneum, qui legatus erat, ipſi tolerant pro præſide, quod neceſſe non eſt; Legatus fuit, etſi Ioſephi interpres ipſe officia hæc confundit in Saturnino, ſententiam dicente in concilio Beryti. Et Volumnius cum Saturnino præſes, cum Olympo procurator, ſolitarie vel magiſter militiæ vel Procurator dicitur; niſi diuerſi fuerint & hîc, eodē nomine. Diceretur itaq; Quirinius in Syriā miſſus, nō vt Syriæ præſes, ſed quia Iudæa pars Syriæ, cuius populis iā fiſco Cæſaris adiungendis iura ſua conſtitueret.

Ac cum hic de Ioſepho ſermonem finiturus ſim, duo alia diluam, quæ ad fidem eius labefactandam afferuntur.

Quæ Ioſepho obiiciuntur de alio Varo.

Primum exiſtimant pugnare Ioſephum ſecum ipſo, quod Varum quendam, in prouinciis Iudææ conterminis Præſidem poſt annū Iulianum 18. nempe poſt primum Agonem Actiacum (lib. 1. de bel. c. 15. & Ant. l. 15. c. 12.) commemoret: Quintilium vero Varum Saturnino ſucceſſorem det in Syria anno 42. Primum Varus iſte, non prænominatur Quintilius. Quid ſi ergo alius hoc nomine, & nominatim Varus ille bis captus in Philippica Ciceronis, tunc temporis præfuit Syriæ? Aut quid impedit, eundem eſſe Varum, qui 23. annorum interuallo bis Præſidem agat Syriæ. Res eſt eiuſmodi, vt inde nil temerè ſit ſuſpicandum.

Sphalma ſcriptorium in Ioſephi Codice ineſſe conuincitur.

Sed fortius Ioſephus premitur ætate Herodis, qui cum dicatur mortuus Septuagenarius, annis 45. antè, tantum habet annos 15 Hic Suſlyga reſpondet, ætatem annorum 15. contra mentem eſſe Ioſephi, vt qui ferè decennio anteà Herodem, Romanorum nobiliſſimo familiariter notum exhibeat, quod de puero 5. vel 6. annorum

dici

dici non possit: mendum igitur esse scriptoris peruetusti, qui 15. expressit, cum 25. essent scripta. atque hoc idem ego quoque facile credo.

VI. His satis euidentibus argumentis de anno 40. vel 41. Iuliano Christi Natalitio, addit Suslyga etiam speciosum hoc: quod si quid ex Iosepho colligi potest de censu & de fama publica nati Messiæ, totum id ab eo refertur in annum proximum ante Herodis excessum, annum scilicet 41. Iulianum.

VI. *Christus sub censu natus, at paulo ante excessum Herodis Iosepho alludente census peractus, Saturnino præside Syriæ. Ergo natus an. 40. vel 41. Iuliano.*

Etenim sublatis Herodis filiis Alexandro & Aristobulo, cum iam antipater tertius filius doli machinator, furiis agitatus vltricibus, cogitaret ad Cæsarem profugere (id autem non plus vno anno fuit ante mortem Herodis, vt supra ex serie historiæ demonstratum) commemorat Iosephus lib. 17. C. 3. dissidiorum, in Regia Herodis domesticorum occasionem, inter cæteras etiam hanc. *Cum tota gens Iudæorum Regi & Cæsari fidem suam iureiurando obligasset* (quæ verba Suslyga non obscurè traducit ad censum tunc actum) *Pharisæos, numero sex millium, non iurasse*, quod fiduciam in iis arguit, sparsi rumoris de vero Rege Iudæorum iam nato, *iisque mulctatis ob hoc æris grandi summa, vxorem Pheroræ, qui frater erat Herodis, mulctam persoluisse: Eosque prædicasse, decretum esse Deo, regnum ablatum ab Herode, eiusque progenie* (audis Matthæum, conturbatus est Herodes, & Ierosolymæ cum eo) *transferre in Pheroræ progeniem. Itaque Herodes multos ex hac conspiratione interfecit:* Videat Suslyga, an & infantes Bethlehemiticos. Inter cæteros *Bagoæ Eunucho hæc spes erat facta, appellatum iri parentem, & benefactorem Regis, quem destinarent Vaticinia; prosperè enim cessura nouo Regi omnia, constabilita successione prolis legitimæ.* Sic enim verisimile, interpretatos Vaticinia, semen eius in æternum manebit, & regnum eius in æternum non dissipabitur. Qui rumores cum congruant cum Pastorum, Magorum, Pharisæorum apud Herodem, Simeonis & Annæ prædicationibus: credibile est eundem esse annum, & quo hæc facta, & quo natus Christus, annum igitur 41. Iulianum. Perpende igitur hunc Iosephi & Lucæ Euangelistæ consensum plurimum fidei conciliare cum historiæ tum etiam anno: neuter enim alterum tanti facit, vt in eius gratiam ista fingeret; & proculdubio neuter alterum nouit.

VII. *Christo nato sparsus rumor de Rege Iudæorum nato. At Saturnino Syriæ præside paulo ante Herodis excessum sparsi rumores eiusmodi. Tunc ergo anno sc. 41. vel 40. Natus Christus.*

VIII. His argumentis & hoc adde. Testis est Macrobius perlatum ad Augustum, Herodem inter pueros, quos in Palæstina infra bi-

VIII. *Infantes delecti sub Saturnino vel Varo.*

matum

matum iussisset occidi, interfeciſſe & filium. At filium Herodes occidit vnum Antipatrum anno 42. paulo ante obitum, duos anno 41. damnatos, illos Saturnino, hunc Varo Syriæ præside: Chriſto vero nato teſtatur Matthæus bimulos occiſos. Natus igitur Chriſtus circa 40. vel 41. Iulianum. Si dicas, vera dixiſſe Macrobium, dum infantes cum Herodis filiis cæſos affirmat, ſed errare Ioſephum in tempore vtriusq; facti: perpende, quam hæc facile redargui potuerint à familiis præſidum, quorum mentio immiſcetur.

Ergo Chriſtus paulo ante, anno igitur 40. vel 41. natus.

IX. Nec nullos ex Veteribus inuenit Suslyga, hunc eundem Natiuitatis Chriſti annum tradentes, iisq; characteribus partim hiſtoricis, partim aſtronomicis inſignientes, quos non poteſt alius, quàm Iulianus 40. pro conceptione Ioannis Baptiſtæ, & 41. pro Natiuitate Chriſti ſuſcipere. Quæ omnia vide, ſi placet, copioſius apud authorem. Mihi enim ea ſolum argumenta viſum eſt producere, quæ vel confirmari, vel aliter informari, vel ad meum inſtitutum traduci potuere, qui nulla hæſitatione contendo. Herodem anno Iuliano 42. mortuum, anno vno citius, quàm Suslyga dixit: vnde & ætati Chriſti non leuibus coniecturis apud Suslygam adhuc vnus deeſſe videtur. Sententiam meam dicere volui; ſi quis me deprehenderit errantem, hunc obſecro, vti ne me celet, rogatus, cui ego non rogatus hæc vltro ſuggero.

IX.

Veterum quorundam patrũ calculus de anno 40. & 41 Iuliano.

Summa diſputationis:

Mens Euangeliſtæ: Αὕτη ἡ ἀποχραφὴ πρώτη μὲν ἐγένετο Κυρηνίου τῆ Συρίας ἡγεμονεύοντος, ἀλλ' ὑπὸ δυσὶν ἔτεσιν διατελεῖτο τότε, ἀποσάλωντος ἔθνων ἐως Σατορνίνου ἡγεμονεύοντος: τότε δὲ καὶ ἀνεκαινίσατο ὑπ' Αὐγούστου, καὶ διεπεράνθη. Anno itaque 41. Iuliano, Auguſto XII. & Cornelio Sylla Coſſ. qui erat 40. à cæde C. Cæſaris, & initio Octauiani Auguſti, 27. à pugna Actiaca, cuius ætate iniit annus IV. Olympiadis CXCIII. Sentio Saturnino præſide Syriæ, qui cenſum Romani orbis vniuerſalem, Auguſti iuſſu ab anteceſſore Quirino inſtitutum, pridemque inceptum, ſed poſtea intermiſſum, tunc per Iudæam, & Galilæam peragebat: Anno 36. Imperii Herodis à renunciatione 33. à captis Ieroſolymis, ſeu 6. Ianuarii, ſeu 19. Aprilis, ſeu 19. Maii, ſeu Septembri, ſiue denique 25. Decembris, ſequente vel antecedente. Natus eſt Chriſtus in oppido Bethlehem, ad quem intra quadrageſimum diem venerunt magi, cum ſtella ante annum, vel biennium fere, anno ſcil. 39. vel 40. in coniunctione magna effulſiſſet. Magi Chriſto adorato. vbi non reuerſi ad Herodem domum alia via perrexerunt; Chriſtus

infans bimestris deportatus est in Ægyptum. Herodes vero paulo post, crebrescentibus rumoribus de nato nouo Rege, conspirantibusque hac persuasione Pharisæis cum Regis domesticis; conquisiuit infantes infra bimatum in territorio Bethleemitico, easque iugulauit, & quidem (si Christus 6. Ian. anno 41. vel 25. Decembr. anno 40. natus) eodem fortassis tempore Alexandrum & Aristobulum suos ex Mariamme Asmonea filios adiunxit infantibus comites, quod Macrobius innuit. Vel perpetrauerit Herodes hoc immane facinus in pueros innocentes paulo post necem filiorum, quando de quibusdam Pharisæis noua consilia agitantibus supplicium sumpsit.

Infanticidium hoc vel studio Romanorum velare, vel licentiam à præside Syriæ, aut ab ipso Augusto impetrare potuit, hoc prætextu, quod oraculum de rege Iudæorum vtique vanum quidem sit, non tamen contemnendum in vulgo tam mobili, in prouincia limitanea, tam firma Iudæorum persuasione, vt quorum doctissimi non vererentur hoc oraculum Regi ipsi reuelare; tanta sectæ, vel ipsis regibus formidolosæ authoritate apud vulgus; tanto consensu externæ famæ per Orientem cum domestica, *fore vt valesceret Oriens, & profecti Iudæa rerum potirentur*, ipsum scilicet Romanum imperium sibi subderent, tanto studio rerum Parthicarum, tot Myriadibus Iudæorum, trans Euphratem habitantibus, vnde venisse Magi existimantur; cum hæreret in hominum memoria, quantis damnis ante annos triginta fuerit affecta Syria à Parthis, Antigonum in Iudæam restituentibus. Nec difficiles Romanos fuisse, par est credi, vt quibus more patrio licebat tollere, educare recens natos liberos, pro libitu; quique ante annos sexaginta circiter, Cicerone & Antonio Coss. ob causam plane eandem, *cum prodigium, authore Iulio Maratho, Romæ factum esset publice, quo denunciabatur, Regem populo Romano naturam parturire*, Senatus consulto cauerant, *vt nemo, qui eo anno natus esset, educaretur, etsi paucorum, qui grauidas vxores habebant, intercessione factum*, ne id ratum haberetur.

Herodes cum filiis, ac forsan & Christo nato, annũ vnũ & paulo amplius superuixisset; anno 42. filium Antipatrum, cuius fratrum necis authorem, & instigatorem præcipuum, ideoque exosum omnibus, conuictum etiam coram Quintilio Varo destinati Parricidii, potestate animaduertendi ab Augusto impetrata, per Satellitem occidit, 14. diebus ante pascha, atq; (si anni 41. 25. Decembris

bris Christus natus.) eodem tempore & infantũ cædem adiicere potuit, quia Macrobius vnius tantum filii meminit, cum infantibus occisi.

Quinq; diebus post, circa 2. scilicet Aprilis, mortuus est Herodes Hierichunti: Cui⁹ filii Archelaus, Herodes, & Philippus Romã nauigantes æstate sequente à Cæsare Augusto regnũ ꝑ se quisq; petebant, præsidente in iudicio, iussu Patris Augusti, C. Cæsare filio; erat enim ante biẽnium *à patre in forum deductus, vt interesset consiliis publicis*, quod Augustus ipse prodidit, in lapide Ancyrano. Augustus auditis filiorum Herodis postulatis, mora nonnulla interposita, tandem Archelao dimidium ditionis Herodianæ sine regio titulo, Herodi Galilæam, Philippo Trachonitidem assignauit, itaque circa autumnum anni 42. in suam quisque ditionem concesserunt, easque excoluerunt. Tunc Iosephus diuinitus edoctus, puerum Iesum nondum bimum, adhuc recenti fama successionis filiorum Herodis, quam in Ægypto nondum acceperat, vel (vt Epiphanio quid tribuamus) biennio post, rebus iam firma pace compositis, fere quadrimum, ex Ægypto reduxit, concessurus in Iudæam, suam patriam. Sed cum Archelaum Patriæ suæ dominũ metueret, ne codicillos haberet à patre relictos, aut parentis consiliorum circa cædem infantum particeps, (vt quem Herodes successorem testamento instituerat) per emissarios admoneretur de reditu Iosephi Mariæ Iesu pueri fugitiuorum (quid enim si Herodes infantes conquisiturus tabulas census adiuit? quomodo tunc sperare potuit Iosephus suorum nomina fefelliſſe?) maluit in patria Mariæ Nazareth Galileæ, sub Herodis Tetrarchia considere. Christus officium inchoauit, accepto baptismate, anno 15. Tiberii, Iuliano 73. annos natus 32. vel paulo plus, itaq; quasi tricenarius communi formula loquendi. &c.

Desunt igitur nostræ æræ, qua hodie vtimur per Europam, anni minimum quatuor, & fortassis omnino quinque. Itaq; quem numeramus 1606. quo ista scribo, is est vel 1610. vel. 1611. Nemo tamen qui sapiat, propterea suaserit vsitatam tot sæculis æram deponere: sufficit, vt sciamus initium eius sumi ab anno quinto vel sexto ætatis Christi.

FINIS.

I. ADMONITIO AD LECTOREM.

CVM in superioribus ex Iosepho anxie conquisissem exempla, quibus probabatur, annos Regum & Imperatorum à Iosepho in spacia distingui per Romanos Consules, sic vt præter primum omnes anni à Cal. Ianuarii inchoentur, iamque exemplar libelli mei transmissum esset ad Typographum: accidit paulo post, vt inciderem in lectionem belli Iudaici, quod cepit anno 12. Neronis mense Maio. Lib. 11. C. 3, anno Iuliano 110. quia Pascha eius anni fuit 8. Aprilis. L. 7. cap. 12. & quia septima Septembris Sabbathum l. 11. c. 18. quod non potest esse nisi Iuliano 110. Quod exemplum adeo est clarum, vt faces accēdat in meridie, qui plura conquirit exempla. Nam Nero imperium iniit 13. Octobris anni Iuliani 99. vt consentiunt omnes. Ergo 13. Octobris huius anni 110. finiebatur demum vndecimus. At Maio præcedente numeratur iam duodecimus, quod non aliter verum, quam si 99. sit primus, mensium non plus duorum semis: cum 100. vero Iuliano simul incipiat secundus Neronis. Fitque hoc pacto, vt quamuis Nero non diutius 13. annis solidis & præterea mensibus octo imperauerit (vide Scal. lib. 5. & Iosephum Lib. 5. cap. 6.) tamen Iosephi numeratio ad vsque quindecimum perueniat; si quis numeros continuet.

Et quia Scaliger f. 439. turbatur huius axiomatis neglectu, & obscuritate textus Iosephi: simul Iosephum de eo excusat, cuius ille reus fieri non potuit; quasi pessum eunte Rep. Iudęorum, merito tūc demum scilicet à Iudaico computo defecerit: exhibeo igitur in tabella dispositionem historiæ Iosephi annorum quinque vltimorum.

Iuliz-

Iuliano. Neronis

110. 12. —Pascha 8. Aprilis. Prodigia. Initium belli, cum Cæsarienses Iudæi causa cecidissent, mense Maio. Clades Cestii Nouembri.

111 13. Vespasianus in Syriam missus Galilæam per totum hunc annum multis laboribus subegit. Pascha 29. Martii, ex analogia.

112. 14. Cum Ierosolymitæ grauissimis seditionibus iactarentur: Romani toto hoc anno quieuerunt lib. 5. c. 2. Latrones igitur Massadenses Paschate (quod fuit 16. Aprilis ex analogia cæterorum annorum) occupantur Engaddi lib. 5. c. 3.

Iuliano Neronis

113. 15. —Pascha 4. Aprilis ex analogia. Suslyga ait traditum à Iosepho, quod inuenire non possum.

Vindex à Nerone defecit. Vespasianus quarto Martii Gadara lib. 5. c. 3. indeque cætera præsidia circa Ierosolymas occupat. Iulio mense audit, Neroni mortuo succesisse Galbam. Primi ergo 5½ menses huius anni reputantur pro 15. Neronis.

114.—1.—Ianuario Galbam de imperio deiicit Otho, Aprili Othonem Vitellius. Pascha 25. Martii, Iulio Vespasianus rapit imperium, bellumq; infert Vitellio. Hic ergo primus est annus Vespasiani, vsq; ad Cal. Ianuarias.

115.—2.—Ierosolyma expugnata, cum Pascha fuisset 14. Aprilis, Anno 2. Vespasiani.

Cum ergo videas Iuliano 110. numerari Maio mense, Neronis 12. ne putes, sequente 13. Octobris, qui Neroni fuit Regni natalis, nouum inire annum; ecce sequenti Nouembri adhuc 12. Neronis: lib. 11. c. 24. Ac rursum ne pu-

tes

tes ſupra menſe Maio vitioſe 12. ſcriptum pro 11. Ecce Iulio ſequentis anni 111. Iuliani, iam Neronis 13. lib. III. c. 13. Certiſſima igitur hæc ratio computi.

II. Admonitio.

Iamq; non tantum exemplar, ſed hæc ipſa quoque præmiſſa admonitio erat perſcripta: cũ ecce ocio dato in partem ſecundam libelli Laurentii Suslygæ incido; ibiq; pag. 28. Annotatione 14. non tantum hoc ipſum Axioma, quod tot exemplis defendo, ſed & hocipſum exemplum de anno 12. Neronis inuenio. Ait probari regulam hanc ex Triumphalibus Tabulis Capitolinis, Diodoro Siculo, Dionyſio Halicarnaſſeo, S. Ieronymo, Euſebio, deniq; omnib. hiſtoricis. Si vel ego hæc ante legiſſem, lectaq; tenuiſſem; vel Suslyga ipſe regula hac ſua in annis Herodis fuiſſet vſus, fieri potuiſſet operæ compendium. Nunc quid reſtat, niſi vt & ego ſuſpicionem fraudis deprecer, potiusq; pulchrum illud inculcem, diuerſis eodem conuenire viis: & vt Laurentius Suslyga ſuismet regulis ſeipſum edoceat, Herodẽ mortuum non 43. ſed 42. Iuliano: itaq̃ue de die Natalitio Chriſti de nouo deliberet: quem equidem ille à Ioſepho Scaligero productus ἐνδεκισμός, anno 40. Iuliano in Iunium vel Decembrem, anno vero 41. in Aprilem vel Octobr. refert ab Encæniis Macchabæi accerſitus: ab anno vero 2. Monarchiæ Cyri, tantum 5. diebus aliter.

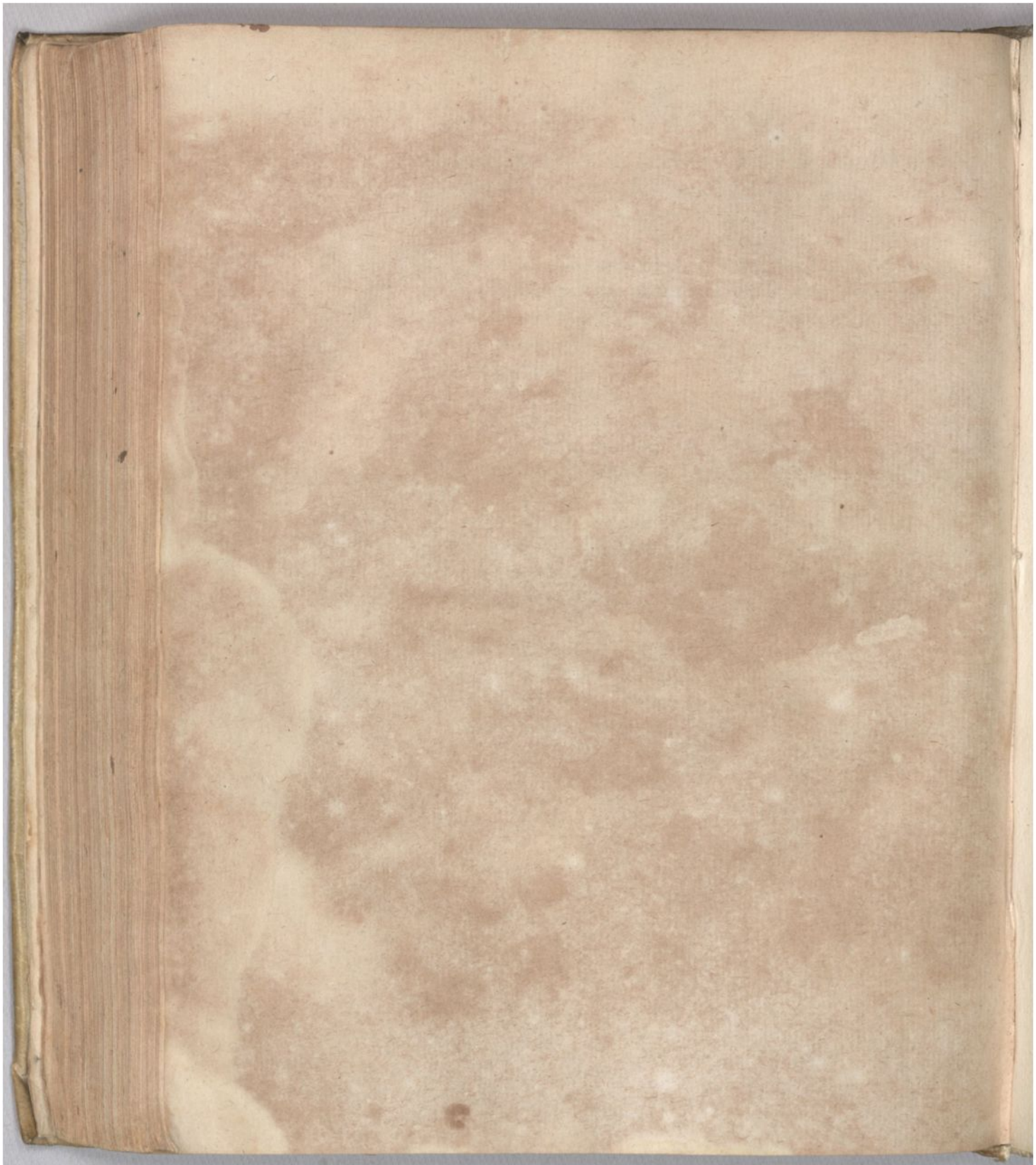
FINIS.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [42] - -
PUBLIC DOMAIN

o 11. Ecce lu-
lib. III. c. 13.

quoque præ-
dato in par-
do; ibiq; pag.
xioma, quod
plum de an-
hanc ex Tri-
culo, Diony-
q; omnib. hi-
nuissem; vel
fuisset vsus,
d restat, nisi
q; pulchrum
s: & vt Lau-
at, Herodẽ
ie Natalitio
e à Iosepho
ano in luni-
vel Octobr.
ab anno

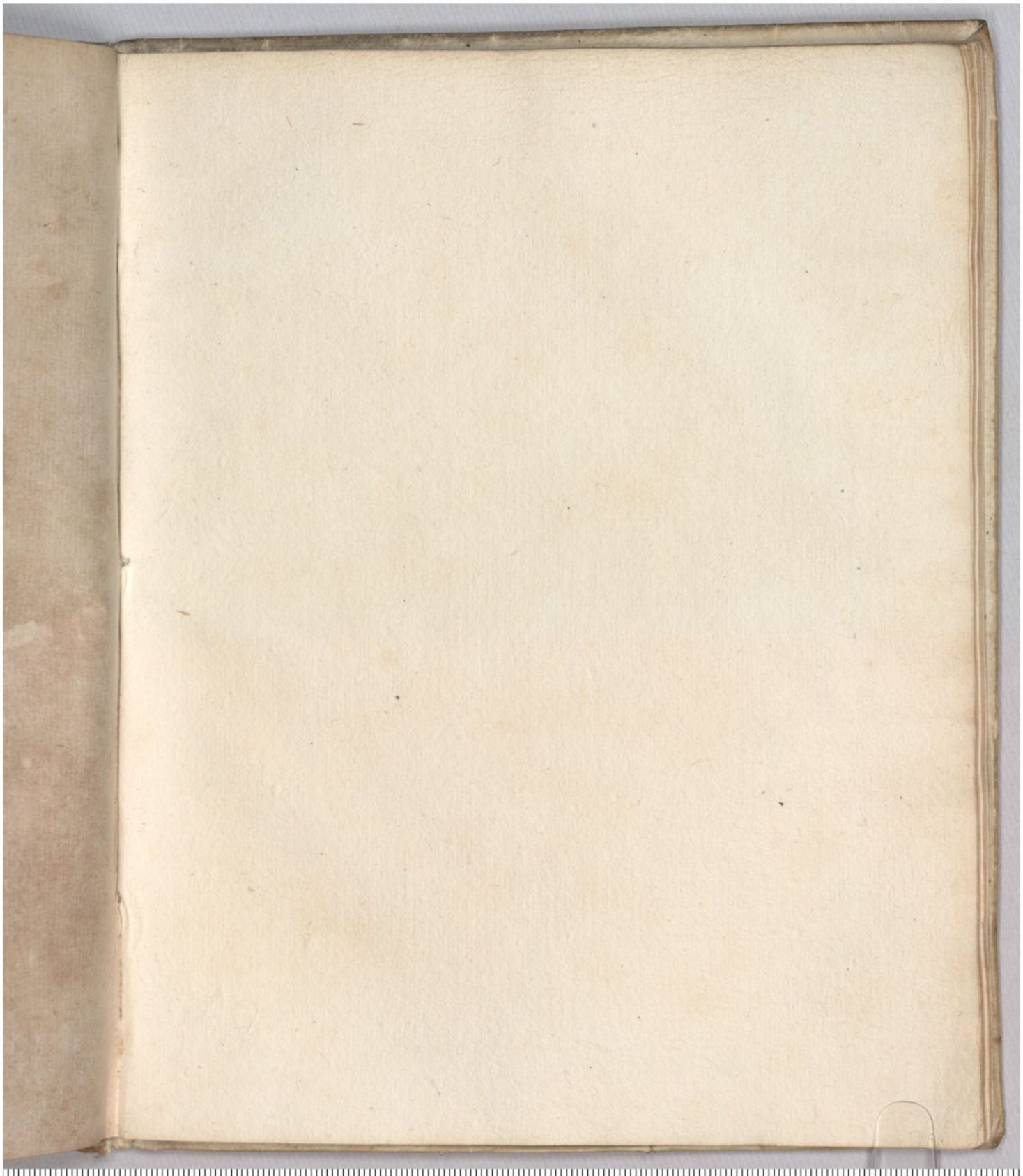
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [43] - -
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [44] - -

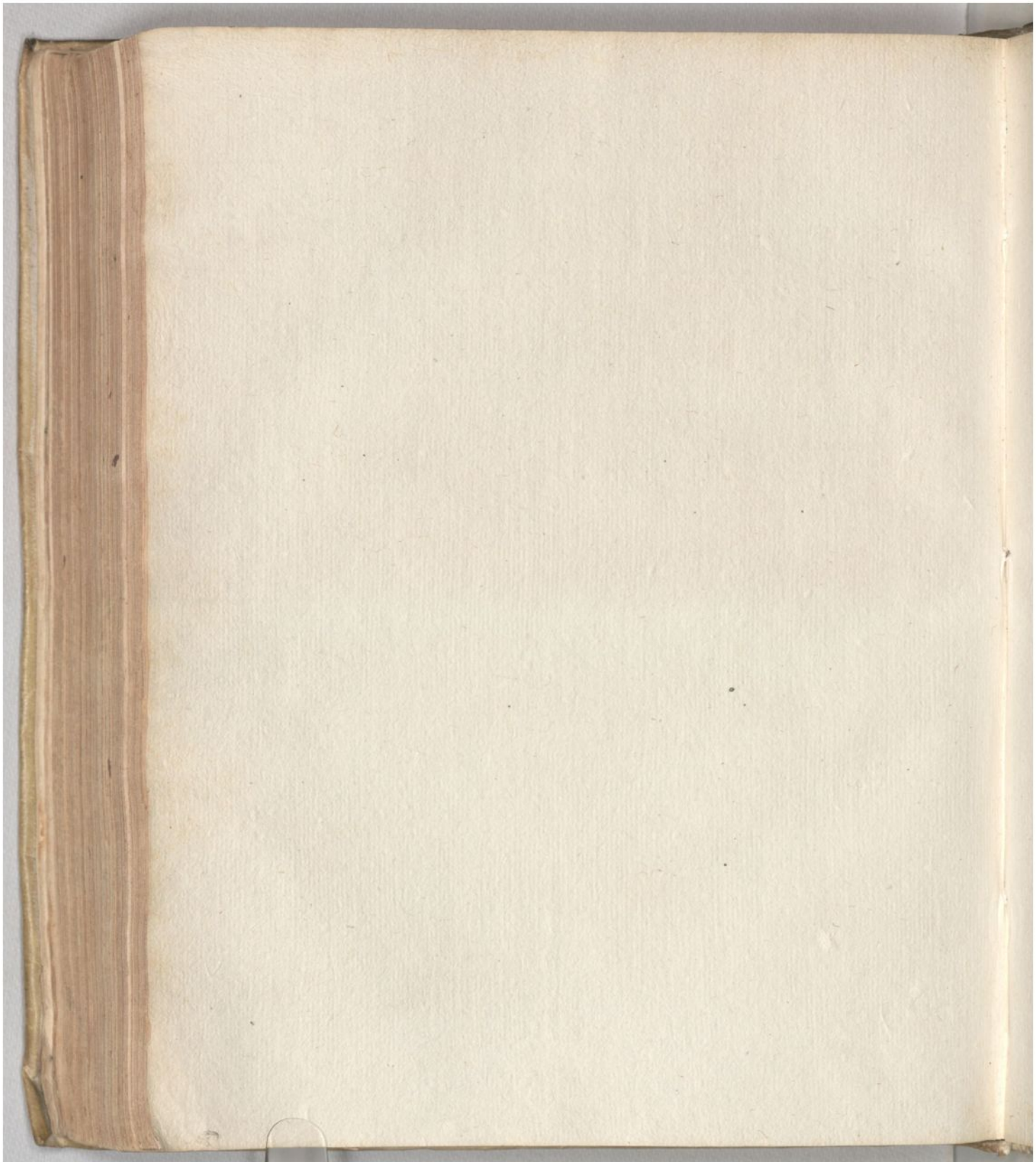
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [45] - -

PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

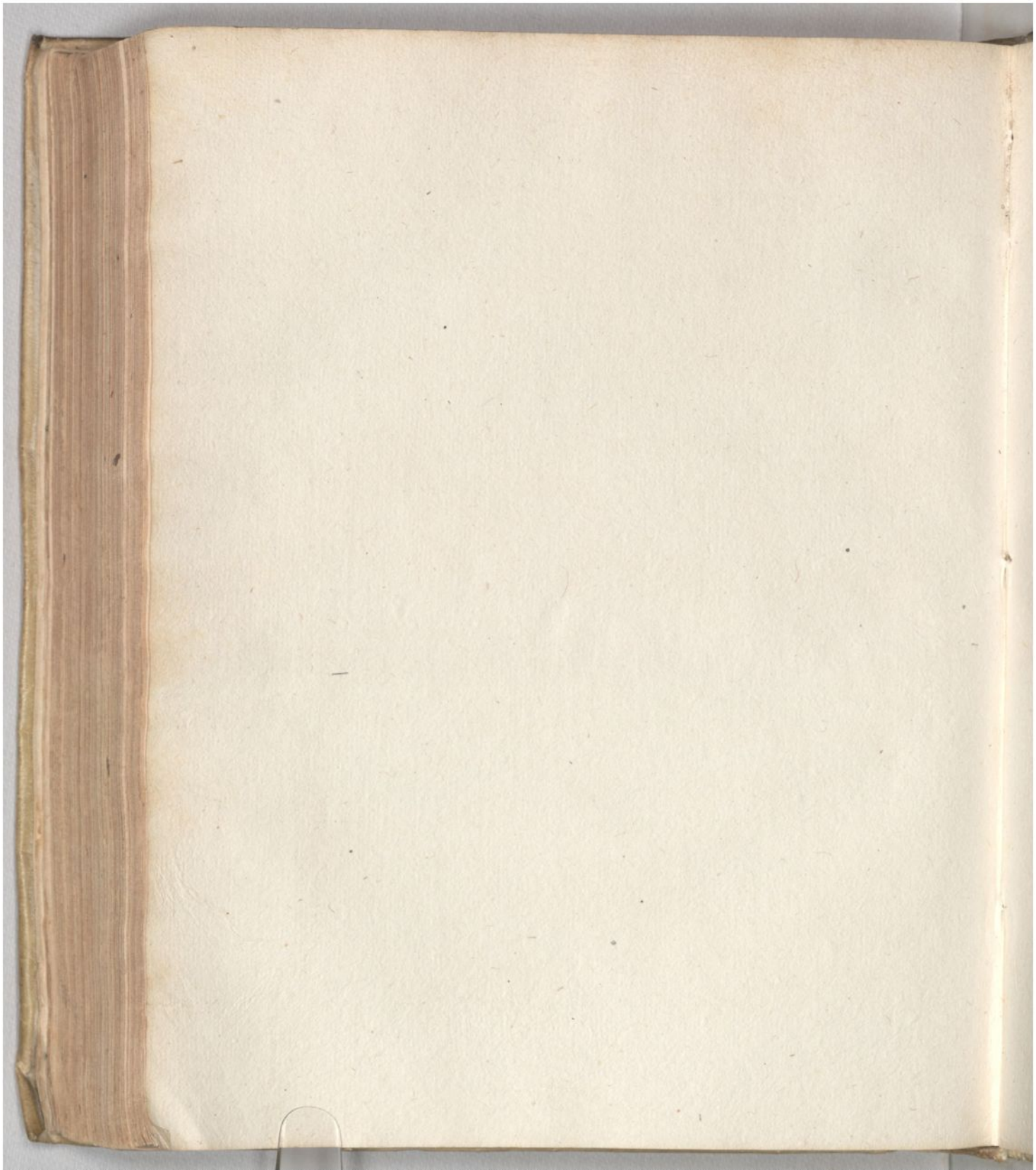
Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [46] - -

PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [47] - -

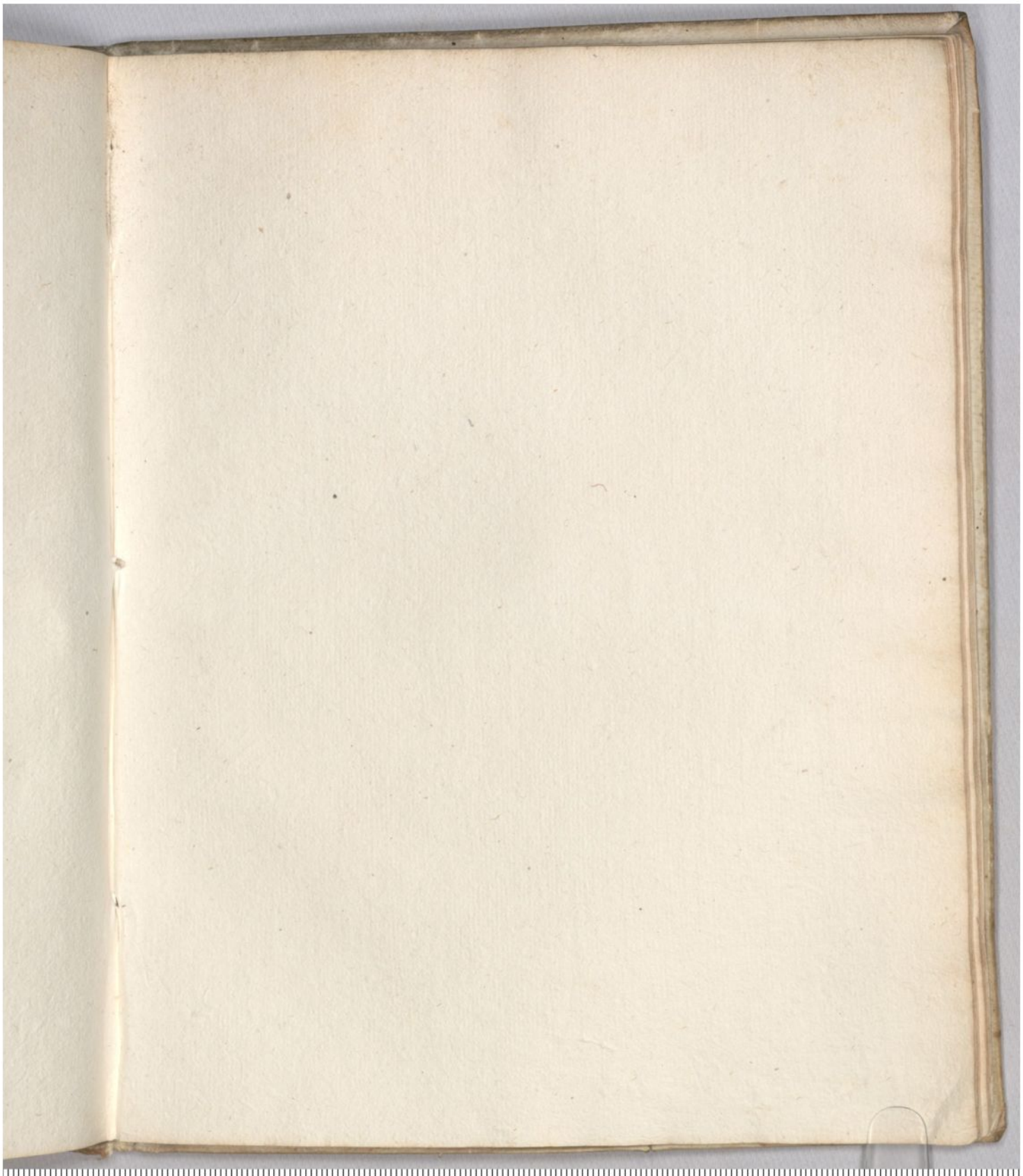
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [48] - -

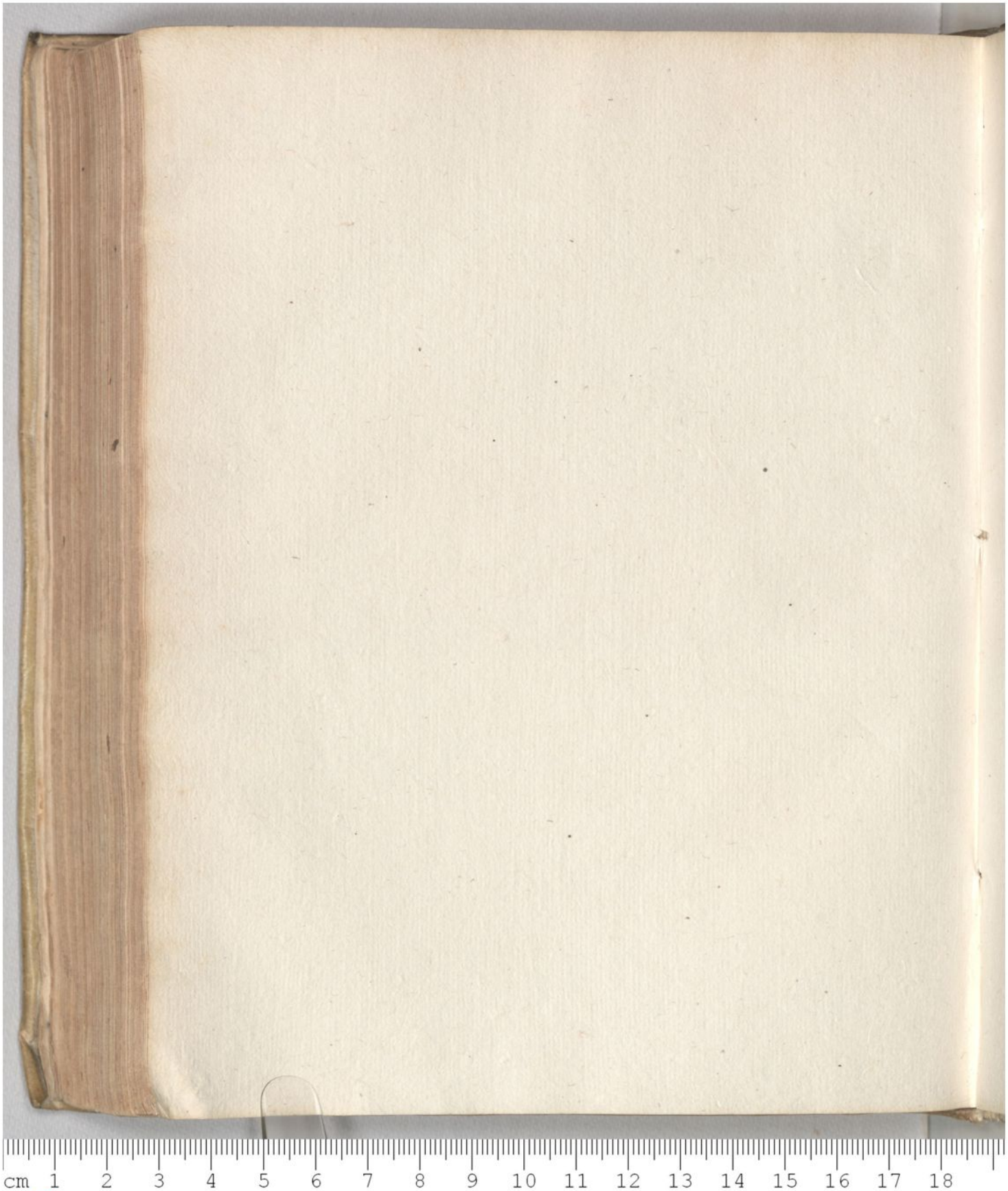
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [49] - -

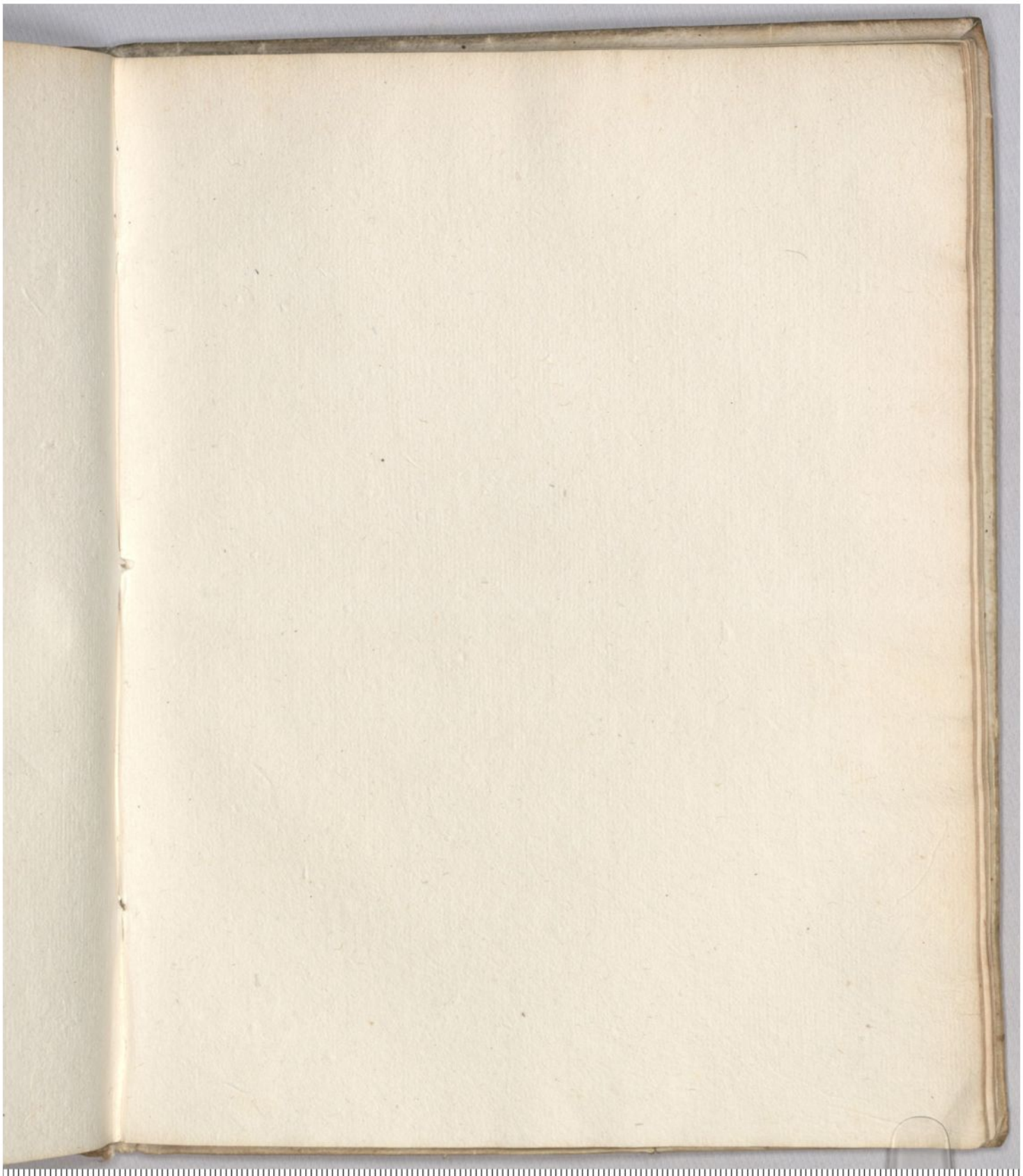
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [50] - -

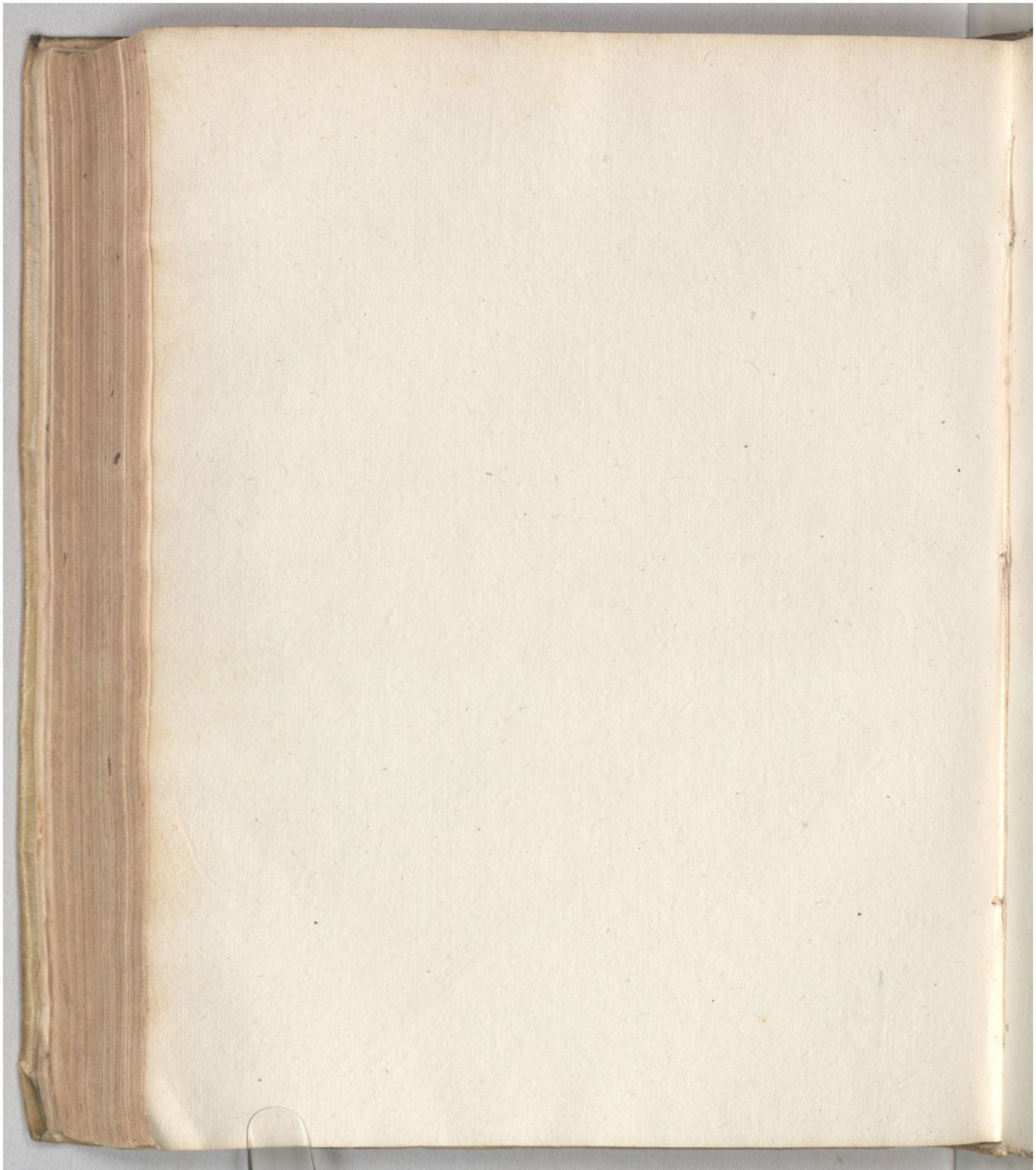
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [51] - -

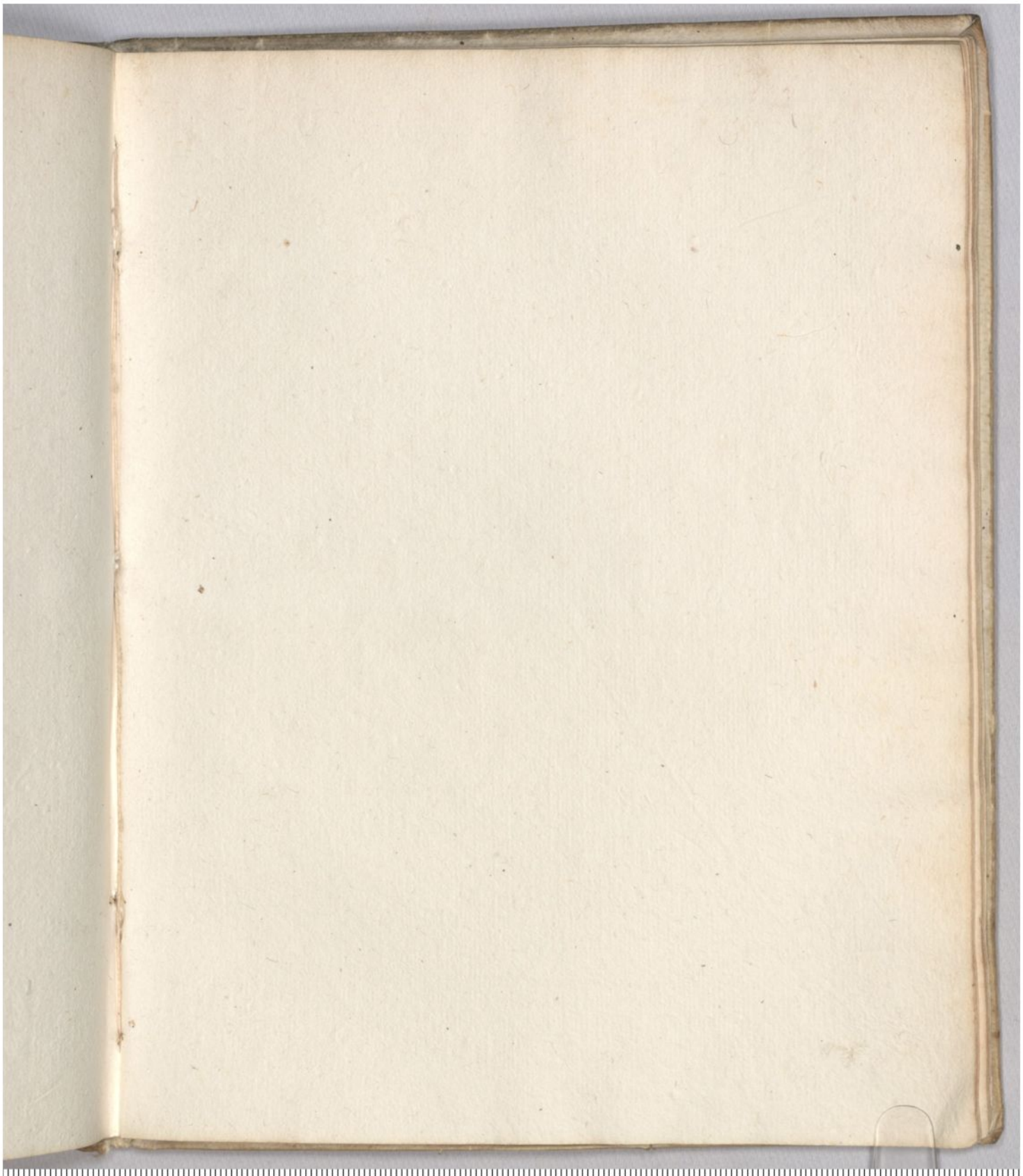
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [52] - -

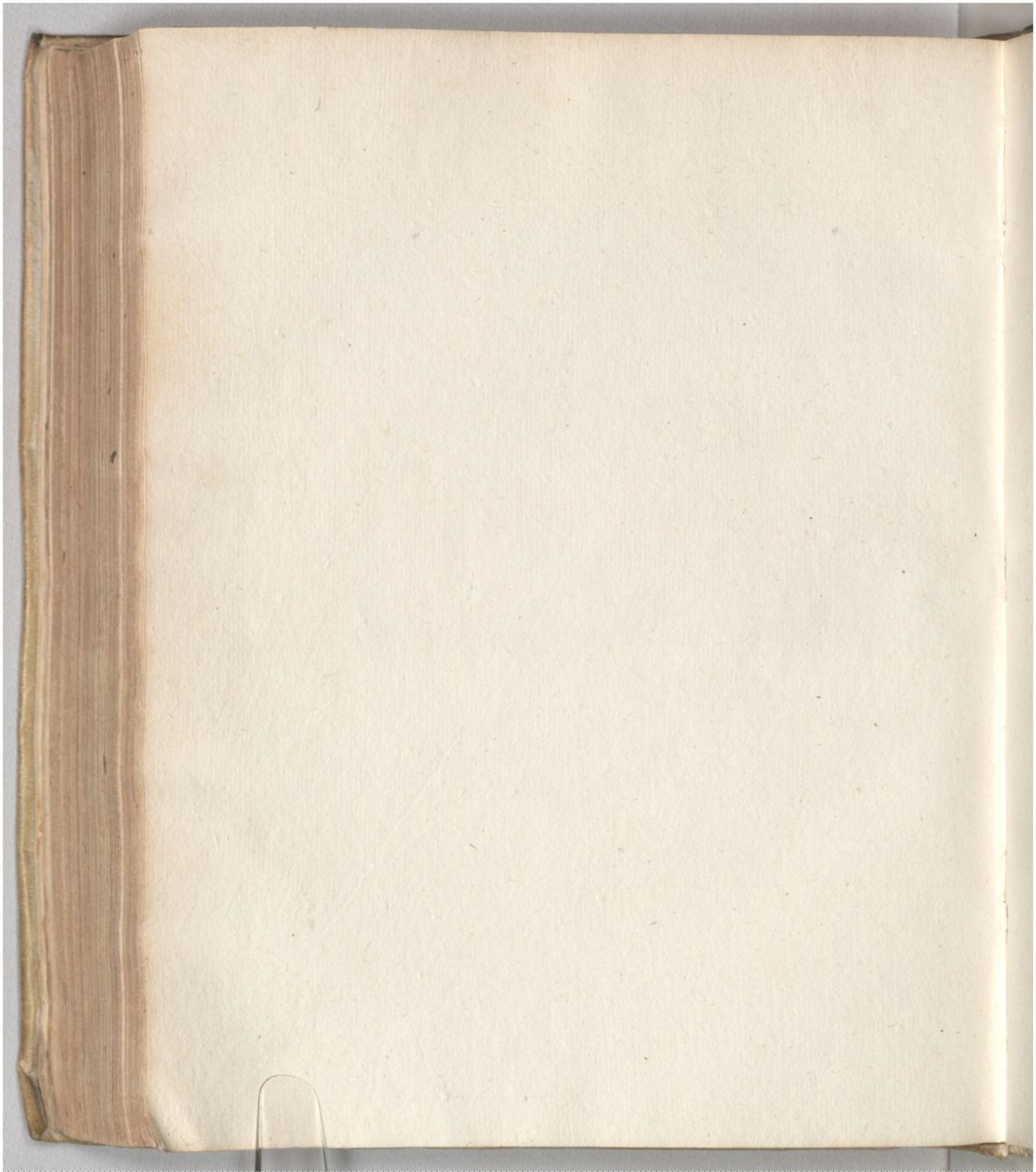
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [53] - -

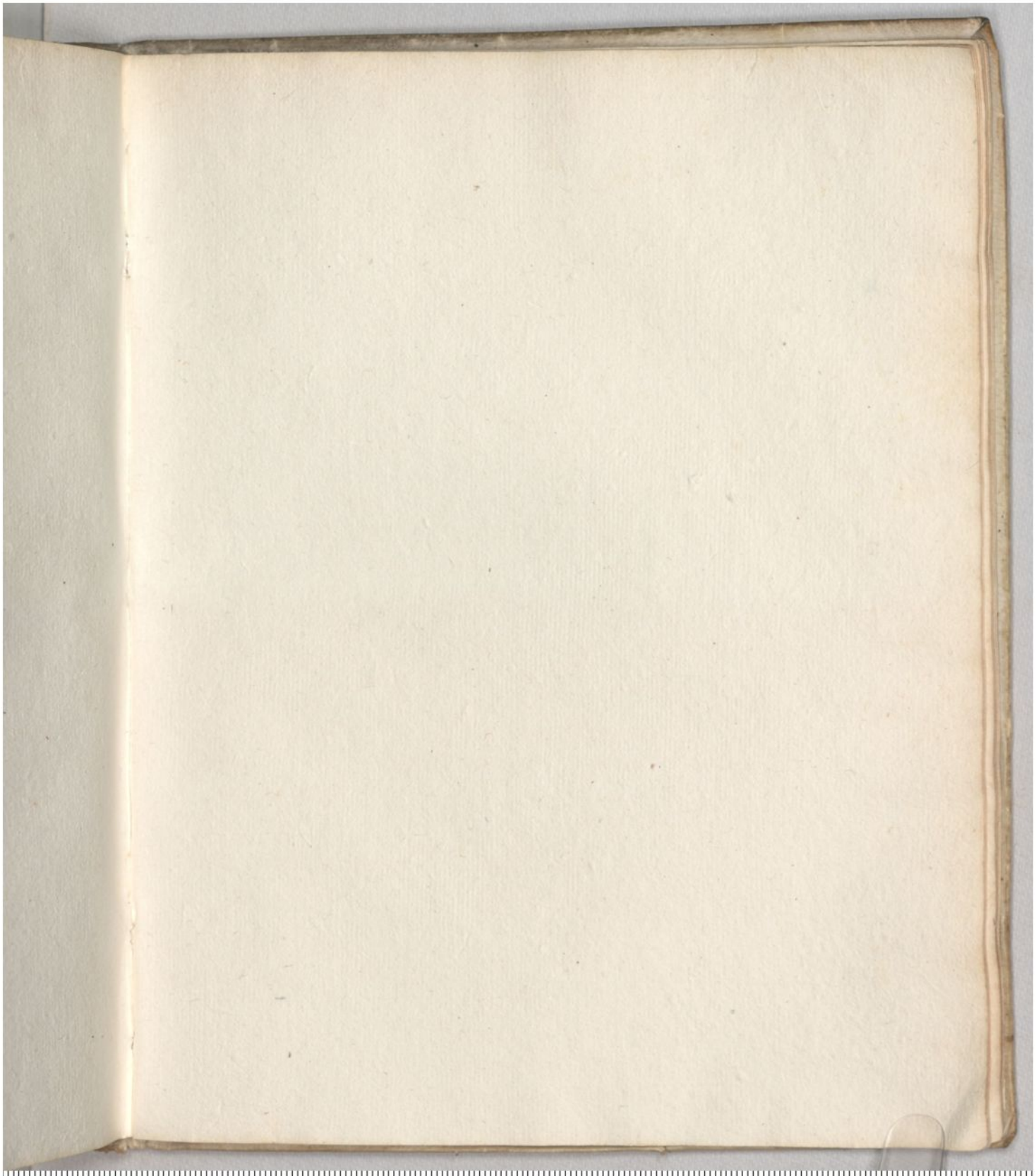
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [54] - -

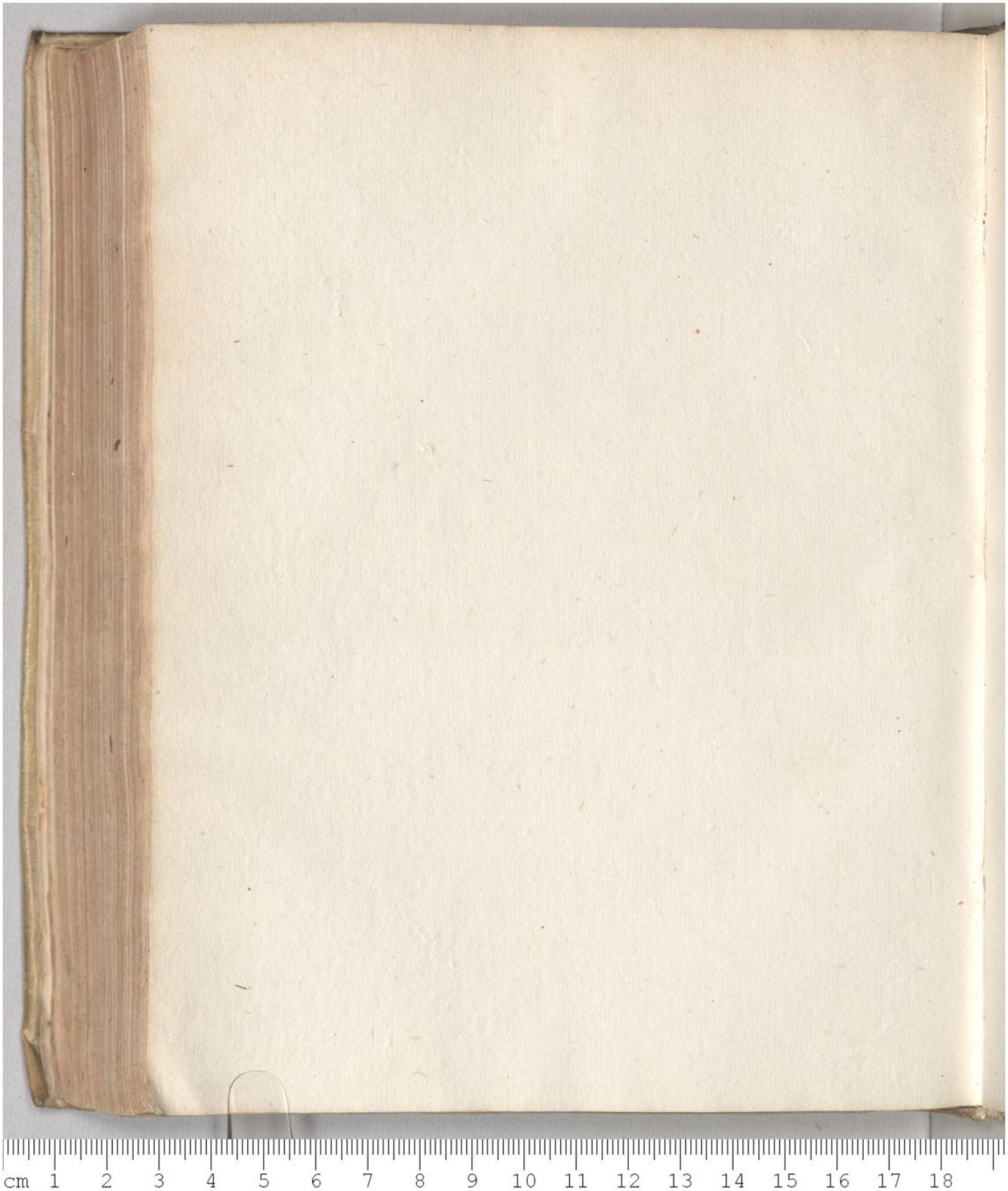
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [55] - -

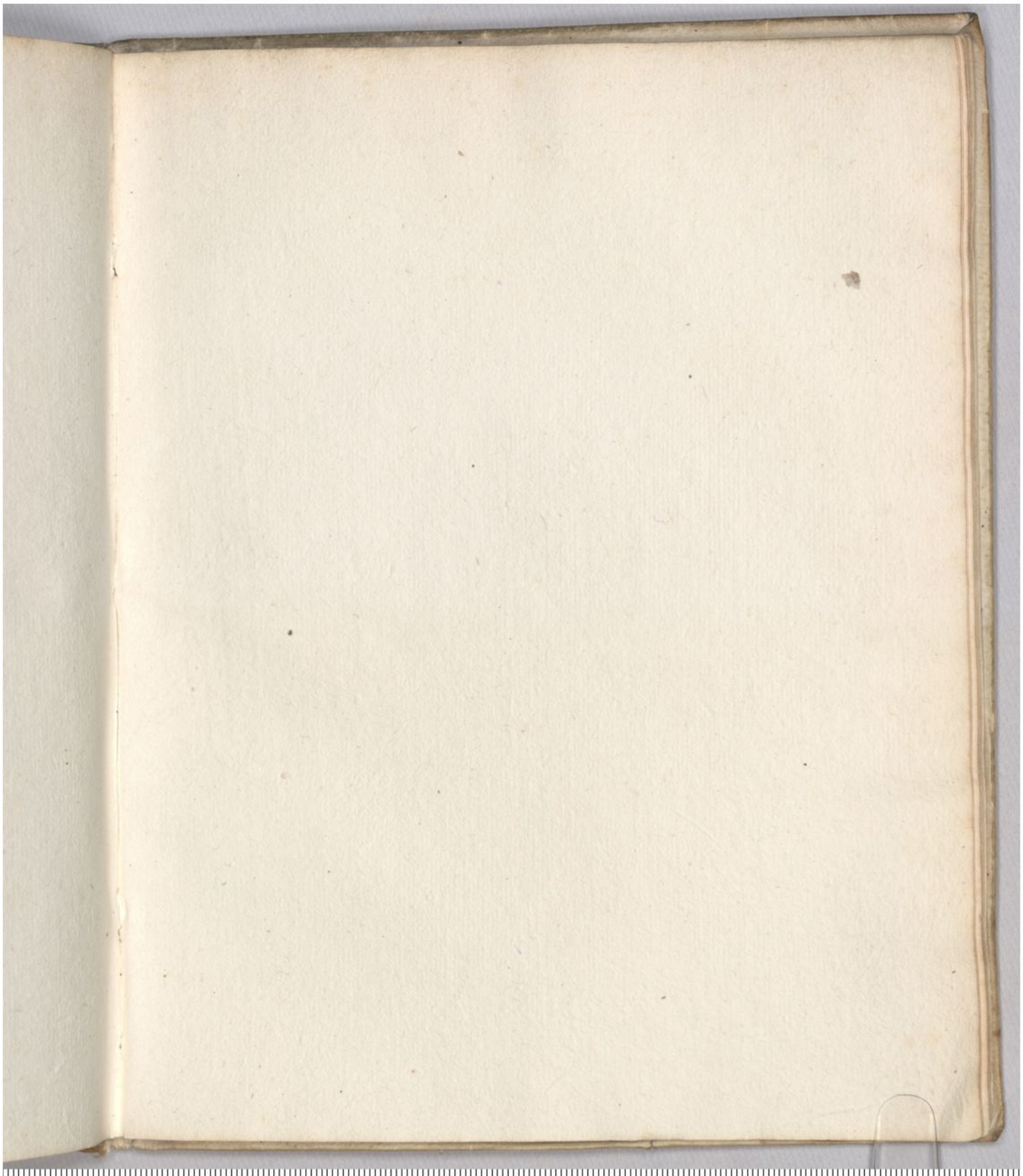
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [56] - -

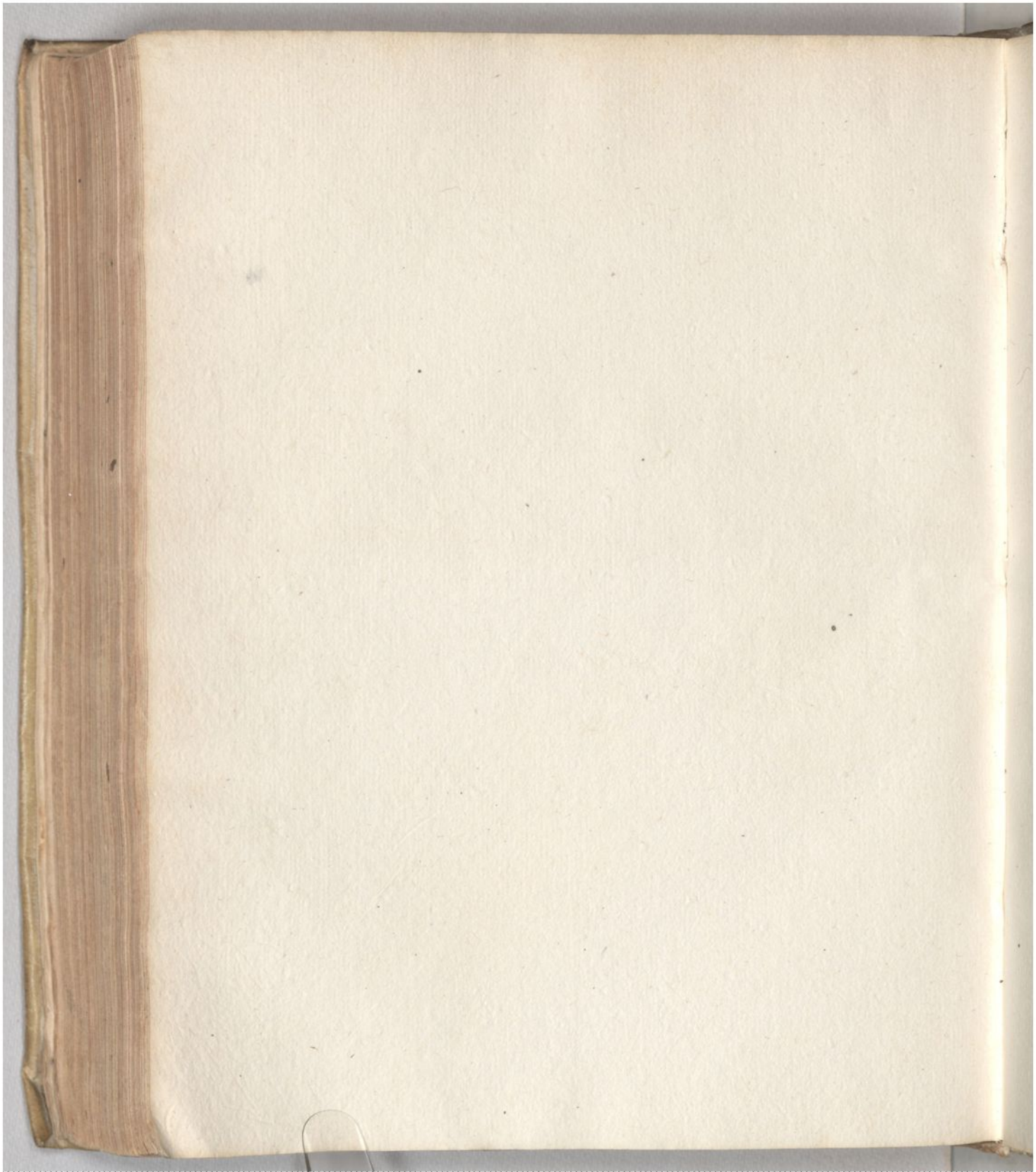
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [57] - -

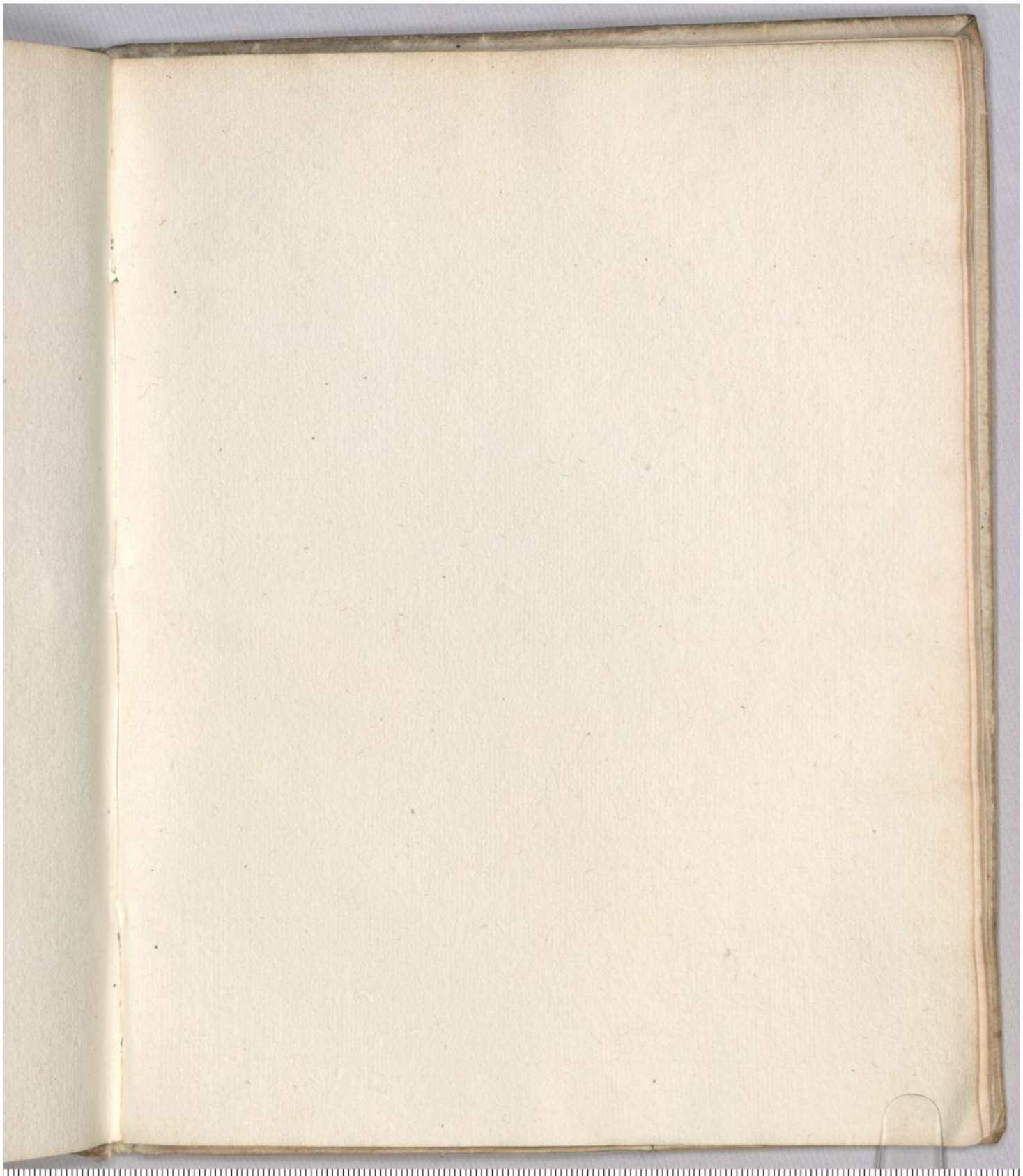
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [58] - -

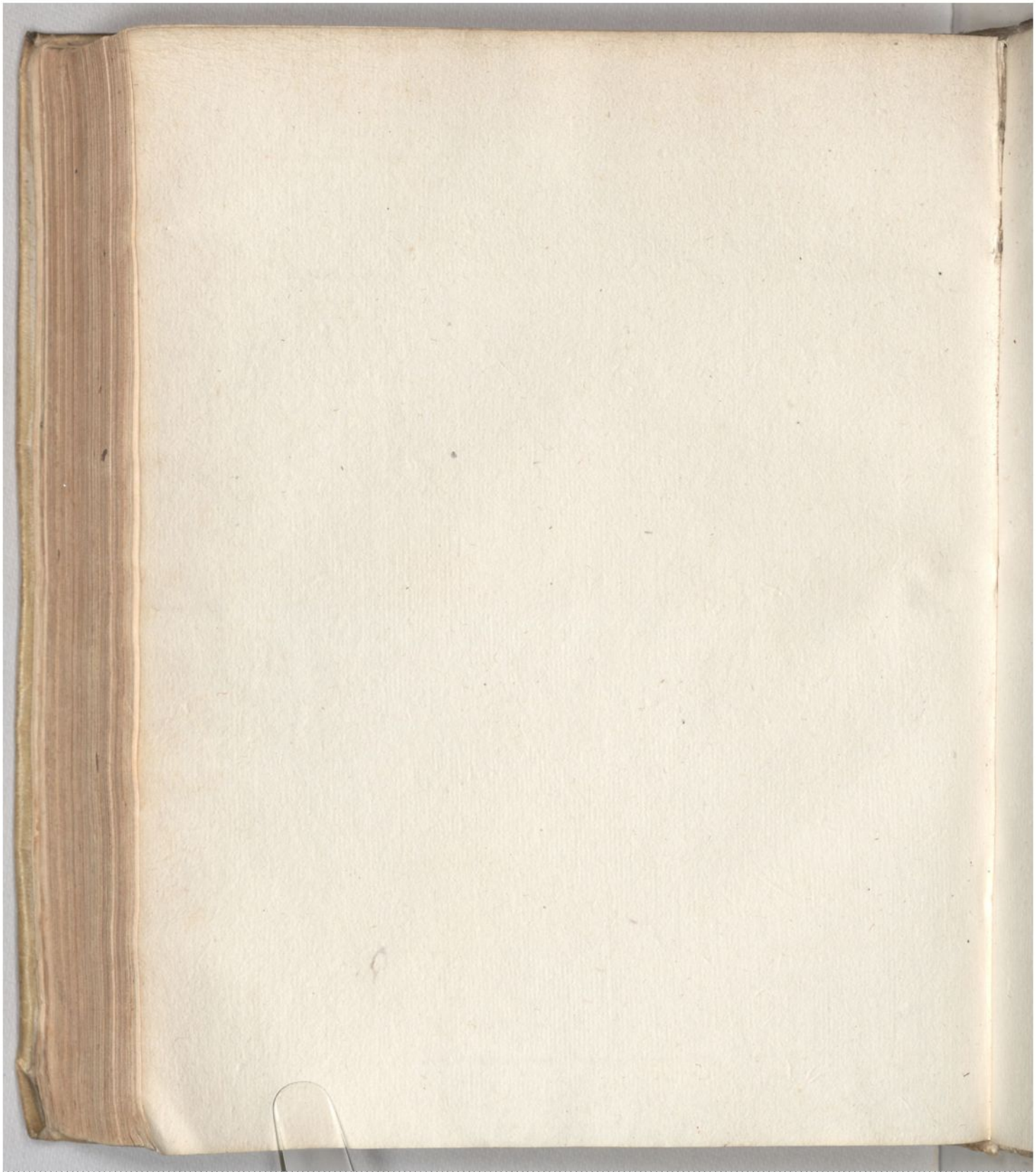
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [59] - -

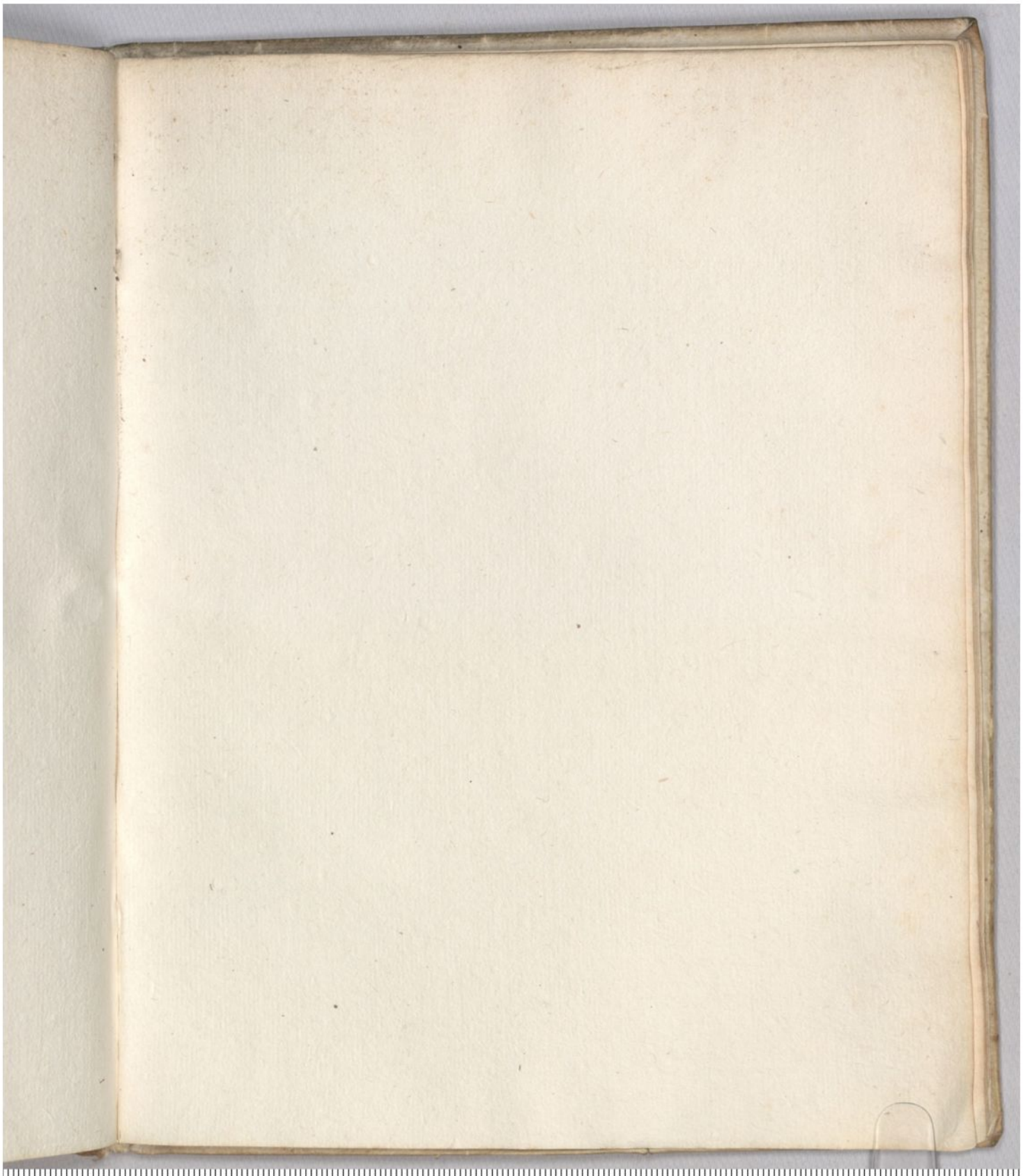
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [60] - -

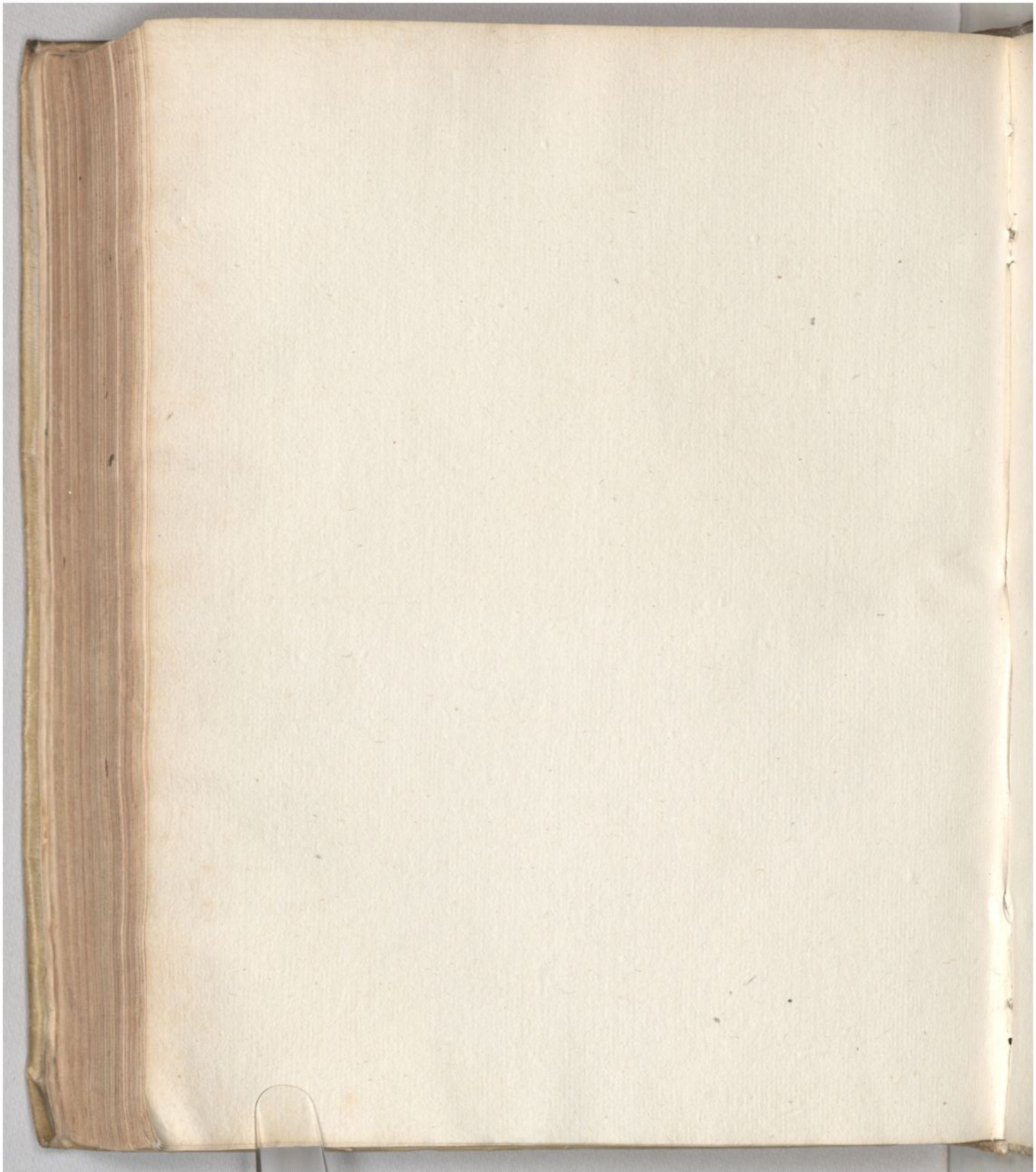
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [61] - -

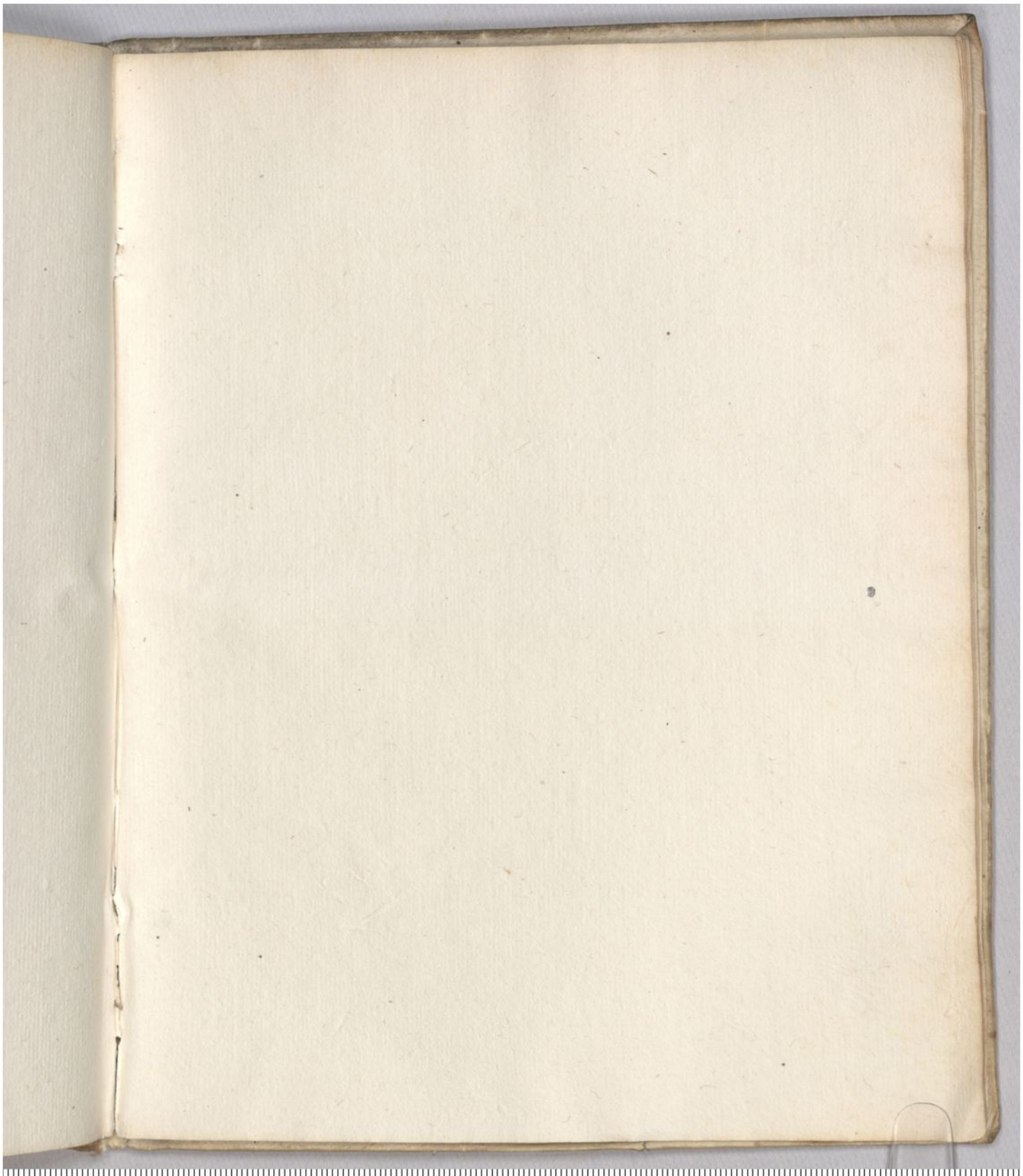
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [62] - -

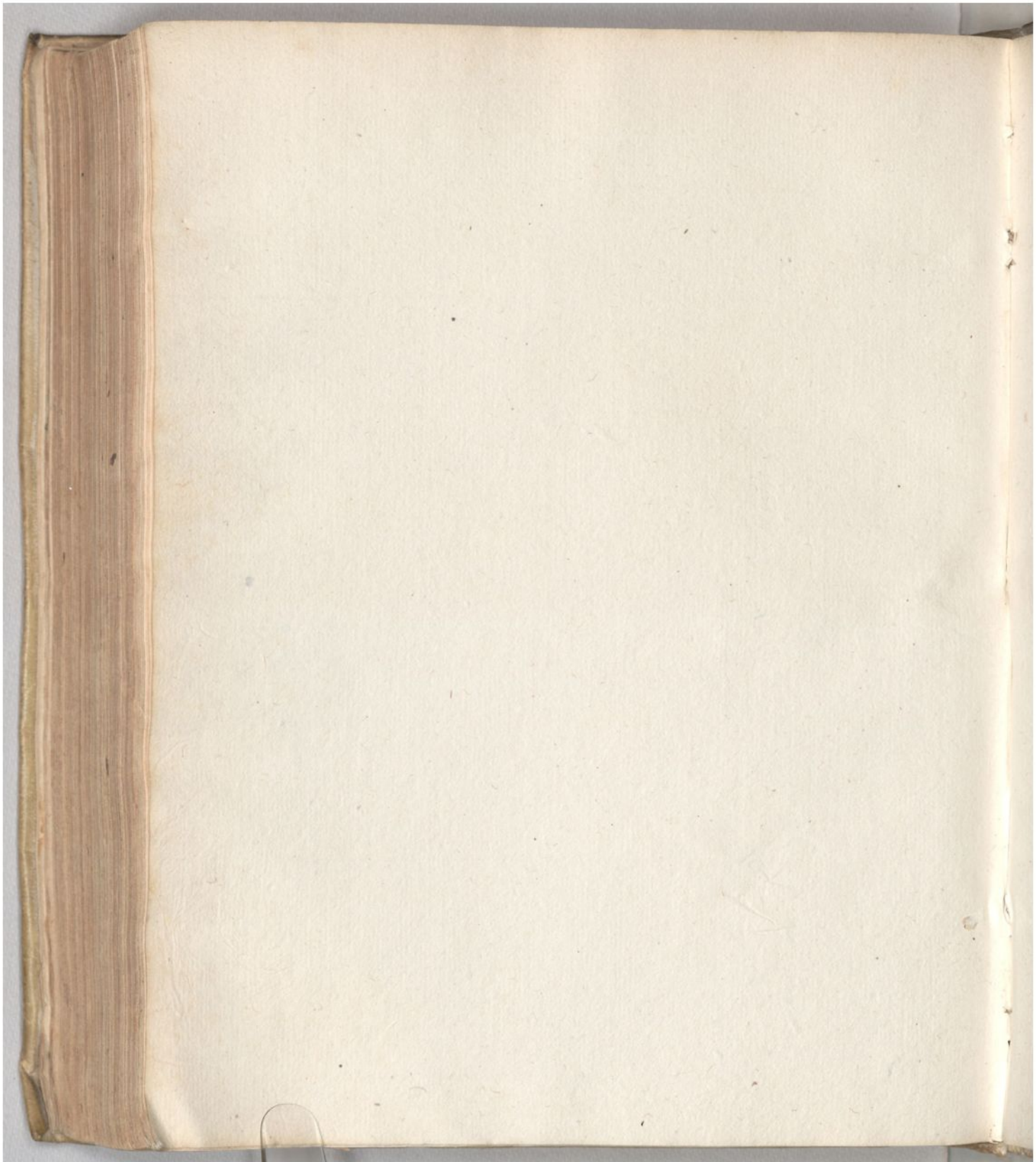
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [63] - -

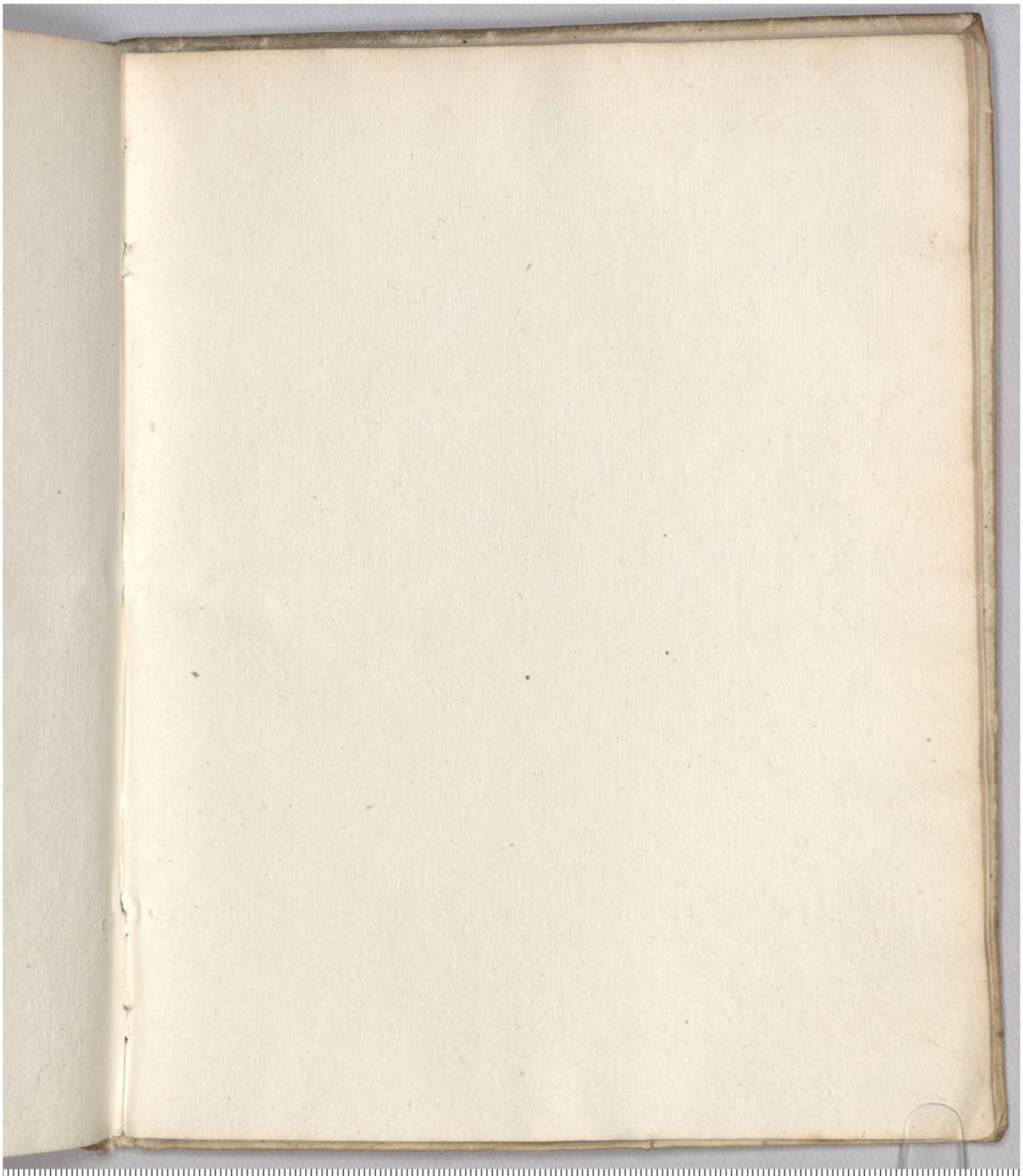
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [64] - -

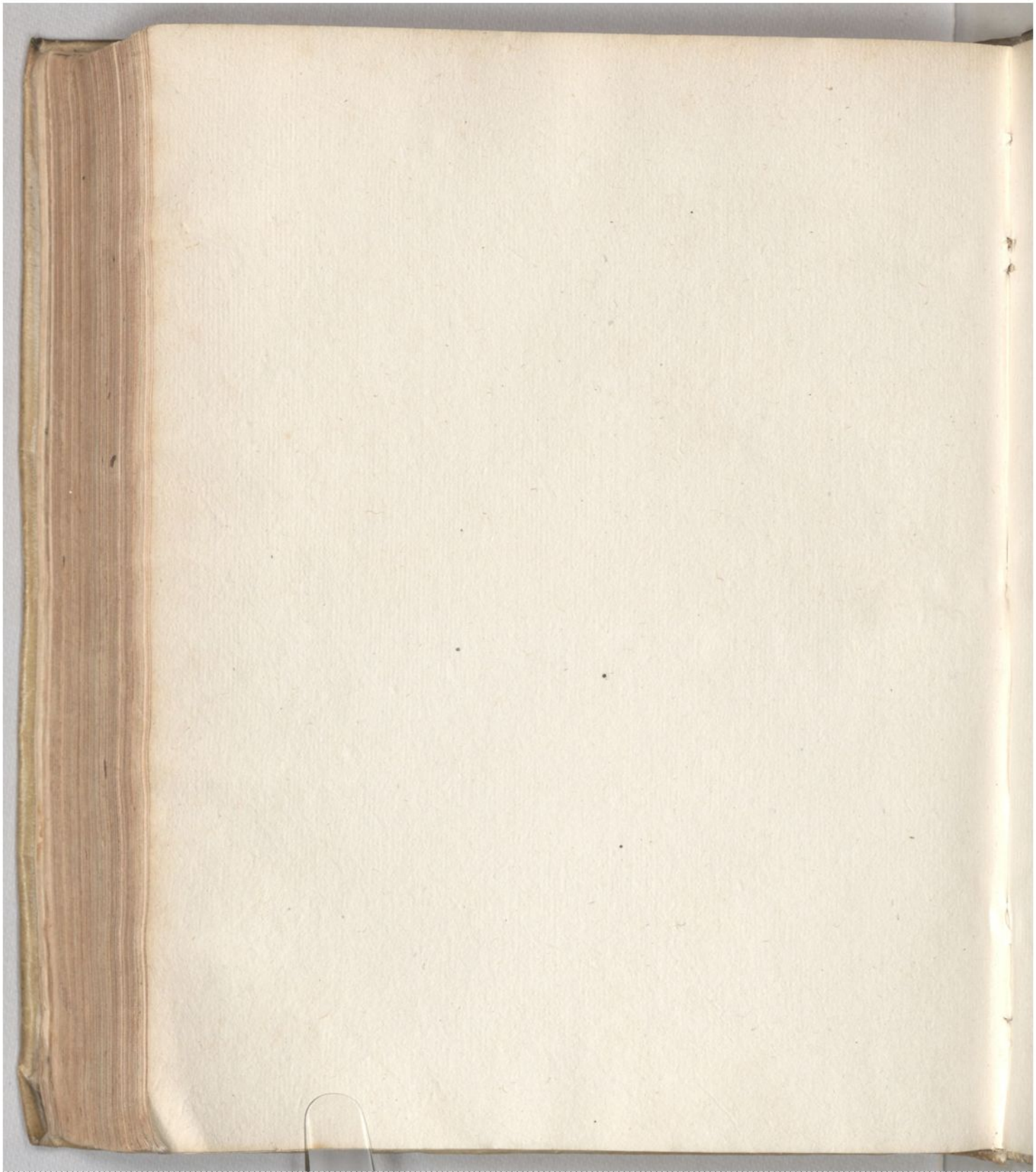
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [65] - -

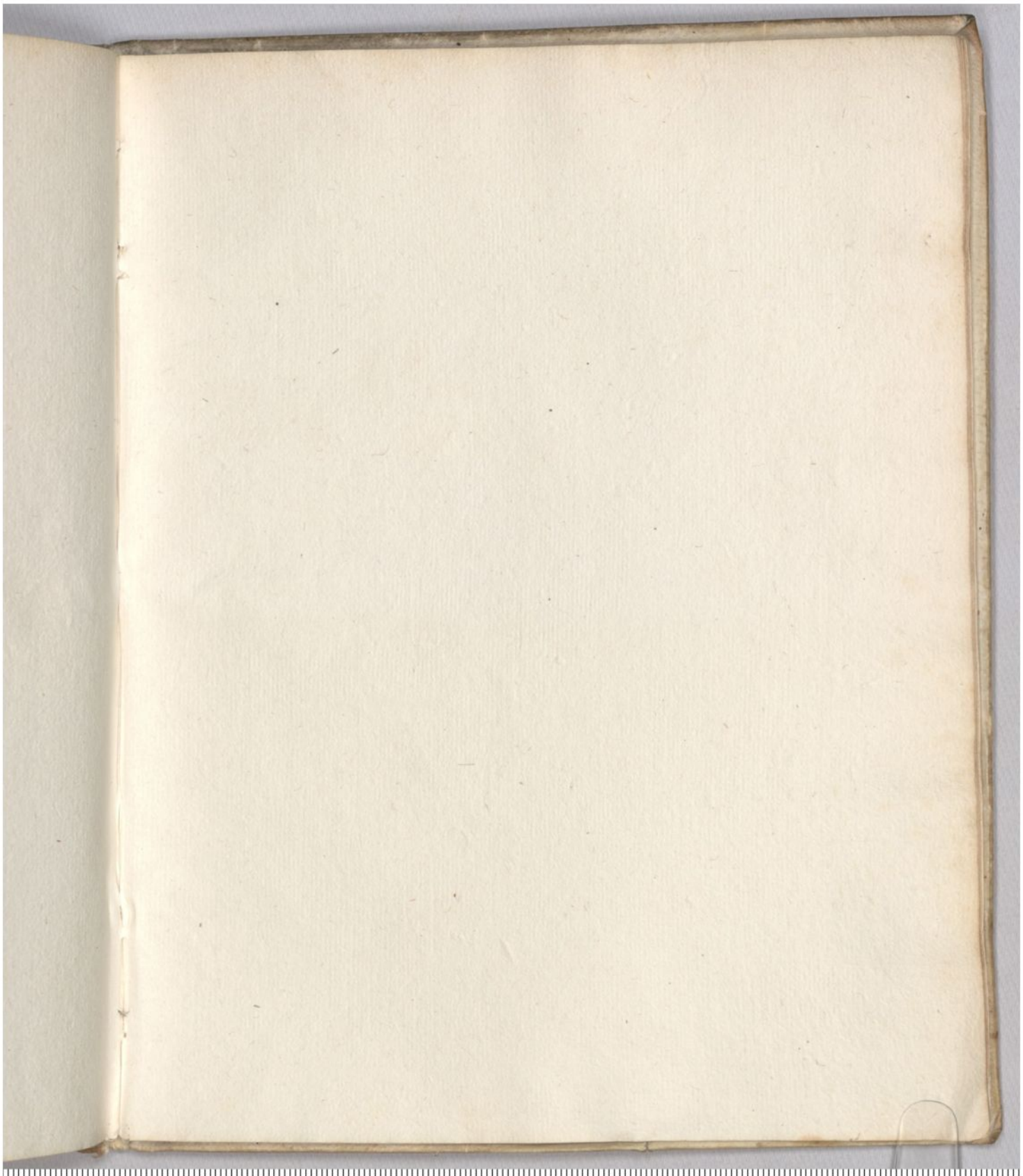
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [66] - -

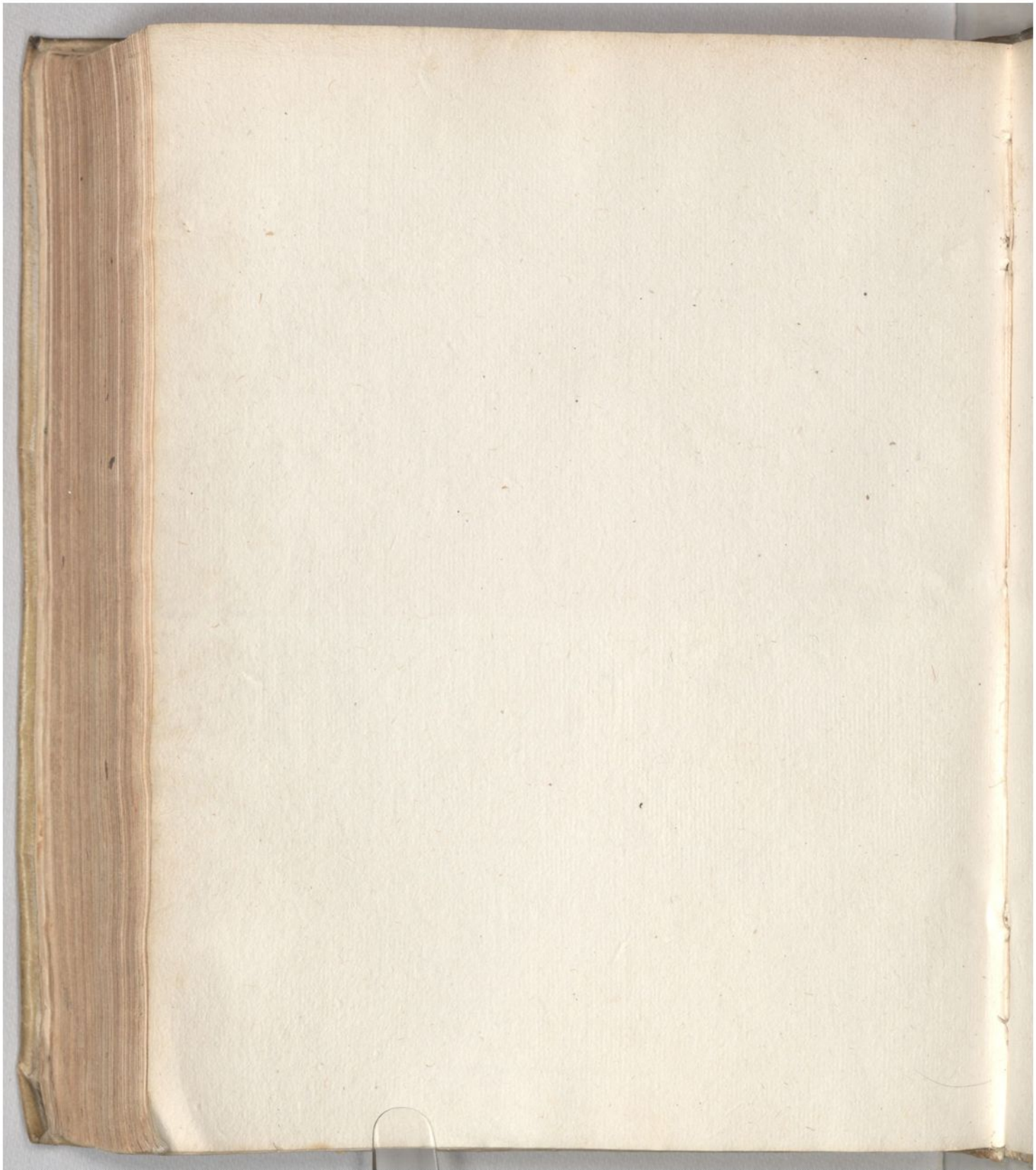
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [67] - -

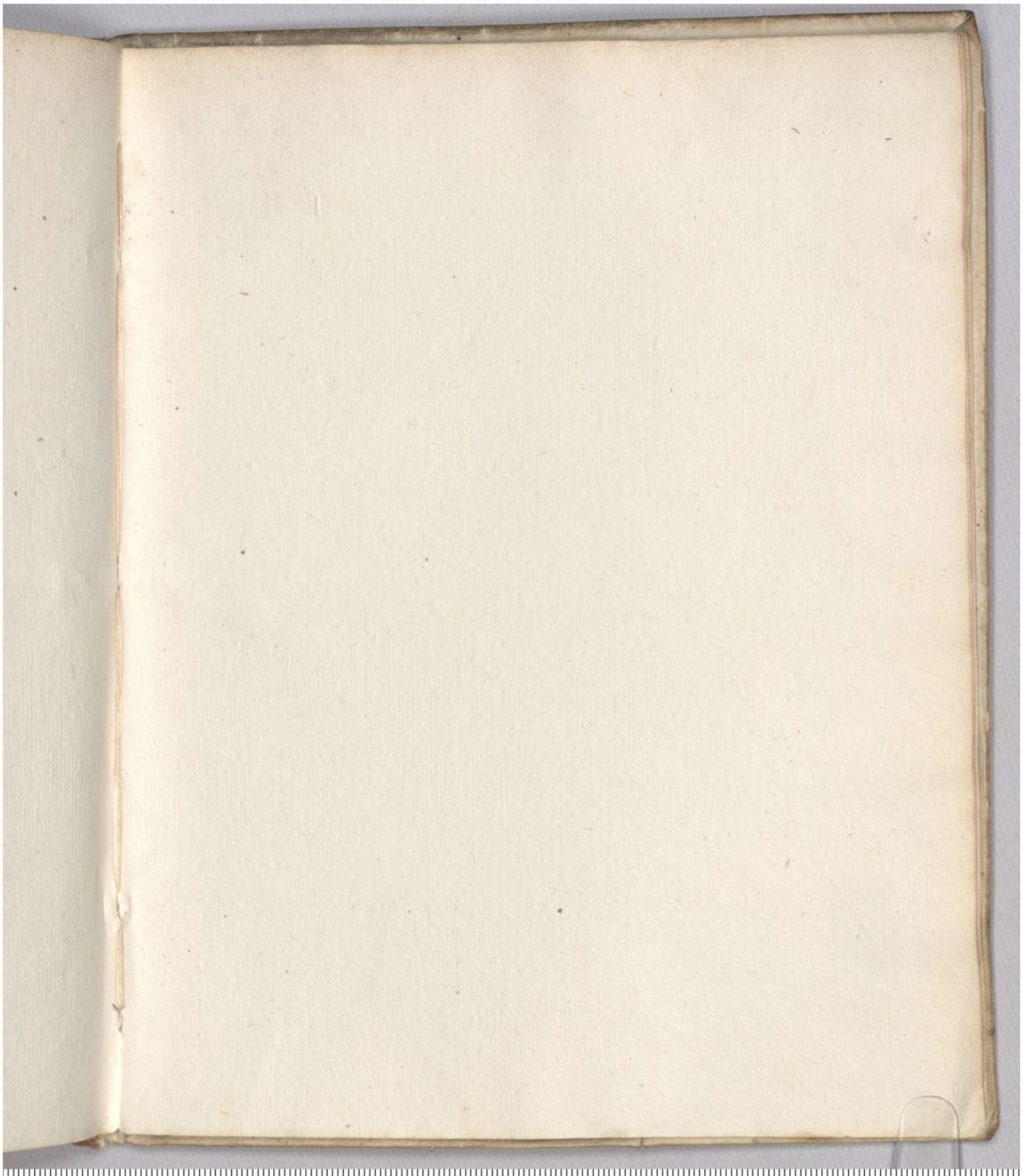
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [68] - -

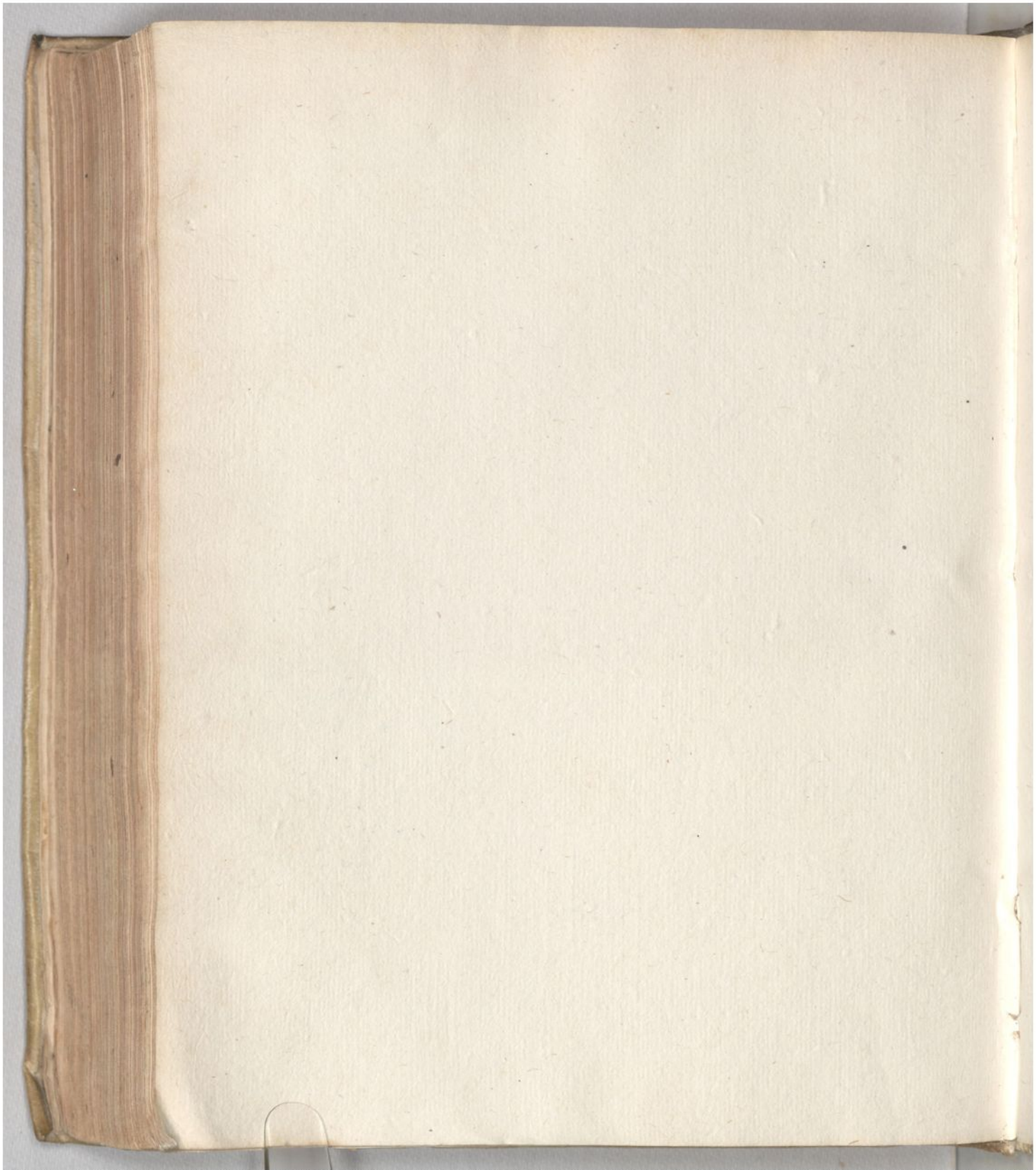
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [69] - -

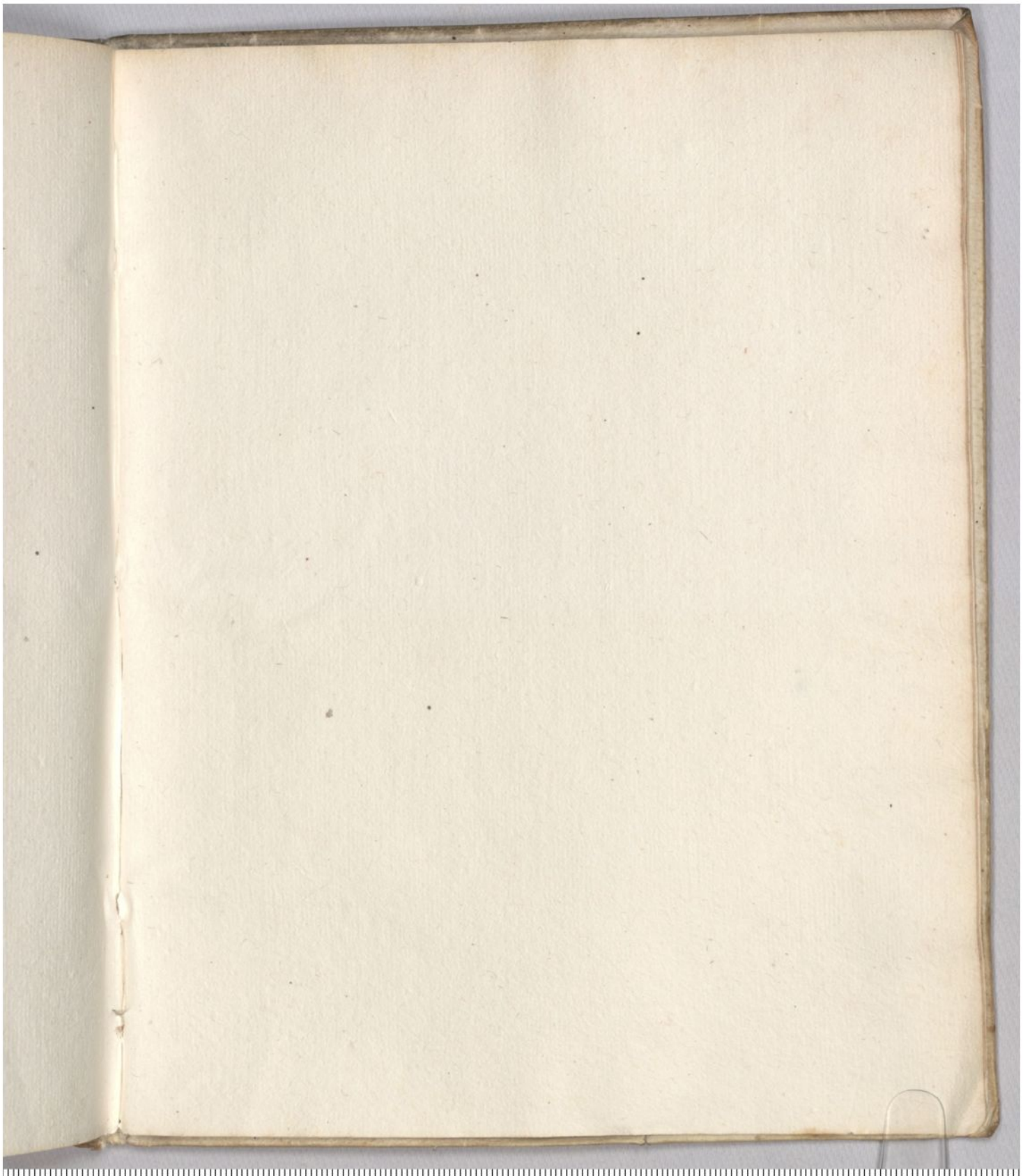
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [70] - -

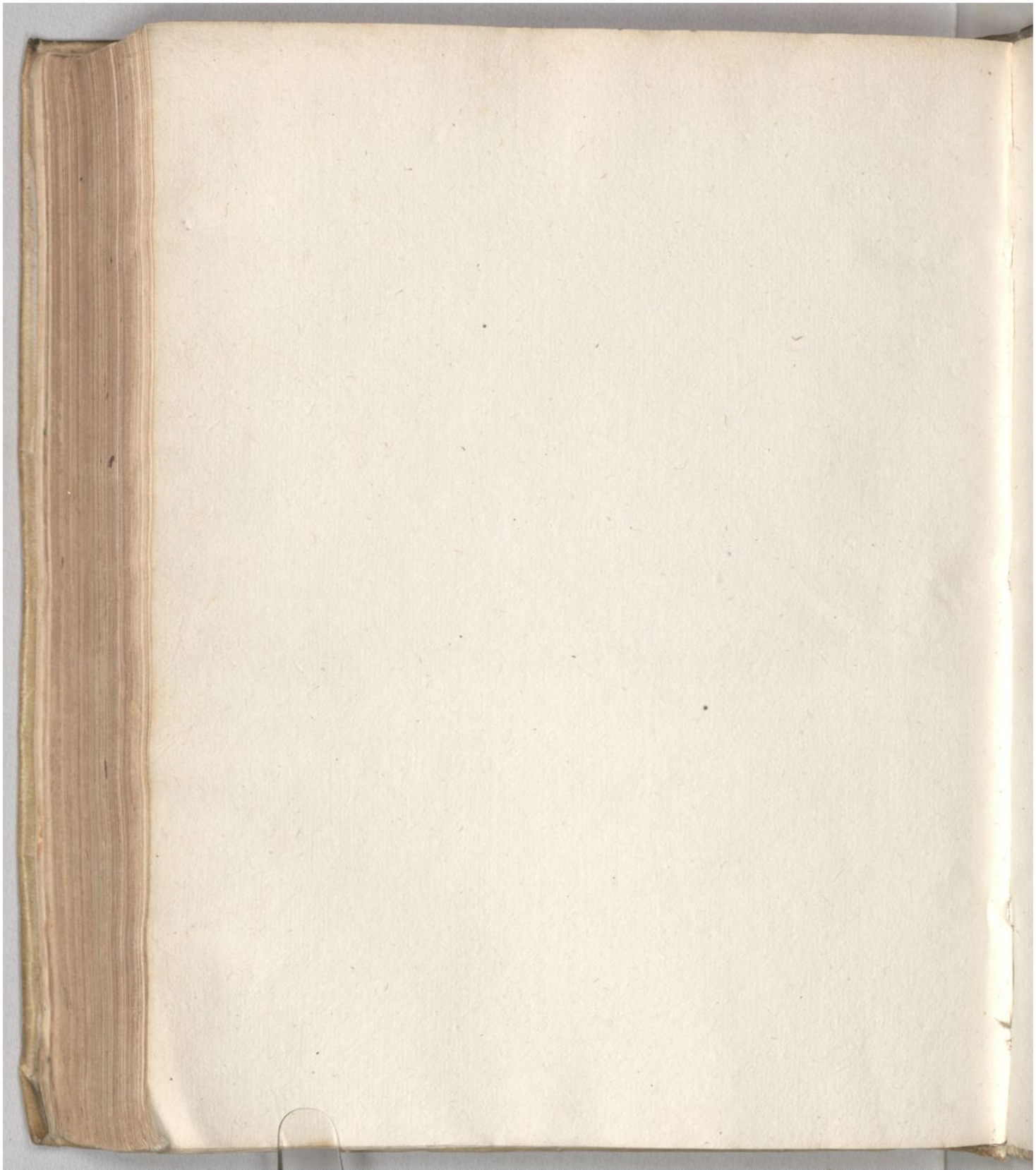
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [71] - -

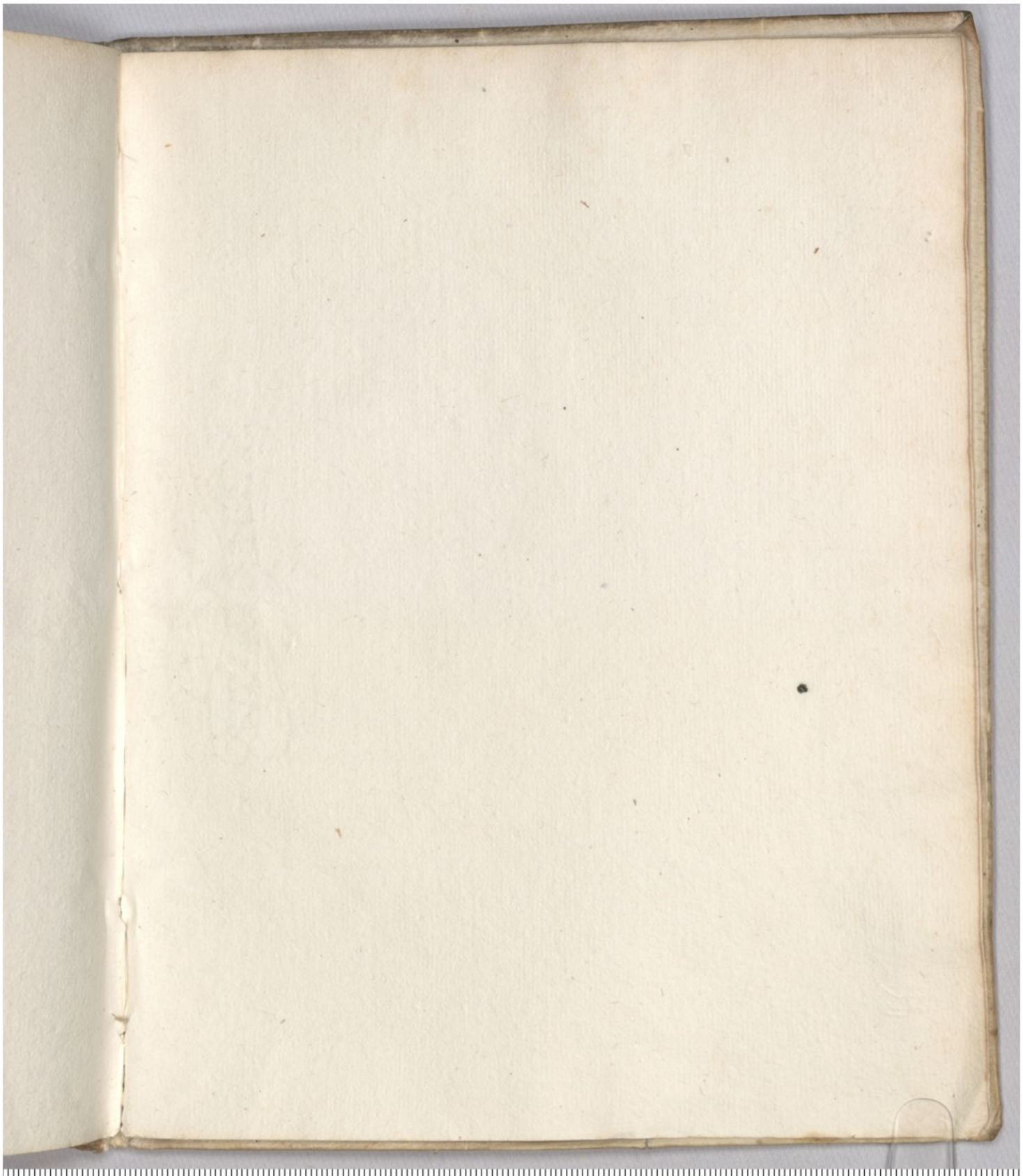
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [72] - -

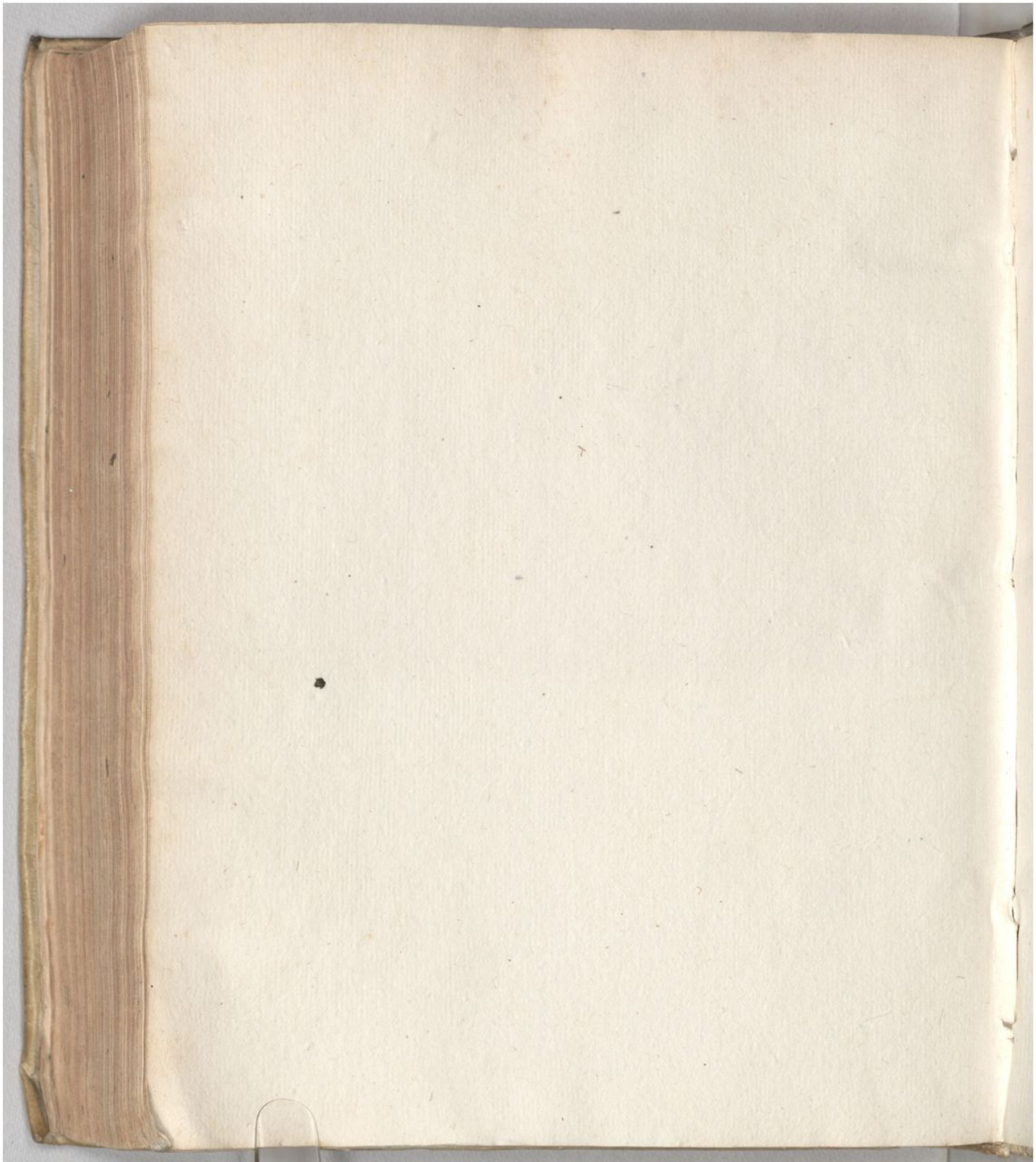
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [73] - -

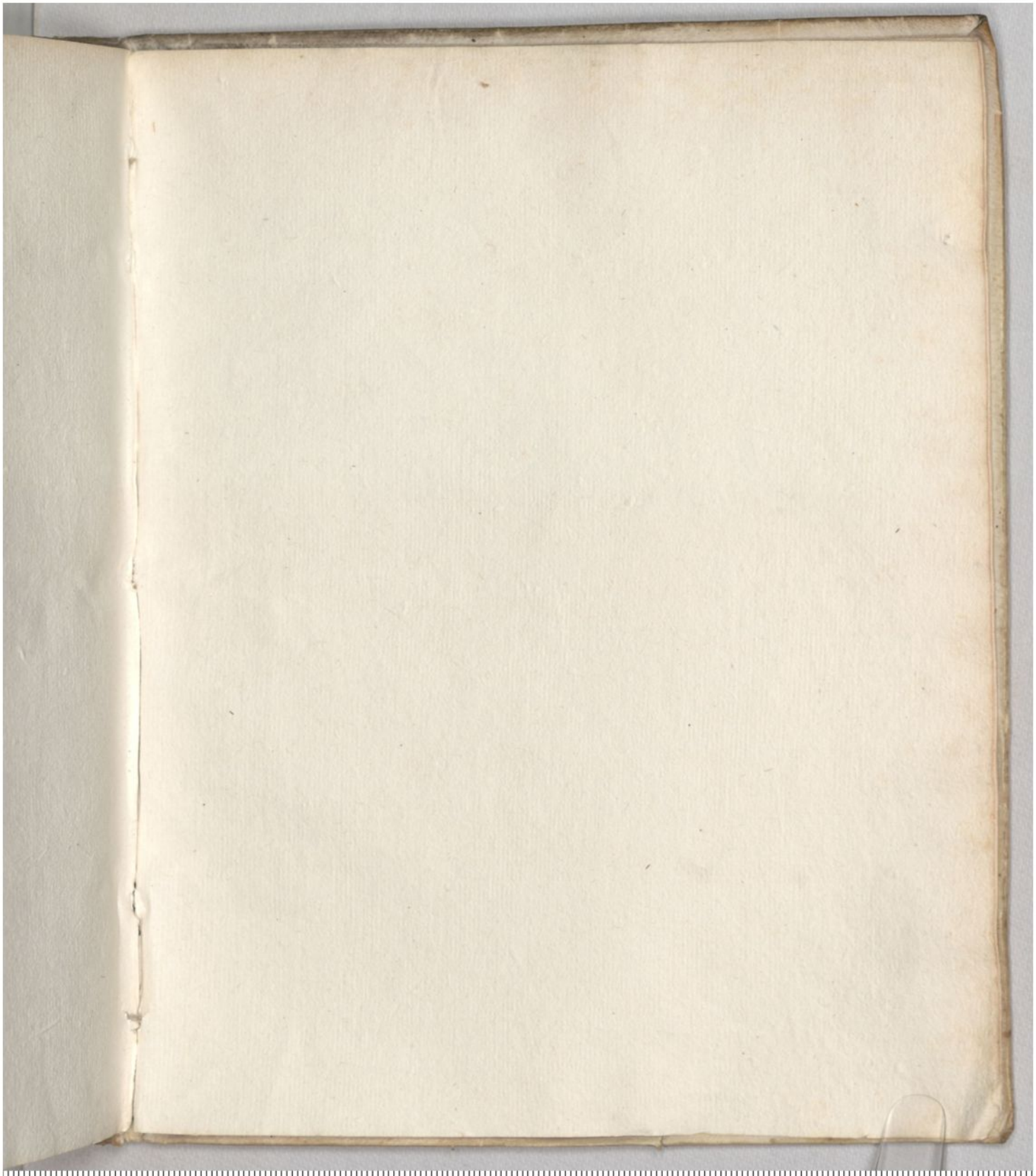
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [74] - -

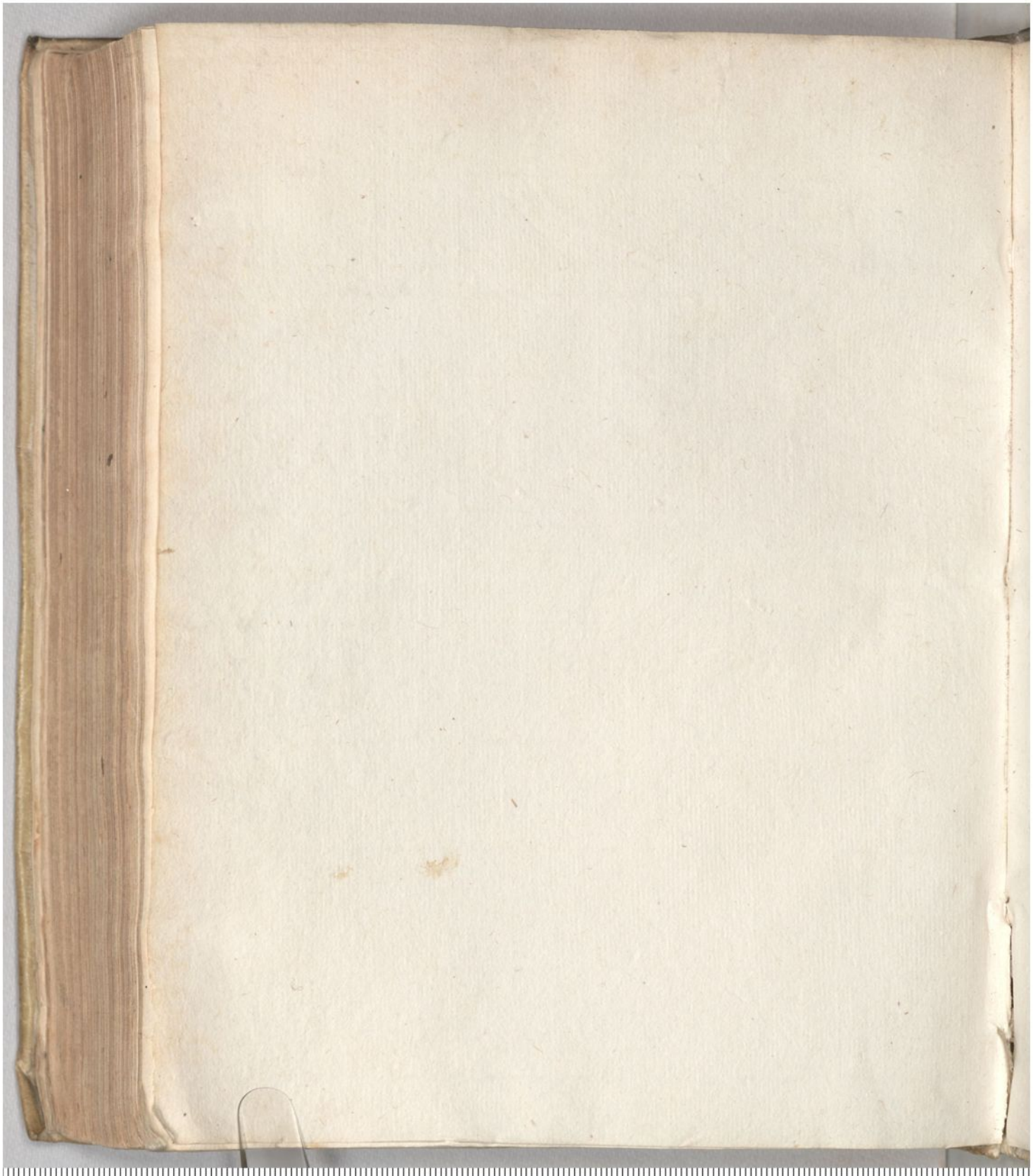
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [75] - -

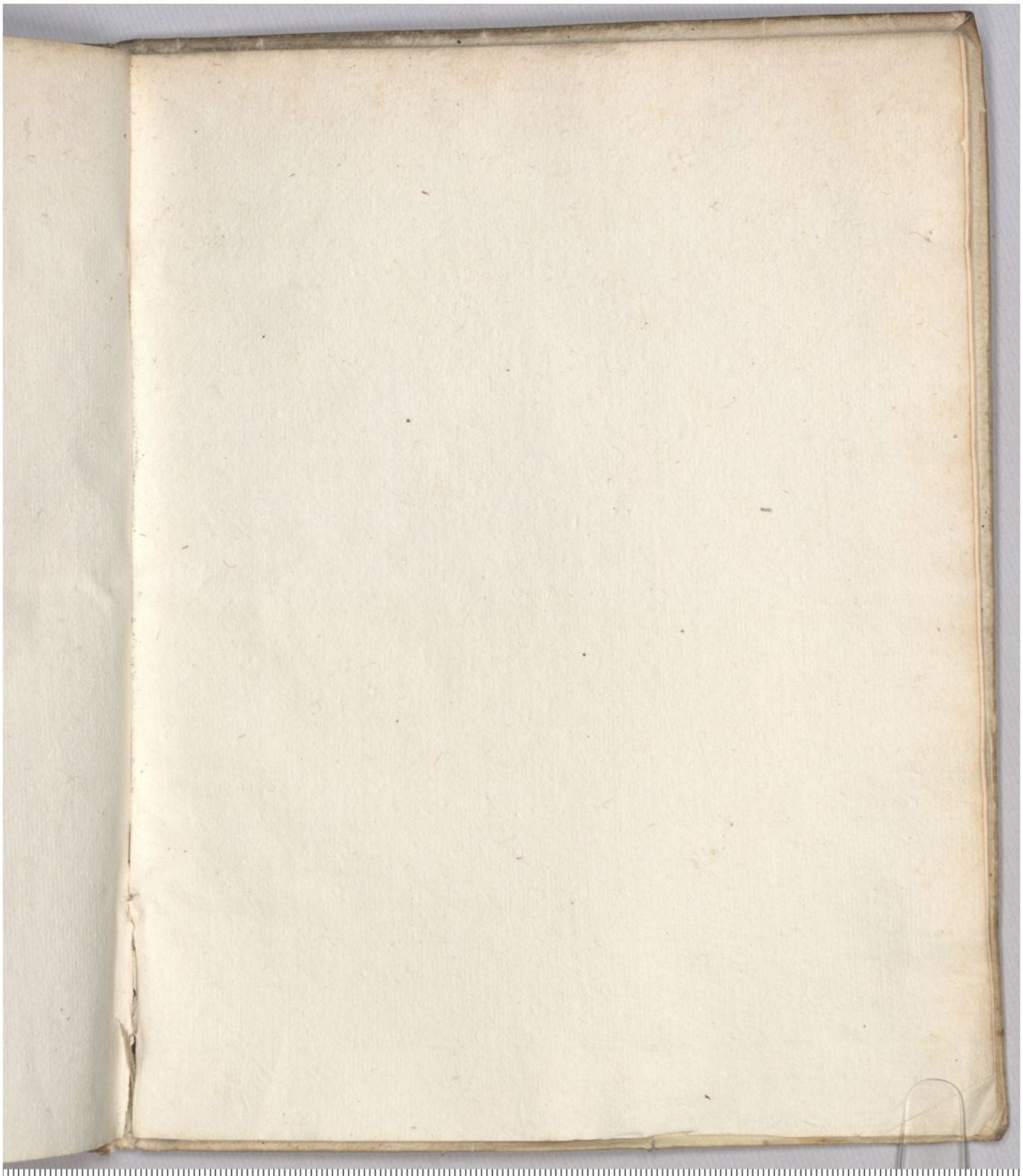
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [76] - -

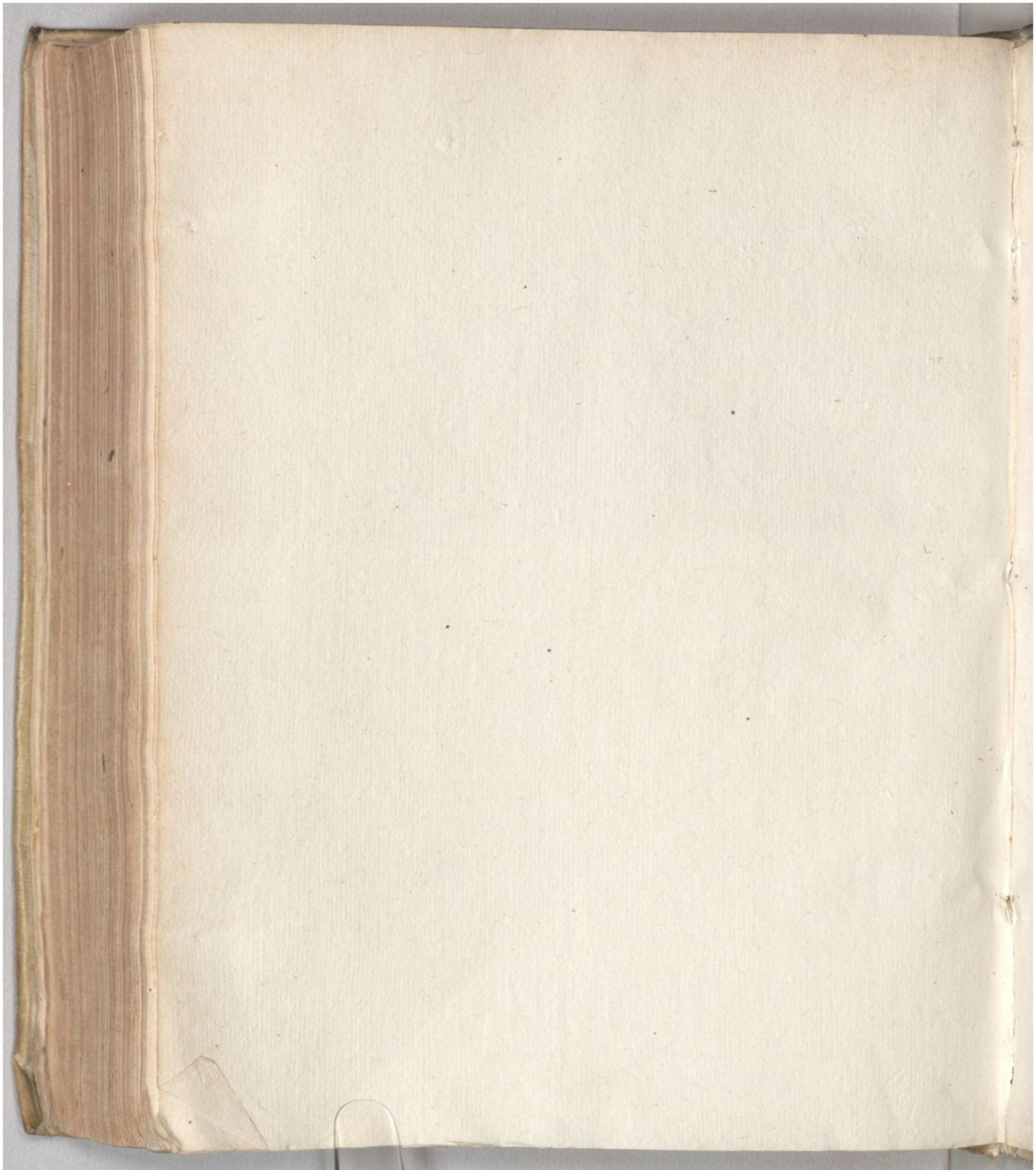
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [77] - -

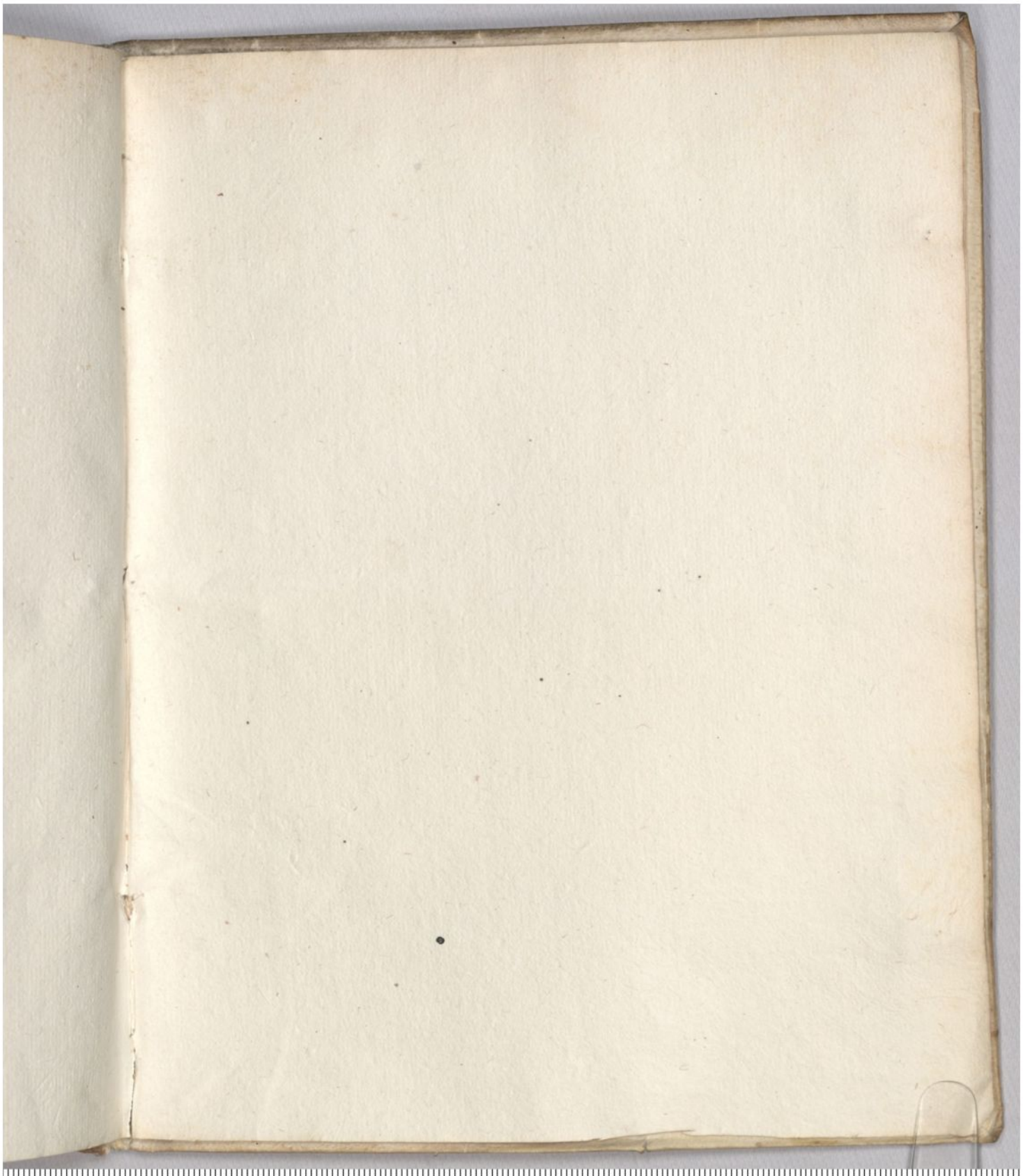
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [78] - -

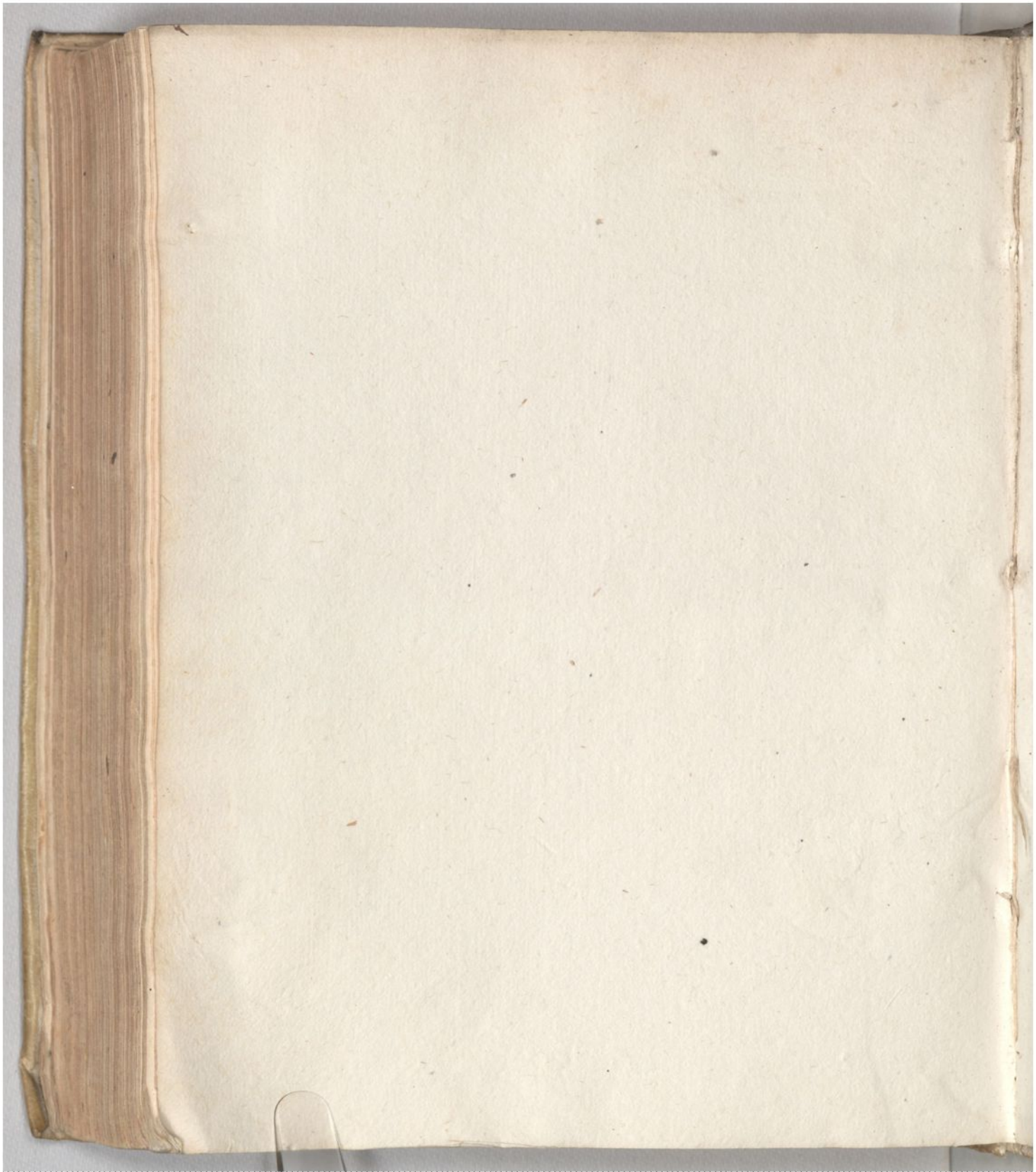
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [79] - -

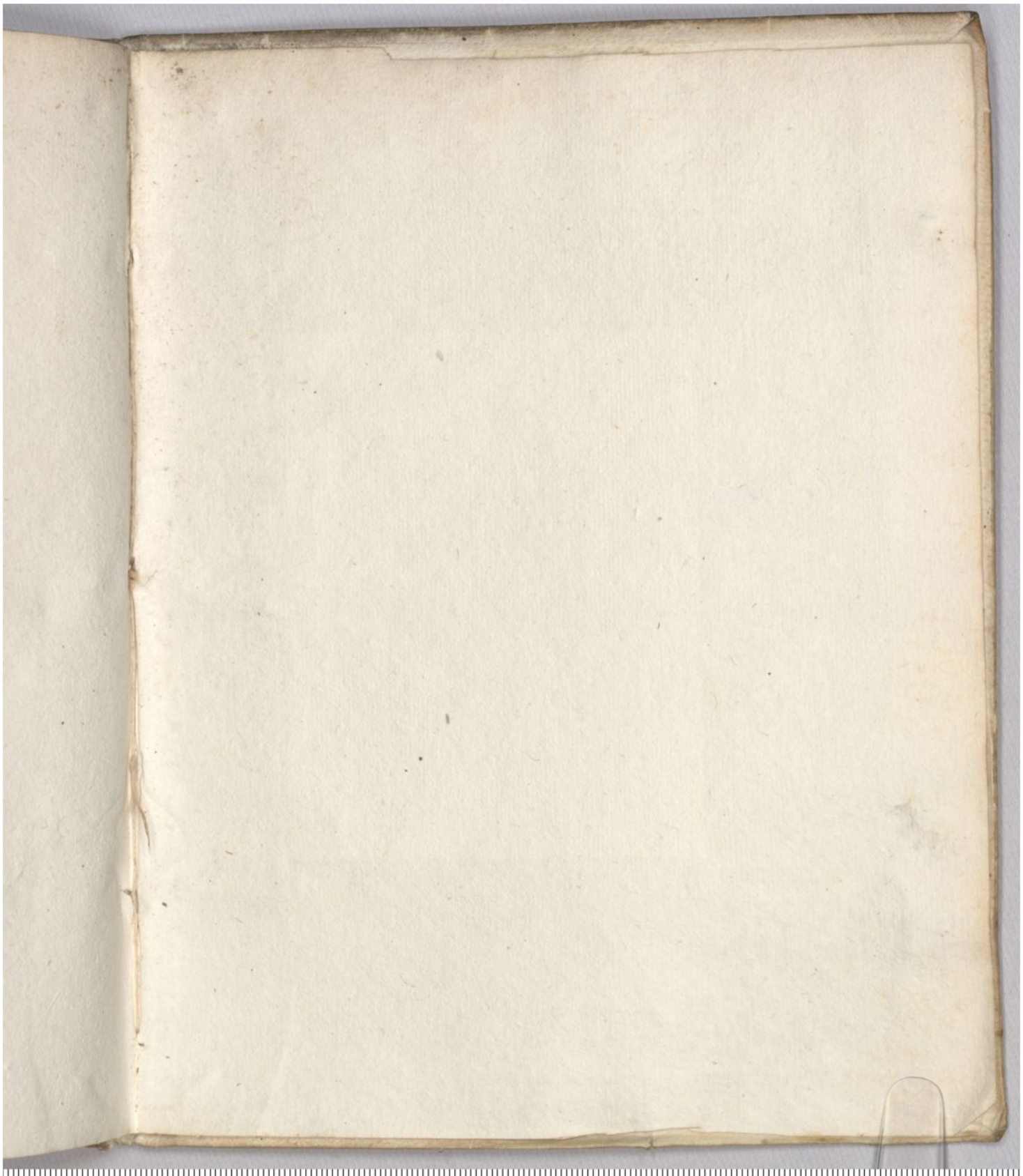
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [80] - -

PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [81] - -

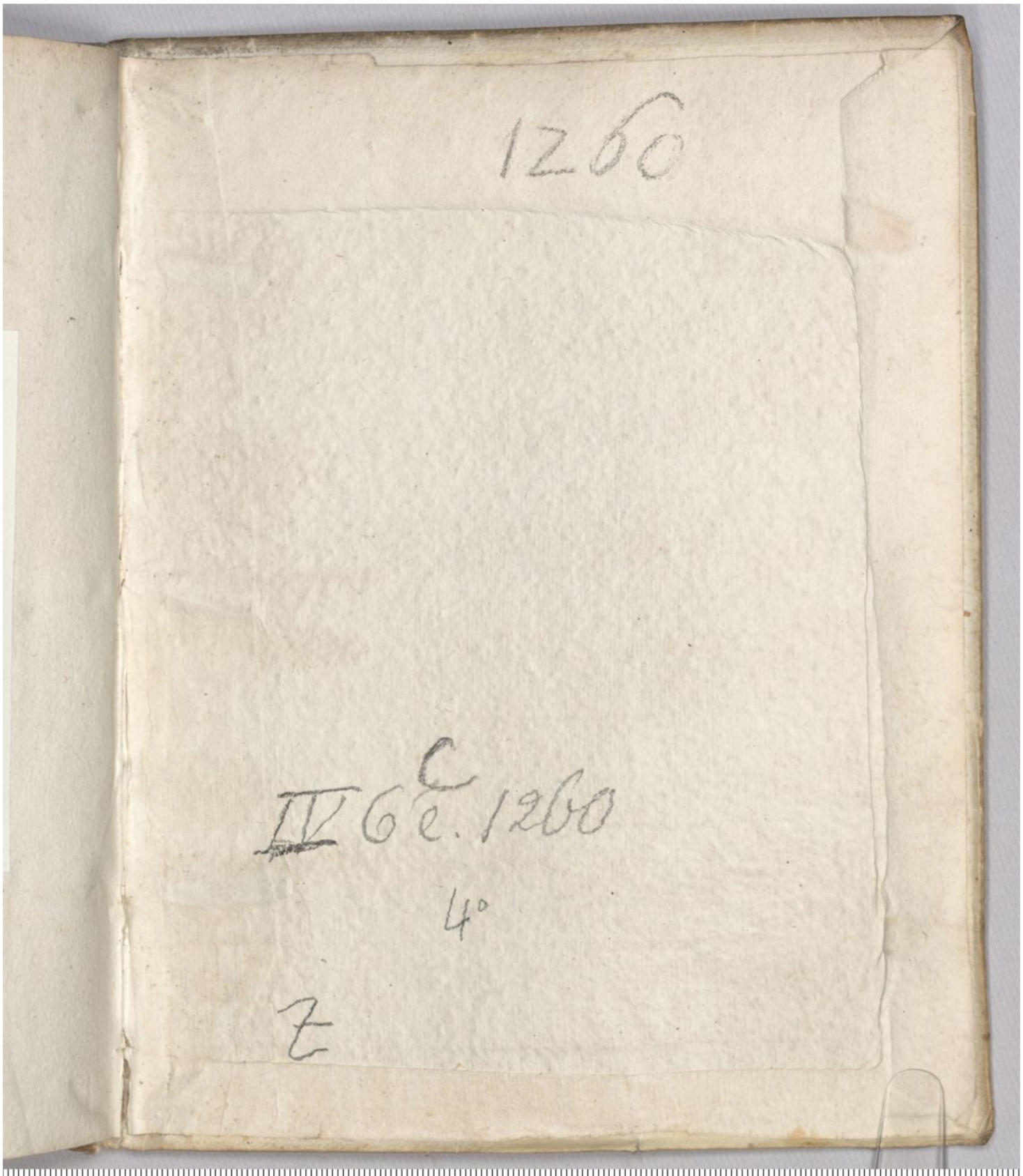
PUBLIC DOMAIN

GWLB Hannover 35
036 828 98X

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [82] - -

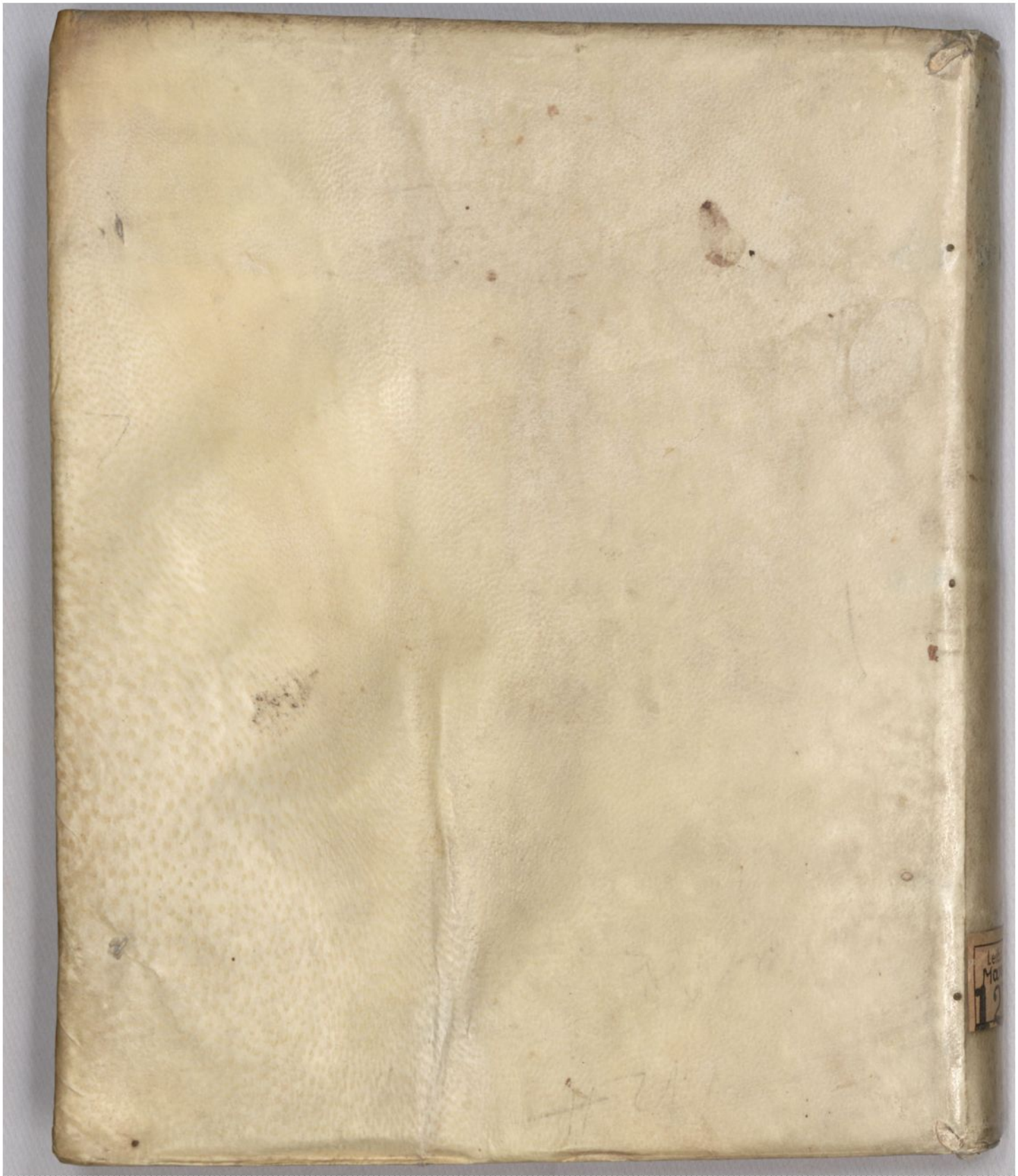
PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [83] - -

PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [84] - -

PUBLIC DOMAIN

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 127, Stück 2, [85] - -